ژوندون

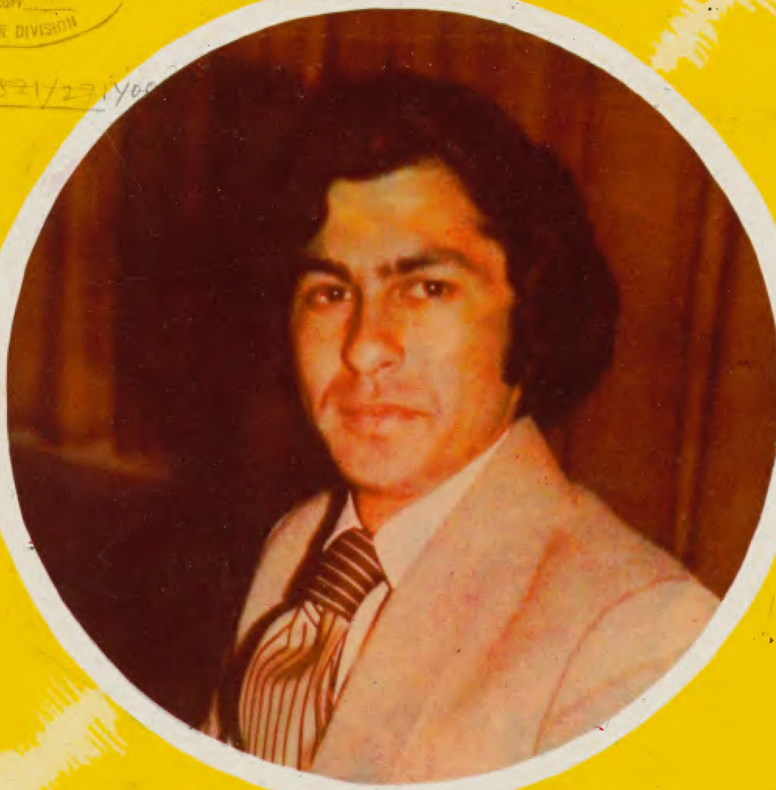
د اطلاعاتو او کلتور

ببرك کارمل منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکــراتیک خلق افغانستان ، رئیس‌شورای‌انقلابی وصدراعظم جمهوری دموکراتیك‌افغانستان هنگام ایراد بیانیه در محفلیکــه بمناسبت شانزدهمین سالروز تاسیس حزب دموکراتیك خلــق افغانستان در تالار قصــرگلخانه مقر شورای انقلابی ترتیب شده بود

اختصار وقایع مهم هفته

ششم جدی ۱۳۵۹ نخستین سالگرد مرحله نوین و تکا ملی انقلاب ثور ، مر حله نجات انقلاب مردم و وطن بود .

بخاطر تجلیل ازین روز ظفر آفرین بــــه اشتراك ببرك کارمل منشی عمومی کمیتـــــه مر کزی حزب دمو کرا تیك خلق افغا نستان، رئیس شورای انقلا بی و صدر اعظم جمهوری دمو کرا تیك افغا نستان ، اعضای بیــروی سیاسی و کمیته مر کزی حزب ، اعضای هیأت رئیسه و اعضای شورای انقلا بی ، اعضا ی شورای وزیران ، کدر های حز بی و کارمندان عالیرتبه دولتی ، نمایند گان سازمان هـــای اجتماعی ، و سازمان های صنفی و نمایندگان

تمام ملیت‌هاوقبایل غیور وسلحشور کشور بمنظور فراهم آوری و تدار کات مقد مـات تشکیل جبهه ملی وسیع پدر وطن در کابل مر کز افغا نستان انقلابی کنفرانس عظیـــم تاریخی در تالار سلا مخانه مقر شورای انقلابی تشکیل گردید .

* * *

شانزد همین سا لگرد تــاسیس حــز ب دمو کرا تیك خلق افغا نستان بعد از ظهـــر روز ۱۱جدی‌از طرف‌کمیته‌مرکزی‌حزب دموکرا-تیك خلق افغا نستان طی جلسه در تــالار گلخانه مقر شورای انقلا بی تجلیل گردید .

* * *

دافغا نستان د خلك دمو کرا تیك گو ند د مر کزی کمیتی د عمو می منشی دافغا نستان د دمو کرا تیك جمهو ر یت د انقــلا بــی شورا د رئیس او صدر اعظم ببرك کــارمــل له خوا د ۱۹۸۱ نوی عیسوی کال له املـــه د دوستو هیوادو د مشرا نو په نامه د مبارکی پیغا مو نه مخابره شویدی .

* * *

دافغا نستان د خلك دمو کرا تیك گو نـــد د مر کزی کمیتی د عمومی منشی دافغا نستان د دمو کرا تیك جمهوریت دانقلابی شورا د رئیس او صدراعظم ببرك کارمل له خوا د کیوبا د کمو نست گوند د مر کزی کمیټـی د لومړی منشی د دولتی شورا درئیس او د کیوبا د جمهوری حکومت د رئیس فیډل‌کاسترو په نا مه د هغه هیواد د انقلاب د دوه ویشتمی کا لیزی له امله هاوانا ته د مبارکـی پیغام مخابره شویدی .

* * *

سفارت کبرای جمهوریت کیوبا مقیم کابل روزملی کشورش راشام ۹ جدی ضمن ضیافتی تجلیل نمود .

درین ضیافت که‌از طرف شار ژدا فیــر سفارت کبرای آنکشور در هوتل کابل برگزار گردید ، سلطان علی کشتمند عضو بیروی سیاسی کمیته مر کزی حزب دمو کرا تیـك خلق افغا نستان معاون شورای انقلا بــی و معاون صدر اعظم بعضی از اعضای کمیتـه مر کزی حزب دمو کرا تیك خلق افغا نستان اعضای هیا ت رئیسه شو را ی انقــلا بی بــر خی از اعضا ی شـــو رای وزیـر ان عده از کار مندان عالیر تبه دولتی اعــم از ملکی و عسکری و سفرای کبار کشور های متحابه مقیم کابل شرکت ورزیده بودند .

* * *

دکتور انا هیتا راتب زاد عضو بیــروی سیاسی کمیته مر کزی حزب دمو کرا تیـــك خلق افغا نستان ، رئیس سازمان دموکراتیك زنان افغا نستان و رئیس سازمان صلــح ، همبستگی و دوستی جمهوری دمو کرا تیـــك افغانستان قبل از ظهر ۷جدی در مقر کمیته مر کزی در دفتر کارش با میلا دین نیکولوف میلاد ینوف سفیر کبیر و نماینده فوق العاده جمهوری مردم بلغاریا در کابل ملا قات نمود .

* * *

دوکتور انا هیتا راتب زاد عضو بیــروی سیاسی کمیته مر کزی حزب دمو کراتیك خلق افغا نستان ، رئیس سازمان دمو کـــرا تیك زنان و رئیس سازمان صلح و همبستگی و دوستی جمهوری دمو کرا تیك افغا نستـا ن بنا بد عوت فدرا سیون ملی زنان هند جهت اشتراك در دهمین کنگره فدراسیون متذکره ومیتنگ مشورتی منطقوی در راس هیا تـی شام ۸جدی عازم دهلی جدید گردید .

* * *

بخاطر بزر گداشت نخستین سا لگرد تحول ششم جدی مر حله نوین و تکا ملی انقــلا ب شکوهمند ثور یکتعداد از مجبو سین سیاسی که بنا بر فیصله محکمه اختصا صی انقلا بی به میعاد مختلف حبس محکوم شده بودنـــد باثر پیشنهاد خارنوالی اختصاصی انقـلابـی و منظوری هیات رئیسه شورای انقلا بـــی جمهوری دمو کرا تیك افغا نستان ایام باقی مانده حبس شان مورد عفو قرار گرفت .

* * *

دترانسپور ت او گر ځندوی وزیر شیر جان مزدور یار د جدی په لسمه نیټه له شوروی اتحاد څخه وطن ته راغی .

* * *

مجلسی تحت ریاست فضل الرحیم مومند وزیر زراعت و اصلا حات ارضی در حا لیکه رئیس ، مشاورین مر بوط ریاست میکا نیزه و مدیران عمو می زراعت و لایات جو ز جان، بغلان ، کندز ، بلخ و هرات حاضر بودند ، روز نهم جدی در آنوزارت دایـــر و روی مو ضو عات مر بو ط به ستیشن های میکا نیزه زراعتی در ولایات متذکره و چگونگی فعالیت آنها در آینده بحث و مذاکره صورت گر فته ودر زمینه تجاویز لازم اتخاذ گردید .

* * *

دافغا نستان د خلك د دیمو کرا تیك گوند د مر کزی کمیټی غړی او د گوند د بین المللی اړیکو مسئوول او دانقلا بی شــورا غـــړی محمود بریالی د جدی په نهمه نیټه پـــــه اولانبا تور کی د مغلستان د خلکو د انقلا بی گوند د مر کزی کمیټی له لومړی منشی او د هغه هیواد دستر خورال د رئیسه هیئت لـه صدر تسد نبال سره وکتل .

* * *

د کابل په ښار کی د فلم جوړولو دستدیو د سا ختمانی پروژی داقتصادی او تخنیکی رپوټ په باب د څیړ نی پروتو کول داطلاعاتو اوکلتور وزارت دافغا ن فلم دریاست او په کابل کی د شوروی اتحاد ددو لتی سینماتو گرافی د سا ختمانی پروژو د تخنیکی مرستو مو سسی تر منځ لاس لیك شو .

* * *

دابــــراهیم زاده د سپنسیو ټوکـــرانـی دفابریکی د بنسټ ډبره دجدی په لسمه نیټه د کانو او صنایعو د وزارت د صنا عتی سیمو د پرمختیا د آمر له خوا دکابل په صنعتی پارك کی کینبودل شوه .

دافغا نستان د خلك د دمو كرا تيك گونددمركزی كميتی عمومی منشی ، دافغانستان د دمو كرا تيك جمهوريت دانقلا بی شورا درئيس او صدر اعظم ببرك كارمل دانقلا بی افغا نستان په مر كز كابل كی دپلا رنی وطن‌دملی پراخی جبهی د جوړيدو د مقد ما تودبرابر لو او تدارك له پاره په هغه ستره‌تاريخی جرگه كی چی دانقلا بی شورا په‌مقر دسلامخانی په‌مانی‌كی جوړه شوی وه داساسی‌وينا داورو لو په حال كی .

قطعنامهٔ کنفرانس نیروهای ملی ووطنپرست ج.د.افغانستان

کابل ۷ جدی (ب) :

کنفرانس نیرو های ملی و وطن پر ست‌به کمیسیون عالی منتخب صلا حیت میدهد تا کار مقدماتی را در زمینه دعوت کنگـــره‌مو سس جبهه ملی پدر وطن انجام د هند .

۱ـ در خواست های تحریری سازمان های‌اجتماعی ، سیاسی و علا قمندانی را کـــه میخواهند به مثابه موسس جبهه‌ملی پدر وطن‌عضو یت حا صل نمایند از نظر حقو قـــی ثبت نمایند .

۲ـ مسوده اساسنامه در باره جبهه ملی‌پدر وطن را غرض ارزیابی و تصو یب کنگره موسس تهیه نموده اهداف ووظـایف اصول‌تشکیلا تی ، اشکال و میتود های کار ،حقوق و وظایف اعضای آنرا با در نظر داشت‌اصول‌اساسی جمهوری دمو کرا تیك افغا نستا ن مقد متا طرح کنند .

۳ـ کنگره مو سس جبهه ملی پدر وطن رادر اوا خر سال جاری و یا اوایل سال نو دایر کرده و درین کنگره نمایند گی تمام نیروهای ملی و وطن پرست میهن ما تمام سازمان های اجتماعی ، سیاسی و همچنان همه اقشارو طبقات ملی و دمو کرا تیك کلیه مرد ما ن ملیت ها اقوام و قبایل ساکن در وطن واحدمان افغا نستان بدون تبعیض و تمایز دریك جبهه وسیع ملی پدر وطن اعم از کار گران،دهقانان ، کسبه کاران ،کو چیها ، کار مندان و روشنفکر ان‌تا جران وسر مایه داران ملی،علما و رو حا نیون و دانشمندان را هر چـــه کا ملتر تا مین نمایند .

٤ـ از نمایندگان سازمان های مشا به درکشور های دوست به کنگره مو سس جبهه ملی پدر وطن دعوت بعمل آید .

٥ـ کنفرانس نیرو های ملی ووطن‌پرست‌به کمیسیون عالی منتخب صلاحیت میدهدکه میتوانند بنابرضرورت عدهٔ دیگراز نمایندگان‌نیروهای ملی ووطن پرست .
افغا نستان را در تر کیب کمیسیون عالـی‌تدارك کنگره مو سس جبهه ملی پدر وطـن شا مل سازد .

اعضای سازمان د مو کرا تیك زنان ولایت ننگرهار بخا طر تائید و استقبال ازمصوبات کنفرانس سر تا سری زنان افغا نستان روز دهم جدی در سا لون مو سسه عالی تر بیه معلم آن ولایت تشکیل جلسه دادند .

* * *

دآلمان د آزادو ځوانا نو سازمان څه دپاسه یو زرو پنځه سوه کیلو گرامه سپور تـــی سا مان آلات او تخنیکی وسایل دافغا نستان د ځوانا نو له دمو کرا تیك سازمان ســـره مر سته کړیده .

* * *

دفاریاب ولایت د ځوانانو د دیمو کرا تیك سازمان د آگاه او زړورو ځوانا نو یوه ډلـه چی څه موده مخکی په خپله خو ښه دبین ـ المللی ارتجاع او نړ یواله امپر یالیـزم د گوډا گیا نو د له منځه وړلو لپاره د هغــه ولایت یوی سیمی ته تللی وو د جدی پــه لسمه نیټه بریالی د میمنی ښار ته ستانـه شول .

دکتور اناهیتا راتب زاد هنگـــام عزیمت‌جانب هند درمیدان هوایی بین المللی کابل.

جبهه ملی پدروطن سیستم وسیع توده ای‌سازمان های اجتماعی، سیاسی است‌که ستون فقرات آنرا اتحادیه‌کارگران ودهقانان تشکیل‌میدهد وتمام طبقات، اقشارو گروه های ملی ودموکرتیک ، همه نیرو های اجتماعی ومذهبی‌وطن پرست را برای همکـاری بخاطر منافع وطن مان افغانستان انقلابی متحد می سازد .

«ببرك كـارمل»

۱۳جدی ۱۳۵۹ ۳جنوری ۱۹۸۱

اتحاد کلیه‌نیروهای‌ملی‌ومترقی

انقلاب یك تحول کیفی وبنیادی یك چرخش عظیم و اساسی‌درحیات جا معه محسوب می شود . ازینرو انقلاب اجتماعی ، عمیق تریـــــن وبنیادی ترین تحول را در حـیات سیاسی ، اقتصادی و ایدیولوژیك جا معه بو جود می آورد این تحول بنیادی و عمیق زمینه را مساعـــد می سازد تا در عرصه های مختلف زندگی اجتماعی‌تحول چشمگیرپدید آمده وطو مار مناسبات فرسو ده و کهن غیر عادلانه را در هم پیچد و جای‌آنرا مناسبات عادلانه ونوینی پر نماید .

انقلاب اجتماعی قدر ت را از طبقات حاکم و ستمگر گر فته و به طبقات استثمار شده و محکوم و به توده های وسیـــع ز حمتکشـا ن و رنجبران می‌سپارد ویه خودکامگی و استعبداد جباران خاتمه میدهد.

انقلاب ثور که مطابق بـــا قانونمندی تکا مل جا معه ما بـــه پیروزی رسید ثمره نبرد طولا نی مردم ، اقوام و ملیت ها، اقشار و طبقات وسیع و گسترده زحمتکشان کشور ماست که بر هبری حز ب دمو کرا تیك خلق افغانستان این پیشا هنگ طبقه کارگر و همـــه زحمتکشان به پیروزی رسید ومردم مارا ازظلم‌وستم فیودالان،ار بابـان و صاحبان قدرت رها یی بخشیـد مگر محافل ار تجاعی و وابسته بـه امپر یا لیزم جهان خوار امریکـــا مانند همیشـه دست به حیله‌وتوطئه زدند ومی خواستند مسیر اصو لی انقلاب ثور رابه بیراهه‌بکشا نندودر برابر نهضت وتحول سنگ‌انـدازی نمایند بدین ترتیب اجنت‌ونماینـده سیاه خودحفیظ الله امین،جلادوخون آشام قرن را رویکش کار نمودندو شروع‌نمودند به عملی‌نمودن‌دسایس، نقشه های شوم وغیر انسانی‌شان.

حفیظ الله امین این جبـــار واین خائن به حزب و مردم بنابـر دستور سی ، آی ، ای ایـــــن ساز ما ن استخبا رات امریکا بـــه نیرو های ملی و دمو کرا تیـــك انقلا بی و ترقی خواه ضر بـــات جبران نا پذیری را وارد نمود یك عده از آنها را به زندان هافرستاد و عده را هم تبعید نمود وخو ن هزاران هزار فر زند بی گناه مارا ریخت و پدران ، مادران ، زنا نو اطفال رنجکشیده ما را برای همیش سیاه پوشس وعزا دار ساخت .

مگر مرحله نوین و تکا ملـــی انقلاب، کاخ ظلم و بیداد رژیـــــم استبدادی طراز فا شستـــی امیــــن جاسوس ،این چهره آشناو شنا خته شده امپر یا لیزم و باند تبهکار ش را واژگون کرد ، باب و مر حلـــه کیفی ونوین رادر تاریخ حما سه ـ ساز این کشور عقابان بلند پرواز و دلیران غیور گشود .

مرحله کنو نی پرو سه‌انقلابی کشور ما ، مرحله‌ی انقلاب ملی و دمو کراتیك است و حزب دموکرا۔ تیك خلق افغانستان این گـردان پیش آهنگ با در نظر داشـــــت رسالت و مسوو لیت سترگ در برابر مردم ودر جهت تشکل‌وبسیج کلیه نیرو های ملی و دموکرا تیك اعم از رو شنفکرا ن ،کار گرا ن ، دهقانان ، کسبه کاران ، سر بازا ن و افسران، ر وحانیون و طنپرست و غیره اقشار و اقوام ساکـــــن افغانستان سعی و تلاش خستگـــی نا پذیر می نماید تا همه طبقات ، گروه ها، نیرو های ملی ودموکرا۔ تیك و تمام ملیت های برادر ایـــن سر زمین در چو کات جبهه ملـــی پدرو طن چون دژ آهنین بدور هم جمع آمده و با دستان تواناونیروی شکست نا پذیر و سازنده رسالت عظیم خویش رادر برابر مام وطن. به شایستگی انجام دهنـد و در۔ سازندگی، شگو فانی و بهسازی میهن محبوب ما افغانستان از هیچ نوع سعی و تلاش دریغ نورزند .

ببرك كارمل منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دمو کرا تیك خلـــق افغانستان رئیس شورای انقلا بـــی و صدر اعظم جمهوری دمو کرا تیك افغانستان در کنفرانس با شکـوه نیرو های ملی ووطنپر ست پیرا۔ مون اهمیت تشکیل و نحوه کـــار جهبه وسیع ملی پدر وطن گفتند :

« وظیفه اساسی جبهه ملـــی پدر وطن عبارت از آنست که ضمن پیروی از مشی عمومی حزب دمو ـ کراتیك خلق افغانستان و تبلیغ ، توضیح و ترویج سیاست شورا ی انقلابی و حکومت جمهوری دمو ـ کراتیك افغانستان توده های‌اعضای خود و تمام مردم نجیب افغانستان را در جهت اشتراك فعال و آگاهانه در اعمار جا معه نوین‌و افغانستان شگو فان با رعایت و احترام اصول دین مقدس اسلام ودرنظر داشـــت سنن تاریخی ، ملی و معنـــــو ی بخصوص جا معه ما بسیج نمایند.

جبهه پایه حاکمیت زحمتکشان رادر جمهوری دمو کرا تیك افغا ـ نستان تشکیل میدهد ، جبهـــه وظیفه دارد و حدت مردم را بـــه منظور فعالیت مشترك برای بـــه پیروزی رسانید ن کا مل انقـلا ب ملی و دمو کرا تیك و تکا مـــــل بعدی آن تحکیم بخشد و همچنا ن در امر تر بیت و طنپر ستانه اهالی و جلب وسیع اتباع جمهوری دمو۔ کراتیك افغانستان در اداره امور دو لت و جا معه مساعدت‌نماید .»

بقیه در صفحه ٥١

درین شماره

۲۷ـ۲۷

جبهه ملی پدر وطن متحد کننده همه مردم

انقلاب ملی و دموکراتیک ضد فئودالی و ضد امپریالیستی ثور که برهبری علمی وعاملانه حزب دموکراتیک خلق افغانستان «پیش آهنگ طبقه کارگر و همه زحمت کشان وطن» و به پایمردی و دلاوری اردوی قهرمان و با اتکاء به پشتیبانی بالفعل و بالقوه مردم باشهامت افغانستان به پیروزی رسید نه‌تنها راه نوین و انقلابی را در برابر مردم ووطن ما برای شگوفانی و خوشبختی‌گشود ، بلکه بشکل همه جانبه زمینه اتحاد و همبستگی و یکدلی همه مردم رانیز مهیا گردانید آری پیروزی انقلاب شکوهمند ثور صفحه گشای یک حیات نوین راباز نمود .

درجوامع طبقاتی منجمله افغانستان (قبل از انقلاب ثور) طبقات حاکم تمام نعمات مادی جامعه را بخود ودر خدمت خود قرار داده و طبقات مؤلد وزحمتکش چون کارگران، دهقانان وسایر زحمت کشان هم چون بردگان و مزدوران در بند کشیده شده صرف به خاطر آنکه زنده بمانند کار می کنند و تلاش می ورزند ، ولی این شرایط پایا یی مداوم ندارد زیرا طبقات زحمت کش درك می کنند که مؤلد اصلی نعمات جامعه آنها هستند وطبقات حاکم مفت خوارانی بیش نیستندلذا تحت‌رهبری‌حزب پیش‌آهنگ مترقی و انقلابی خویش به مبارزه بر می خیزند ، راز موفقیت این طبقات و اقشار دموکراتیك در پهلوی دیگر عوامل در همبستگی و اتحاد آنها نهفته است .

در کشور محبوب و سر بلند ما افغانستان اکثریت قریب به اتفاق مردم طی سده ها و هزاره های متمادی در تحت شرایط نا گوار وضد انسانی که ازمناسبات ناهمگون وغیرعادلانه اجتماعی وتسلط دولت های جبار و ضد مردمی رنج می کشید ند ، فقر ، مرض ، بیسوادی و بی خانمانی بیداد می کرد و خلق عمداً درتاریکی وجهل نگهدا شته می شدند ،حزب دموکراتیك خلق افغانستان چون ستاره رهنمای مردم در آسمان کشور ما پدید شد و راه طرد آن شرایط را علما و عملا در برابر خلق گذاشت و پیوسته آنها رابرای کسب پیروزی نهایی بسیج و آگاه می ساخت. بالاخره در ثور۱۳۵۷ یوغ جباران و ستمگران شکست وفرو غلطید . انقلاب ثور چون آفتاب درخشانی قلب و جان زحمت کشان ووطن پرستان راگرم کرد وظلمت ناشی ازحاکمیت طبقات جبار حاکمه را محو نمود و دست ستمکاران را از دامن پاك وطن و مردم کوتاه ساخت . باپیروزی‌انقلاب شکوهمندثورنه‌تنها طبقات حاکمه ستمگر داخلی بلکه متحدین جهانی شان رامپریالیزم جهانی، ارتجاع بین المللی ومنطقه ودیگر مرتجعین) را نیز ازخوان مفت مردم افغانستان محروم‌نمودند لذا همه یکدست علیه انقلاب ثور مردم افغانستان قرار گرفتندو با آله دست قرار دادن حفیظ الله امین این‌جاسوس سی،آی ،ای‌وباند فاسد و ستم پیشه اش انقلاب مردم ووطن مارا در لب پرتگاه سقوط قرار دادند ولی باز هم مردم دلیر و سلحشور افغانستان تحت رهبری حزب‌دموکراتیك خلق افغانستان و به پایمردی اردوی دلیر و سر سپرده خویش طومار ارتجاع امینی را به تاریخ ٦ جدی ١٣٥٨ درهم پیچیدند وانقلاب را وارد مرحله نوین‌وتکاملی نمودند و مردم ، وطن وانقلاب‌را از تباهی و ناکامی نجات دادند تحول شگرف و قهرمانانه ٦ جدی ١٣٥٨ بمثابه صفحه‌درخشان و سازنده ای است در تاریخ انقلاب ثور که دامان حزب وطن و انقلاب را از دشمنان شان پاك ساخت و می توان آنرا (تحول ٦ جدی ١٣٥٨) ادامه دهنده قانونمند انقلاب بر گشت ناپذیرثور و آغاز گر مرحله نوین آن شناخت .

حال که انقلاب به سیر اصلی خویش روانه است و حزب و دولت مردمی ما پیوسته و خستگی ناپذیر در جهت بهروزی مردم و شگوفانی وطن درتکاپوست باید راه های مؤثر ومثمر وسریع آبادانی وطن و خوشبختی مردم‌را جستجو کرد و به کار گرفت درقدم اول همبستگی و اتحاد همه نیرو های انقلابی ، ملی ووطن پرست درین مرحله حساس تاریخی کشور و به خاطر نیل به اعتلای افغانستان محبوب ما و به خاطر رشد همه جانبه اقتصادی اجتماعی سیاسی و فرهنگی کشور وبهروزی مردم ، شرط حیاتی ولازمی است ، دولت مردمی ما با درك این حقیقت قدم های فراخی درین جهت برداشته است که اقدام‌به خاطر ترکیب و توظیف کمیسیون عالی تدارك کنگره موسس جبهه وسیع ملی پدر وطن در جمهوری دموکراتیك افغانستان که به تاریخ ٦جدی ١٣٥٩ باشرکت نمایندگان همه طبقات و اقشار و گروه های ملی،دموکراتیك ووطنپرست دایر گردید اقدام بس ارزنده درین راه محسوب می شود . مقدمات این کار سترگ وسازنده باپیروزی مرحله نوین و تکاملی انقلاب آغاز شد ، کنگره موسس معلمان ، کنگره داکتران و مستخدمین طبی کنفرانس روحانیون ، کنفرانس موثریت کار وزارت خانه هاو مؤسسات دولتی ، کنگره موسس اتحادیه نویسندگان ، علماوشعرا و کنفرانس همبستگی بین المللی سازمان دموکراتیك جوانان افغانستان و بالاخره کنفرانس بین المللی سازمان دموکراتیك زنان افغانستان وامثالهم در جمله اقدامات مقدماتی در راه اتحاد و بسیج مردم برای اعمار وطن بهروزی خلق و مبارزه بی امان با ضد انقلاب و دشمنان وطن می باشد .

ببرك کارمل منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیك خلق افغانستان رئیس شورای انقلابی و صدراعظم جمهوری دموکراتیك افغانستان در کنفرانس پر شکوه و تاریخی تدارك کنگره مؤسس جبهه وسیع ملی پدر وطن بیانیه اساسی را ایراد فرمودند وطی این بیانیه بر جهات مختلف موضوع روشنی اندا خته شدایشان در بخشی از بیانیه اساسی چنین فرمودند :« .... جبهه ملی پدر وطن سیستم وسیع توده ای سازمان های اجتماعی ، سیاسی است که ستون فقرات آنرا اتحاد

بقیه درصفحه ٤٨

یکسال در یک ...

ختم های قرآن عظیم الشان درضمن نماز تراویح که شام اول ماه مبارك رمضان در۷۵ مسجد شهر وحومه کابل آغاز شده بود شام ۳۱سرطان پایان یافت •

هزاران نفر از شهر یان کابل درین ختم هااشتراك داشتند در پایان ختم کلام اللهمجید برای رفاه و آسایش مردم متدین و مسلمان افغانستان و شگوفانی میهن عزیز در تحت رهبری حزب پرافتخار دموکراتیك خلق افغانستان دعا نموده واز خداوند بزرگ استدعا نمودند تا دشمنان انقلاب و خاك مقدس کشور مانیست و نابود گردند •

• • •

پلینوم سوم کمیته مرکزی‌حزب‌دموکراتیك خلق افغانستان بتاریخ اول اسد ۱۳۵۹ دایر گردید •

درین پلینو م‌ببرك کارمل‌منشی‌عمومی‌کمیته مرکزی حزب دموکراتیك خلـــق افغا نستان رئیس شورای انقلابی و صدراعظم جمهوری دموکراتیك افغانستان در باره وظایف حـــزب ودولت به‌خاطر تشدید مبارزه علیه نیرو های ضد انقلاب و تقویه قوای مسلح و نیرو های امنیتی دولتی و نظامی اجتماعی بیانیه‌ای ایراد کردند •

* * *

ببرك کارمل منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیك خلق افغانستان قبل از ظهر ۱۳ اسد در جلسه فعالین حزبی شهر وولایت کابل‌که پیرامون تطبیق تصامیم تاریخی‌بزرگ وپراهمیت پلینوم سوم کمیته مرکزی در محیط سرشارازروح رفاقت همبستگی ووحدت خدشه ناپذیر حزب دموکراتیك خلق افغانستان‌حزب طبقه کارگر و همه زحمتکشان کشور در تالار سلامخانه مقر شورای انقلابی دایر گردیده‌بود اشتراك ورزیدند •

۱۸ ـاسد :

باقرائت پیام ببرك کارمل منشی عمومی کمیته مرکزی‌حزب‌دموکراتیك‌خلـــق افغانستان رئیس شورای انقلابی و صدراعظم جمهوری دموکراتیك افغانستان، نخستین سیمینار تربیوی برای‌بالا بردن سطح دانش اعضای سازمان دموکراتیك زنان‌افغانستان‌درتالار ليسهٔ استقلال گشایش یافت •

* * *

یکهزار وچهار صد وسیز دهمین سالگرد نزول قرآن عظیم الشان‌این کتاب آسمانی‌بعداز افطار از طرف پوهنځی‌شرعیات پوهنتون کابل بابرگزاری محفلی در اديتوريم‌پوهنتون‌تجلیل گردید •

* * *

هموطنان مسلمان و متدین ما در سر اسر کشور روز ۲۱ ـاسد حلول عید سعید فطررابا سرور و شاد مانی استقبال نموده و نماز عید سعید فطر را در عید گاه ها و مساجد جامع مرکز و ولایا ت کشور در فضای نهایت‌آرام اخوت اسلامی اداکردند وازبارگاه خالق بی ـ نیاز ترقی و تعالی افغانستان عزیز را تحت رهبری حزب دموکراتیك خلق افغانستان آرزو برده دشمنان وطن و انقلاب را سر نگون‌وشرم سار خواستند•

ببرك کارمل منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیك خلق افغـانستان ، رئیس شورا ی انقلابی‌وصدراعظم جمهوری‌دموکراتیك افغانستان ساعت ۹ قبل از ظهر روز ۲۱ اسد نماز عید سعید فطر رابه امامت قاری محمدعمر در مسجد مقر شورای انقلابی ادا نمودند وبرای تعالی و ترقی مردم زحمت کش و مسلمـــان افغانستان دعا کردند •

۲۸ـ اسد :

شصت و یکمین سالگرد استر داد استقلال افغانستان آزاد و مستقل در سراسر میهن عزیز تجلیل گردید •

* * *

ببرك کارمل منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیك خلق افغـانستان ، رئیس شورا ی انقلابی‌وصدراعظم جمهوری‌دموکراتیك افغانستان عصر روز شنبه هشت سنبله خان‌ـ عبدالغفار خان رهبر بزرگ و مبارز پشتون‌ها را در مقر شورای انقلابی هنگامی‌ملاقات‌نمودند

ببرك کارمل منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکـــراتیك خلق افغانستان ، رئیس‌شورای انقلابی وصدراعظم جمهوری‌دموکراتیك افغانستان مو قعیکه بیانیه شانرا به‌مناسبت‌شصت ویکمین سالگرد استرداد استقلال‌کشورعزیز و محبوب ما افغانستان از طریق رادیو تلویزیون ایراد مینمایند .

هفته

زمون د پښتنو او بلوڅو ورونو ملی ورځ د سنبلی ۹ په‌کابل او هیواد دولایاتو په مرکزو نوکی د ځانګړ وتوانو په ترڅ کی ونمانځل‌شوه.

* * *

دسمه ئمنبی ورځ دسنبلی په یوولسمه‌نیته دافغانستان د خلك دموکراتیك ګوند دمرکزی کمیتی ارګان (حقیقت انقلاب ثور) لومړنی‌ګڼه خپره شوه.

دسنبلی ۱۲ :

دهیواد دنامتو عالم دخپرځ دستراو پوه‌حکیم شیخ‌الرئیس بلخی‌ابوعلی سینادزیږیدنی دزرم کال علمی سیمینار دپریکړه لیك په صادر یدو سره په کابل کی پای ته ورسید.

* * *

بناسی از مصوبه بیروی سیاسی کمیته مرکزی حزب دموکراتیك خلـــق افغانستان راجع به تطبیق مواد کنفرانس ارتقاء موثریت فعالیت وزارت خانه ها ، ادارات و موسسات د و لتـــی ر و ز ۱۲ سنبلـه سیمینـــار روسا آمـــرین مـــوسسات ، پروژه هـــا وتصدی های وزارت معادن وصنایع توسط وزیر معادن وصنایـــع افتتاح گردید .

* * *

روزبین‌المللی سواد۱۷سنبله طی‌محافل‌شاندار در سراسر کشور تجلیل گردید .

ژورنال جوانان ارگان کمیته اجرائیه سازمان دموکراتیك جوانان افغانستان روز ۱۹ سنبله انتشار یافت .

* * *

کنگره موسس‌اتحادیه ژورنالستان جمهوری دمـــوکـــراتیـــك افغـــانستان قبل از ظهـــر ۲٤ سنبلـــه ضمـــن مـــراسم با شکـــو هی در تالار موسسه صحت عامه افتتاح گردید.

دسنبلی ۳۱ :

دونت دبانکو نوله لاری دوطن پلاستیك له فابریکی سره سم کال څه نا څه شپیته‌ملیونه افغانی مرسته کړیده .

* * *

سو مین جلسه شورا ی انقلابی جمهوری دموکراتیك افغا نستان مطابق ماده سی‌وهشت اصول اساسی جمهوری دموکراتیك افغانستان ساعت چار و نیم عصر سی و یکم سنبله۱۳۵۹ درمقر شورای انقلابی تحت ریاست ببرك‌کارمل منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیك خلق افغانستان ، رئیس شورای انقلابی و صدراعظم جمهوری دموکراتیك افغانستان دایر گردید .

اول میزان :

کنگره موسس اتحادیه هنرمندان جمهوری دموکراتیك افغانستان ضمن مراسم باشکوهی در تالار کابل ننداری افتتاح گردید .

* * *

ببرك کارمل منشی عمومی کمیته مرکـــزی ح.د.خ.ا ،رئیس شورای انقلابی و صدراعظم جمهوری دموکراتیك افغانستان روز ۲ میزان یکعده‌ازروسای هیأت های سازمان‌های جوانان دموکراتیك کشور های مختلف جهان را که جهت اشتراك در کنفرانس سر تاسری سازمان دموکراتیك جوانان افغانستان و ابرازهمبستگی باافغانستان انقلابی به کابل آمده بودند درقصر گلخانه پذیرفت دراین ملاقات نمایندگان‌چهل وچهار سازمان ملی از سراسر جهان وپنج سازمان‌بین‌المللی‌جوانان اشتراك ورزیده‌بودند.

دمیزان ۲:

دافغانستان ددموکراتیك‌جمهوریت‌او شوروی اتحاد تر مینځ دافغانستان دخلك دیموکراتیك ګوند دمرکزی کمیتی‌دټولنیزوعلومو دانستیتوت دودانیو دجوړ ولو موافقه لیك دافغانستان دخلك دیموکراتیك ګوند دمرکزی کمیتی په مقر کی لاسلیك او سندونه یی یوبل ته ورکړ شول.

۸ میزان :

اولین پلینوم شورای شهری اتحادیه های صنفی شهر کابل طی مراسمی در تالار اتحادیه های کارگری افغانستان بر گزار شد .

۱۳ میزان :

کنگره موسس اتحادیه نویسندگان و شعرای جمهوری دموکراتیك افغانستان طی مراسمی باپخش سرودملی‌جمهوری‌دموکراتیك‌افغانستان در تالار لیسه استقلال گشایش یافت .

۲۲ میزان :

موزیم ملی افغانستان بعداز یك دورهٔ غم‌انگیز رکود مجدا در عمارت سابقه آن واقـــع دارالامان افتتاح شد .

• • •

ببرك کارمل منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیك خلق افغـانستان ، رئیس شورا ی انقلابی‌وصدراعظم جمهوری‌دموکراتیك افغانستان بنابه دعوت کمیته مرکزی حـزب

لطفا ورق بزنید

ببرك کارمل منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیك خلـــق افغانستان ،رئیس‌شورای انقلابی و صدرا عظم جمهـــــوری دموکراتیك افغانستان هنگا م ملا قات‌باخان‌عبدالغفار خـان مبارز نهضت آزادی بخش‌ملی ور هبر بزرگ پشتون ها .

ببرك کار مل منشی عمو می کمیته مرکزی‌حزب د مو کرا تیك‌خلق افغانستان ، رئیس‌شورای انقلابی وصدراعظم جمهوری‌دموکراتیك‌افغانستان مو قعیکه با یکعده از مـــــردم ولسوالی خلم ولایت سمنگا ن مصا فحـــه‌مینمایند .

یکسال دریک هفته

کمونست اتحاد شوروی هیات رئیسه شورای عالی و حکومت اتحاد جماهیر شوروی سوسیا- لیستی روز چهار شنبه ۲۳ میزان در رأس یك هیات عالیرتبه حزبی و دولتی برای یك مسافرت رسمی و دوستانه به اتحاد شوروی عزیمت کردند .

* * *

مذاکرات رسمی بین جمهوری دموکراتیك افغانستان و اتحاد جماهیر شوروی سوسیا- لیستی روز ۲۴میزان در قصر کریملین در مسکو صورت گرفت .

در دوران این مذاکرات کـه دریك فضـای صمیمانه دوستانه و تفاهم متقابـــل صورت گرفت روی مسایل اساسی روابط افغانستان واتحاد شوروی تبادل نظر به عمـل آمـــد وانکشاف پیروزمندانه ومثمراین روابط برمبنای

ببرك کار مل منشی عمو می کمیته‌مرکزی‌حزب د موکراتیك خلق افغانستان ، رئیس‌شورای انقلابی وصدراعظم جمهــــــور ی‌دموکراتیك افغانستان مو قعیکه سو میـــن جلسه شورای انقلابی جمهوری دموکراتیـــك‌افغانستان را افتتاح می نمایند .

یکسال دریک هفته

معاهده دوستی حسن همجواری و همکاری میان دوکشور منعقده سال ۱۹۷۸ ابراز رضایت‌عمیق شد .

دمیزان ۲۷ :

دلوی اختر لومړی نیکمرغه ورځ او زمونږ مسلمانواو خپلواکو خلکو په دیره خوښی او خوشحالی داختر دنیکمرغو ورځوهر کلی وکړ.

* * *

د ملگرو ملتو دموسسی دجوړیدو پنځه‌دیرشمه کالیزه دعقرب لمړی نیټه په هیواد کــی ونمانځله شوه .

* * *

د افغانستان د خلك د دموکراتیك گوند د مرکزی کمیتی عمومی منشی د افغانستان د دموکراتیك جمهوریت د انقلابی شورا رئیس‌او صدراعظم ببرك کارمل شوروی اتحاد ته لــه یورسمی او دوستانه تاریخی سفر څخه وروسته دعقرب ۱٤ نیټه په خیر سره گران وطن ته راستون شو او د هیواد دلس گونوزرو تنــو زیارکښو وطنوا لو لخوایی لهو لولو هکاوبی ساری هرکلی وشو .

ببرك کارمل منشی عمو می کمیته مرکزی‌حزبد موکراتیك خلق افغانســــتان ،رئیس‌شورای انقلابی وصدراعظم جمهوری‌دموکراتیك افغانستان ولیونید بریژنف منشی عمو مــی‌کمیته مرکزی حزب کمونست و صدر هیات‌رئیسه شورا یعالی اتحاد شوروی مو قعیکه بیانیه مشترك دو کشور را ا مضا مینمایند .

دافغانستان د خلك دموکراتیك گوند د مرکزی کمیتی عمومی منشی د افغانستان د دیموکراتیك جمهوریت د انقلابی شورا رئیس اوصدراعظم ببرك کارمل د عقرب ۱٦ نیټه لــه غرمی وروسته په یوه بجه په هغه درنده غونده کی بــرخــه واخیسته چی دافغانستان دخلك دموکراتیك گوند د مرکزی کمیتی د افغانستان ددیمو کراتیك جمهوریت د انقلابی شورا او وزیرانو شورا او افغانستان او شوروی اتحاد دوستی د ټولنی له خوا داکتوبردستر سوسیا- لیستی انقلاب دد ری شپیتمی کالیزی دنمانځلو له امله د کابل ننداری په تالارکی شوی وه.

* * *

هیات مدیره بانك انکشاف زراعتی تحت ریاست عبدالو کیل وزیر مالیه ورئیس هیات مــدیــره بــا نــك روز ۱۹ عــقــرب ۱۳۵۹ در عمــا ر ت بــا نــك تشکیــــل جلسه دادەو بعداز غور وبررسی راپور های هیات عامل ، هیات نظار داخلی وادیتوران بین‌المللی بیلانسشیت و صورت حساب نفع و ضرر سال ۱۳۵۸ آن بانك را منظور و تصویب نمود .

* * *

نخستین کنفرانس شورای شهری نمایندگان زنان شهر کابل‌تحت رهبری‌سازمان دموکراتیك زنان افغانستان بخاطر تشکل زنان افغانستان درامر دفاع ازانقلاب ومردم بعداز ظهر۲۸عقرب ۱۳۵۹ درادیتوریم لیسه امانی دایر شد .

* * *

کنفرانس بزرگ وبا عظمت سرتاسری زنان

بقیه در صفحه ٤۹

ببرك کارمل منشی عمومی کمیته مر کزی‌حزب دموکراتیك خلق افغانســـتان ، رئیس‌شورای انقلابی وصدراعظم‌جمهوری دموکراتیك‌افغانستان موقعیکه یك‌عدهٔ از روسای هیات های ساز مان های جوانان کشور هــا ی‌مختلف جهان را در قصر گلخانه پذیر فته‌وبا آنها صحبت مینمایند .

سلسله گفت و شنود ها و نشست های اختصاصی ژوندون در شهر کابل

یك بررسی و انگیزه یابی همه‌جانبه پیرامون :

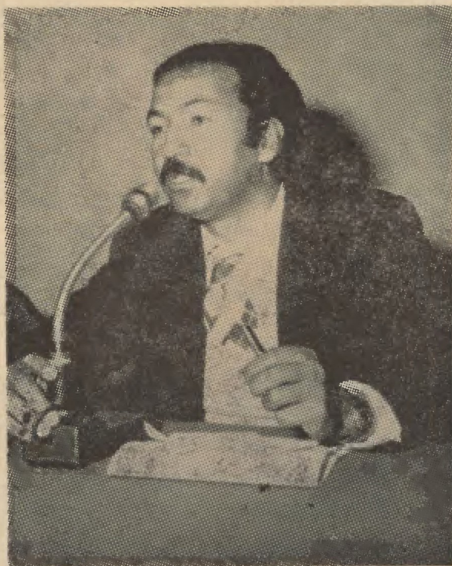
علل کمبود و گرانی مواد سوخت در شهر کابل

دشواریهای خانواده ها به این‌سبب

• • •

و کاوش راههای حل وعملی این‌معضله

در این جدل این اشخاص شرکت‌داشتند :
۱ـ حشمت اورنگ معاون کمیته‌ولایتی کابل
۲ـ محرم علی معاون شاروالی‌کابل
۳ـ دکتور عرب گل طوطا خیـل سکرترجنرال جمعیت افغانی‌سره ـ میاشت
٤ـ دیپلوم انجنیـر حفیـظ الله‌نوابی رئیس د افغا نستان د تیلی ملی موسسه
٥ـ دیپلوم انجنیر عبد الستـارصافی رئیس برق کابل .
٦ـ شمس‌الدین رئیس تفتیش‌شاروالی کابل
۷ـ دگر من ار کان حرب احمد الدین مدیر عـمومی او پرا سیون وزارت دفاع ملی .
۸ـ دیپلوم انجنیر محمد قاسـم‌پوپل معاون ریاست پـلان وزارت معادن و صنایع
۹ـ غـلام حضـرت معـاون‌ترانسپو رت عمومی
۱۰ ـ انجنیر محمد حسن عثمان‌آمر ارتباط ذغال سنگ
۱۱ـ میر عبد الرحمن مدیرعمومی‌تخنیکی ریاست انحصارات دولتی
۱۲ـ عبد الله بشیر شور «بـه‌نمایندگی ازخانواده های کابـل» و برخی از اعضای گروه مشورتـی‌ژوندون

حشمت او رنگ معاون کمیته‌ولایتی کابل

یاد داشت گونه یی به عنـوان‌پیشنویس

مشکلات ترانسپورتی درزمینه انتقال چوب به کابل رفع شده است .

بدون شك هر دشواری راه حلی دارد و مشکل انرژی هم .
اما این مشکل را باید کدام یك از ارگـان هـای مسوول حـل کنند و چگونه عمل کنند که ساده ترین راه های حل ممکـن در زود ترین فرصت ممکن به تطبیق آید ؟
ژوندون این تنها هفتگی نامه‌همه خانواده های کشور که تاکنون نیز عمیق ترین ، اساسی تریـن و دشوار ترین مسایل زندگی خانواده ها را در بوته نقد و انتقاد قرار داده و با راه اندازی جدل هـای خود مسوولان هر بخش را در دور یك میز گرد آورده و به طـرح و بررسی و انگیزه یابی و راه حـل جویی دشواری مورد بحث پرداخته

اینك یکبار دیگر این مشکل همه خانواده های شهر را در شرایطی به جدل می آورد که خوش بختانه علی الرغم همه سنگ اندازی ها و تلاش گسترده دشمنان انقلاب اقدام بموقع دولت مشکل کمبود وگرانی چوب سوخت را از میان بر داشته و خانواده ها را از نگرانی وارها- نیده است .

اما از آنجا که باید مساله بـه صورت اساسی ریشه یابی گردد و از همین اکنون اقداماتی به اجراآید که در سال های آینده به مـرور تمامی مشکل محرو قاتی راه حـل یابد و تعویض انرژی نیاز ما را به قطع درختان از میان بر دارد ، این مجله موقف پیشگامی و پیش‌آهنگی خود را در طرح مسایل حفظ میکند و با دعوت از مسوولان شاروالـی، نفت وگاز برق ، ترا نسپـورت و

گوشه‌یی ازمیزمدور ژوندون‌پیرامون علل کمبود وگرانی‌موادسوخت‌درشهر

مشکلات ترا نسپورتی در زمینــه انتقال چوب به کابل رفع شده‌است

* * *

نمایند گان ادارات دیگری که بـه نحوی با موضوع زیر بحث رابطـه دارند ، میکوشد زمینه مطالعــه و بررسی موضوع و طرح راه های‌حل عملی و تطبیقی را فراهم آورد.

یکبار دیگر از فرد فرد خواننده مشکل‌پسند ژوندون و از همـــه خانواده هایی که ما را در پیشبرد مو قف فعلی نشرا تـی مان مشوق میگردند سپاس داریم و باز هم در انتظار نظـــرات ، انتقـا دات و پیشنهادات تـازه و جـالب شمـا میباشیم .

* * *

راحله راسخ خرمی مدیر مسوول هفتگی نامه خانوادگی ژونـــــدون گشا یشگر جدل است .

و در ابتدای سخن بااشاره یی‌به مو ضوع بحث میگوید :

ـ ژوندون نشریه یی اســـت خانوادگی و ناگزیر از آنکه نه تنها عمده ترین دشواری های خانواده‌ها را در بوته نقد و انتقاد قرار دهد و بازمینه سازی های سود منـــد مسوولان با صلاحیت ار گانهـا و سا ز ما نـــها ی مختـــلف را در گرد هم آیی هایی به دور هـــم جمع آورد و در پی کاوش راه های حل اساسی ، منطقی و تطبیقـــی بر آید ، بلکه این راهم در شمـار رسالت های نشراتی خود میداندکه

بقیه درصفحه۱۹

ایستگاه خانواده‌ها

لطفا دست نگهدارید، ورق‌نزنید!

به شما خانواده ها ، به شما که‌تاکنون نتوانسته‌اید مواد محروقاتی مورد نیاز خود را تهیه کنید و به‌شما که در آستانه زمستان و بـــا احساس سوز سرما ، به‌یاد یخبندان سا ل پیش می افتیددرد مـــژده میدهیم که این مشکل در اثر توجه‌دولت انقلابی و مردمی شما مرفوع گردیده است

معذالك برای خا نواده های‌محترم بااین گام نافع دولت ازین با بـت دیگر کدام نگرانی باقی نمی ما ند.

ژوندون این تنها مجله هفتگـــی‌خانواده های کشور با ارج گـذاری به خواست شما بازهم پیش گام‌و پیش آهنگ به انجام رسالـــت نشراتی خود پرداخت و با دایـــرساختن یك گرد هم آیی با شرکت تمام مسوولان سازه‌انها و ارگانهای‌مربوط به موضوع ، دشـــــوا ری فرا رسیدن سر ما و مساله نیاز مندی مواد محرو قاتی را به طـرح آورد و از آن نتایج سود مند گرفت‌ما از شما دعوت میداریم این جدل جالب را دنبال کنید و با ارائـــه‌نظریات پیشنهادات و ا نتقا دا ت خـــو د ، همیشه سپا سگـــذارمان سازید .

ما باز هم نظرات شما را بـــامسوولان امور در میان میگذاریـــم و میکوشیم طرح‌های عملی وتطبیقی‌در شرایط کنونی زمینه پیاده شدن به عمل آید .

یکبار دیگر از شما ـ از فرد فردشما ـاز همه خانواده ها به‌خاطر عـلاقهٔ شان به این مجلـه و ایـن‌سلسله جدل ها متشکریم .

آدرس ما این است : انصـاری‌وات ـ مطبعه دولتی ،مجله‌ژوندون

مسایل سیاسی و اجتماعی ، فرهنگ و هنر، نوجوانان ، جوانان و خانواده ها

شاعری از فلسطین

ابوسلما

(عبدالکریم الکرمی)

بخاطر فلسطین وبرای رسید ن به پیروزی فلسطینی هاچه‌کسا نی که جان‌خود را ازدست نداده اند.مبارزه کرده‌اند ،ولی باز هم ندا ی‌آزا دی و پیروزی‌در ین نقطه جهان خفه نشده است . ندای آزادی در ین‌جابیشتر ازدیرو زانعکا س‌میکندوهمه‌گیر تر میشودو برای‌صهیو نیستهامسجل‌می- شود که‌دیگر نمی‌توا نند از مسلـــه فلسطین‌رو بگردانند.

ابوسلما از شمار شاعران‌شناخته شده ادبیات فلسطین است. اومانند سایر همسنگرا ن‌راه آزا دی‌فلسطین چون عنان‌کنفانی پیروز مند از محك آزمایش تار یخ بدرآمده ولحظه ی نخواسته است‌خلق فلسطین بـــی هدف بزیند .

ابو سلما در سال۱۹۰۹ در تو - لکریم فلسطین بد نیا آمد ،پدر ش سعید الکریمی‌نام‌داشت .تحصیلا ت ابتدایی اش را درتو لکر یم به آغاز گرفت‌وتحصیلات اش‌را درشهر دمشق (سوریه)ادامه داد.

درسال ۱۹۲۷ بحیث استادادبیات دریور شلم بکار ش‌شروع کرداو در این‌زمان بتحصیل حقوق‌پردا خت و درین‌سالها دوست دیر ینشـــــــ ابراهیم توکان‌را ملاقات کرد .

این‌ملاقات درزند گی وکار هـــا ی ادبی‌وی تاثیرخیلی‌ارزنده داشت. از اواشعارومقا له های‌زیا دی در روز- نامه‌هاو مجلات عرب‌وفلسطین بنشر رسیده است. که بعدا او پرکار ترین نویسنده‌فلسطینی عنوان شد .ابو - سلما مجددا در سال ۱۹۲۹ بادو - ستشس‌ابرا هیم تو کان که حا لا بر گرداننده‌برنامه های را دیو ی عرب دریور شلم‌بودپیوست .

ابو سلما شا عروانقلا بی‌گرانمایه فلسطین است در اشعاراو بخش‌های مختلفی اززند گی خلق‌فلسطین یعنی جریان‌آوا ره شد ن‌ومبا رزه بـرای بازگشت به فلسطین، عملیـــــا ت وحشیانه دولت ترور یست اسرائیل ونهایت‌پیرو زی خلق فلسطین بـــه پختگی‌تصو یر گشته است . او بـا امپریا لیسم ،فاشیسم وصهیو نیسـم این‌دشمن مشتر ك‌جها نیان سخـت درنبرداست .او میدا ند در ین نبرد آشتی ناپذیر اوتنهانیست ،همــــه انسانهای صلح طلب وبشر دو ست درین‌مبارزه بز رگ باابو سلما هـا وکنفانی هاهمسنگر اند . این‌مبارزه مبارزه حق‌بر با طل‌است وحقا نیـت داعیه فلسطین رابدر ستی اش‌مسجل می‌کند. در اشعار زیبای او چهره تبعید شدگان وآوار گان که بحکم ظلم‌وتعدی ووحشت از وطن‌شا ن رانده شده اند نقشس خو بی یافتـه است.

ابوسلما بزودی ازعهده اش بساز نشسته شدو درحیفا دفتر محاکمات گشودوکار ش‌را تا ســـال ۱۹٤۸ و شروع ترا ژید ی‌فلسطین ادا مـه داد. ابــــو سلـــــما سنگـــر مبارزه قلم راهیچگاه‌رها نکرد . از سال ۱۹٤۸به بعد در سور یه‌مسکن گزیدودور از میهنش به‌هنروادبیات عمیقانه روکرد .

سه‌مجمو عه شعر (مهاجر)درسال

... عشق تو در من نمی میرد وطن من

الهام او در چکامه هایش همان کودکان گرسنه و بی خانمانی است که امروز آواره اند و شکم هایشان گرسنه !!

۱۹۵۳ ،(ترانه های میهنم) درسال ۱۹۵۹ و (فلسطین الهام من)درسال ۱۹۷۱ از او منتشر شده‌است.الهام اودر چکامه هایش‌همان‌کود کان‌گر-سنه وبی‌خانما نی است که‌امـــروز آواره‌اندو شکم هایشان به پشـــت ایشان چسپیده است امافـــر دا از آنهاست‌فردا،عرو ج شتا بنـــا کو پلکـــان نور، آنها آینده شانراوخاك شانرا با خود خوا هند داشت.او نیم قرن‌تمام برای مردم اش شعر سرود، وآنهارادر برابردشمنان میهن بسیج کرد.

مجمو عه شعر (مهاجر) که در سال ۱۹۵۳ ازچاپخا نه بر آمـــد میشود گفت که از بهتـ رین‌اشعـــار حماسی وانقلا بی او است . که‌ایـــن کارنامه‌های‌اومردم‌اش را درشناسایی صهیو نستان این‌غا صبان آزا دی‌کمك کرده‌است .درمجمو عه الهام مـــن فلسطین اوبا هرچه‌نوآوری‌دگرگونی وتحرك است همپا میشود ومیتوا ن این خصو صیات‌را در آنها به‌آسا نی لمس‌کرد.

اومیدا ند در دنیا ی‌شگفتن‌وشگفتنی هازندگی میکند.واز ین جا ست‌که در اشعار شی‌پویند گی ، تلاش، وتقـــلا رنگ‌میگیرد . اوبه‌شگفتگی وتکا مل سخت معتقد است ولحظه ای درنگ نمیکنداوتو قف وباز گشت را گنا ه میداندوبه پیشروی ساز نده ادا مه میدهد.او در سال ۱۹۷۸جا یزه‌مجمع ادبی نو یسند گان‌آسیا ـافر یقـــا راازآن خودسا خت .

ترجمه : خان محمدگوارا

ویتنام‌در قلب ما جادارد

سی وپنج سال قبل بتاریخ دوم سپتامبـر ۱۹٤٥ دولت مستقل جمهوری دمو کراتیـك ویتنام در نقشه سیاسی جهان پدید آمد .اگر از هر کسی در اتحاد شوروی بپرسید کـه ویتنام برای او چه معنی دارد ، او بـه یقین خواهد گفت که ویتنام کشور شجاع و ملت آن مبارز و زحمت کش و ساعی و دوستان وفادار ما و شریك ما در مبارزه بخاطر صلح و سو سیالیسم می باشد .

همبستگی با ویتنام یکی از خصو صیا ت بر جسته زندگی ماست ، با اطمینان می‌توان گفت که حتی یك نفر هم در اتحاد شوروی وجود ندارد که درین احساس عمومی شریك نباشد .

دوکتوران ، استادان ، انجنیران، کار کنان زراعتی و کارگران ساختمانی اتحاد شوروی مردم ویتنام را در امر اعمار وتاسیس فابریکه ها و مکاتب شفا خانه ها ، استیشن های برق راه ها و تاسیسات زراعتی کمك نموده اند .

کار گران اتحاد شوروی از مسکو ،منسك والگا گراد و کیف و غیره شهر ها و اطراف اتحاد شوروی فرمایشات ویتنام را اجرا کرده و حقو ق روز های رخصتی (روز های شنبه یا سبوتنیك‌ها) خود را به خواهران وبرادران

بقیه در صفحه٤٥

مردم قهرمان ورزم جوی ویتنام پیوسته درتلاش نوسازی وبهسازی کشور محبـوب شان اند .

موضعگیری زنان درمجامع بین المللی وامور جهانی وموقف شان ازنگاه منشور ملل متحد

خیرنیار عبدالله «محب حیرت»

اشتراك زنان درمجامع بین‌المللی وسیمینارهای مختلف مربوط به ارگانهای ملل متحد ، در تثبیت مقام زن نقش اساسی دارد .

پس منظرموضوع :

مساله تساوی حقوق زنان بامردان ورهایی آنان از زیر بار های طاقت فرسای مظالم‌گونه گونه در اواخر قرن نزده و اوایل قرن بیست مورد توجه برخی کشور ها و مجامع بین المللی قرارگرفت ولی چند سال بعدازجنگ عمومی اول با تاسیس «جامعهٔ ملل»این موضوع‌بیشتر شکل رسمی و قاطعی را پیدا کرد· بطـــور مثال :

درسال ۱۹۳۵ انعقـــاد کنـوانسیون عـدم استخدا م زنان در کار های زیر زمینی‌توسط موسسه بین المللی کار و در همیـن ســال مطالبه سر منشی جامعه ملل در مورد وضع مقرراتی مبنی بر «تثبیت وحمایت اساسنامه حقوق نسوان»که در سال ۱۹۳۷ مورد تاییدو پذیرش افغا نستان نیز واقع شد از جـمله اقدامات زیربنایی این موضوع برشمرده می ـ شود ·

سپس در سال های ۳۸ـ ۱۹۳۹ کنوانسیون نمبر(٤) و(٤١) پیرامون «حقوق شبکاری‌زنان» وتعیین اجرتهای عادلانه در برابر هر ساعت کار ، کنوانسیون نمبر (۱۰۰) و توصیه‌نامهٔ نمبر (۱۰) راجع به مزد مساوی برای کارگران ذکور وناث، کنوانسیون نمبـر (۸۹)راجع به «کار های شبانه زنان کارگرصنایع» در حقیقت تداوم کار گزاریهای «جامعهٔ ملل سابق»مـی باشد که در سال ۱۹٤۸ از طرف «موسسهـ ملل متحد» بر بعضی محتوای آن تجدیدنظر های بعمل آمد · زیرا با تاسیس سازمان ملل متحد در سال ۱۹٤٥ تنها در حدود مناصفه‌دول جهان مصوونیت فردی وآزادی زنان را مزید برگذشته حمایت و تاکید کردند ·

زیرا از ورا ی نشرات متعدد ملل متحد چنین استنتاج شده است که :

یکی از مقاصد برازندهٔ ملل متحد بموجب منشور آن، موضوع تساوی حقوق زن ومرد اعلا م گردیده است ·چنانچه برای تعقیب وتطبیق این منظور در اوایل سال ۱۹٤٦ مجلس اقتصادی‌واجتماعی‌ملل متحد کمیسیونی راجهت رسیدگی بوضع و موقف سیاســی اقتصادی ، اجتماعی ، مدنی و تعلیمی زنان کشور های جهان بشمول مناطق غیر آزاد تعیین نمود تا برای امحای تبعیض و اختلافات میان تهی تجاویز مؤثری را اتخاذکند وزمینه رابرای پیشرفت زندگی ، تثبیت مقام و موقعیت‌انسانی آنان فراهم سازد· از آنوقت تاکنون کمیسیون هجده‌عضوی مذکور سالانه یکبار تشکیل جلسه داده و راپور کار خود رابه «ایکوسوك»، (نام مخفف مجلس اقتصادی واجتماعی) طور پیهم و منظم گزارش می کند وبه مجلس مشور ت میدهد تا از چه‌طرقی میتوان موقف زنانرا بصورت مطلـوبتـــری انکشاف داد·

حقوق سیاسی زنان :

دریکی از نشرات ملل متحد که پیرا مون پهلوهای مختلف اقدامات آن موسسه روشنی افگنده شده است در باره «حقوق سیاسی زنان» چنین مطالبی را ارائه کرده اند: چون حقوق سیاسی دارای اهمیت حیاتی است لذا کمیسیون در پروگرام کار خود این مساله رازیاد ترجیح داده است· باثر تقاضای‌این کمیسیون ، اسامبله عمومی در سال ۱۹٤٦ بهمه دول عضو توصیه نمود تا برای زنان هم عیناً مثل مردان حقوق سیاسی مساویانه داده شود· از آن وقت ببعد کمیسیون‌مذکور هرسال موقعیت سیاسی زنان را از نظـر حقوق ملی شان نیز تجدید نظر نموده و تحولاتی راکه در زمینه تساوی حقوق‌زن‌بامرد صورت گرفته باشد ،مطالعه می کند ·تاکنون بیش از یکصد و بیست و پنج مملکت‌برای زنان حق رای دهی وانتخاب رادر دوایرعامه داده است و متباقی کشور هادر حال بررسی ومطالعهٔ موضوع میباشند تا آنرا مطابق‌شرایط اجتماعی و محیطی خویش وفق دهند وسازگار گردانند· معذلك هنوز هم چند کشوری‌وجود دارد که به زنان حق انتخاب کردن یا انتخاب شدن را نداده اند یا اینکه از آنان حیـن تقاضای اشغال کار در دوایر خدمات عامه، شرایطی مطالبه می شود که مقابل مردان‌آن شرایط وجود ندارد ·

بگفتهٔ همین منابع اطلاعاتی چنین برمی‌آید که جنبهٔ دیگر پروگرام کمیسیون، کاریست که‌در حصه موقعیت زنان مناطق غیر آزاد انجام میدهد . درمورد مناطقیکه تحت قیمومیت ملل متحدقراردارند وهم مناطق فاقد حکومات خود مختار می باشند به مجلس قیمومت‌و سر منشی گزارشهای ارائه می شود وکمیتهٔ اخذ اطلاعا ت موضوع راتحت غور و مداقه قرار میدهد و آنگاه راجع بگونهٔ موقف زنان در سرزمینهای مورد نظر به کمیسیون زنان هم سالانه راپوری توسط آن کمیته احالـه می گردد ·

سپس «کمیسیون مقام زن»در سال۱۹٤۷ طی نخستین جلسه بحیث یکی از غایه های اساسی وعمده خود برابری کامل تمام حقوق مدنی رابدون کدام تبعیض‌و ملاحظهٔ ملیت، نژاد ، زبان یا دین توصیه نموده وحقـوق مربوط به ازدواج، وصایت، صلاحیت قانونی مسکن و توطن را ترتیب و تضمین کـرده است ·

از نگاه شعایر ملل متحد ومحتوای اعلامیه جهانی حقوق بشرحق اجتماع زنان با مردان یکسان ارزیابی شده است .

در پروژه های شهرسازی ومسکن‌که بعضاازطریق بانك بین‌المللی تعمیر مجدد وانکشاف (دبلیو-بی) ملل متحد تمویل وامداد میشود،متخصصان ومشاوران آن موسسه شامل زنان ومردان نیز همکاری می کنند .

در یکی از فقرات «مقدمهٔ اعلامیهٔ جهانی حقوق بشر» مصوبه سال ۱۹٤۸ اسامبله عمومی که بعد از «مقدمهٔ منشور ملل متحد» تنظیم و پخش گردیده است ، به ارتباط تامین تساوی «حقوق مرد وزن» و تثبیت موقف آن دو گروه همپایه همدیگر ،چنین آمده است :

«از آنجا که مردم ملل متحد عقیده خود رابه حقوق اساسی بشر و مقام و ارزش‌فرد انسانی و تساوی حقوق مردو زن، مجدداً در منشور اعلام کرده اند ، تصمیم راسخ گرفته اند تا به پیشرفت اجتماعی کمك کنند و در محیط آزادتر وضع زندگی بهتری‌رابوجود اورند .

در همین سال طی سومین جلسات اسامبله عمومی ملل متحد تحت ریاست «مادام روز-ولت» نخستین زنیکه در جهان بحیث رئیس مجمع عمومی بر گزیده شده بود، مواد «اعلامیه حقوق بشر » مورد تجدید نظر قرار گرفت ۰بعداً کمیسیون مقام زن در باره حقوق سیاسی زنان میثاقی را تهیه و تدوین کرد که در ماه دسامبر ۱۹۵۱ از طرف اسامبلهٔ عمومی تصویب گردید ودر سال ۱۹۵۳ برای امضاء باز گذارده شد ۰ این میثاق برای زنان حق میدهد تا همپایه مردان در انتخابات شرکت کرده‌و خود هم انتخاب شوند ودر موسسات اجتماعی ممالك شان مقاما ت اداری و اجتماعی را چون‌مردان بدست آورند ۰لیکن‌حقوق سیاسی بدون‌اینکه قابلیت استفاده بخردانه و عاقلانه از آن موجود باشد ، کافی نبود و نیست ۰لذا

کمیسیون بزودی موضوع تعلیم و تربیت سیاسی و مدنی زنانرا بخصوص در کشور هاییکه آنجا زنان از حقوق سیاسی محروم اند وبااینکه تازه به آن حق سیاسی خویش نایل شده‌اند، تحت غور و مطالعه قرار داد۰

یکی از زنان معروفیکه‌درمجامع بین‌المللی به‌نفع جامعه نسوان نقش قابل ملاحظه را بازی کرده است میرمن «وجایالکشمی پندت» خواهر «جواهر لال نهرو» صدراعظم فقید هندوستان می باشد که درسال ۱۹٤۸باری بحیث نخستین سفیر کبیر کشور خود(هند) درمسکو پایتخت کشور شورا ها تعیین شدو سپس در سال ۱۹۵۳ بصفت یگانه و اولین زن آسیایی درجهان، بریاست‌هشتمین جلسات عمومی سازمان ملل متحد بر گزیده شدواز حقوق زنان هم بار بار و بسیار دفاع کرد۰

مطابق پالیسی های مشخص و طرح‌شده نخستین سیمیناری که تحت پروگرام خدمات مشورتی درزمینه بشر در سال ۱۹۵۵ صورت گرفت بر موضوع مسوولیت های مدنی زنان آسیا و اشتراك شان در حیات اجتماعی غور کرد۰ همچنان در سال ۱۹۵۹ عین چنین سیمیناری درباره‌زنان‌امریکای لاتین دربوگوتا پایتخت کولمبیا دایر شد ۰سیمینار سوم‌روی همین مساله به سال ۱۹۹۰ در ادیسه بابا مرکز ایتوپیای امروز و حبشستان آنروز منعقد گردید و راجع بدین موضوع از نظر ممالك آزادو غیر آزاد افریقایی بحث کرد۰پروگرام خدمات مشورتی در قسمت حقوق بشر شامل فیلوشپها، سکالرشپها و سیمینار ها ست که باثر درخواست حکومات مستقل مساعدت می گردد۰

در ارتباط باین موضوع قابل تذکر است که : از بدو تاسیس کمیسیون مقام زن‌تاحال در موضوعات تعلیم و تربیت عمومی زنان نیز توجه پیگیری منهمك و متمرکز شده و کمیسیون مذکور با همکاری‌یونسکو توانسته است تا در همه ممالك جهت فراهم آوری امکانا ت بیشتر تحصیل بسویه های ابتدایی متوسطه و ثانو ی برای زنان کمك نمایند۰

توسعهٔ مزید و اجباری قرار دادن تعلیمات ابتدایی ، مبارزه با بیسوادی و تعلیمات اکابر نسوان نیز همواره مورد توجهٔ خاص کمیسیون مذکور بوده است۰علاوتا کمیسیون یاد شده در باره تدریس مسلکهای مناسب زنان ،استخدام و پیشرفت مساویانه با مردان هم‌توجه‌متداومی‌داشته وباثردرخواست کمیسیون مذکور یونسکو در باره امکانات موجوده تعلیم و تربیت زنان راپور های‌کار آمدرا تهیه کرده است ۰

حقوق خانوادگی وتملك :

بتاریخ ۲۸ مارچ ۱۹٦۰ کمیسیون مقا م‌زن جلسا ت خودرا پیرامون حقوق سیاسی و مدنی زنان و موقف آنان از لحاظ قوانین خصوصی وخدمات مشورتی بر حقوق بشردر بونیس آیرس دایر نمود و با اتخاذ چندین تصمیم ، حداقل سن ازدواج رابرای زنان پانزده سال تعیین کرد۰ در سال ۱۹٦۱ که‌با پانزد همین اجلاس مجمع عمومی ملل متحد مصادف بود موضوع «ترقی و پیشرفت‌زنان» هم طرف مطالعه و غورقرار گرفت و میثاق جهانشمول و پر محتوایی ترتیب گردیدوسه

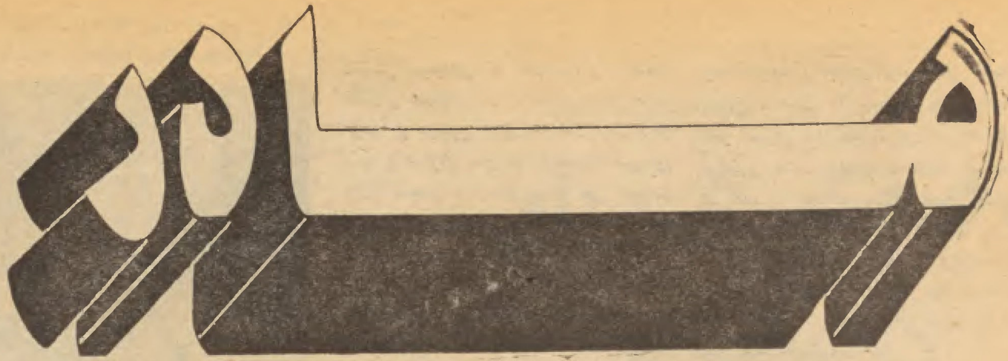
بقیه در صفحه ٤۰

عدهٔ ازدوشیزگان وزنان ایتوپیایی (حبشستان‌سابق) دریك فابریکه نختابی ونساجی واقع ادیس بابا مصروف کار اندکه به کمك بانك‌جهانی ملل متحد تمویل وتقویت شده وتحت نظرمتخصصان ملل متحد فعال گردیده است .

حق توطن ومسکن آزادیکی ازاهداف منشورملل متحد واعلامیهٔ حقوق بشر است که درپهلوی همه خواستهای انسانی حق تملك قانونی نیزبرای زن ومرد مساویانه تاکیدشده است .

نوشتهٔ برتولت برشت

قسمت اخیر

ترجمهٔ دکتور نجیب الله یوسفی

برتولت برشت

در طول تاریخ جوامع بشر ی ،در نبرد حق وباطل وبالاخـــره در پیروزی مبـارزات طبقا تـی قلـم‌نویسندگان همیشه نقشی مو ثر ی داشته است. هنرمند و نویسنـدهٔ‌متعهد ، به‌خاطر دفاع از منافع توده ها وبسیج ساختن اذ هان جوا مـع‌بشری ،نظر به وظیـــــفه ودر ك مسوولیت خویش، همیشه درین راه‌کار وپیکار نموده است.

به اساس همین در کسیا سـی‌وادبی بودکه بر تولت بر شـــت قلمش را در دست گرفت وبه‌میدان‌پیکار شتافت واز آنجا بر ضـــد فاشیزم جهان سوز ، مبارزه‌خودراآغاز نموده ودر رهایی جهان آزاد ، به‌سرودن اشعارپرارزش‌ایجاد و نمایش نامه های موثر پرداخت.

نامش ایو ن بر تولت‌فرید ر ش‌برشت بود و به‌تاریخ دهم فبروری سال ۱۸۹۸ چشم به جهان گشود . درطول دورهٔ تحصیلا تشـــــی در رشته های فلسفه وطب پو هنتون‌مونشن (۱۹۱۷) ، به‌خاطر ضدیتش باجنگ ،به مبارزهٔ اساسی دســـت‌یازید .اولین نما یشنا مه اشـی در سال ۱۹۲۲ تحت عنوان ((دهل درشب)) مورد نمایش قرار گرفت . بعدا منحیث دراما تورگ ورژیسوربه کار تیاتر پرداخت .

در سالهای قبل ازجنگ جهانـی‌دوم، هنگامیکه هیتلر برای نابو دی بشریت ، توطئه می چید وی بعنوان‌مخالفتش بااین شرایط ، المان راترك گفت وروانهٔ سویس ، دنمار ك ،سویدن (۳۹-۱۹۳۳) فینلند ، اتحاد جماهیر شوروی و بالا خره رهسپارکالیفورنیای ایالات متحده گردید . (۱۹٤۱-٤۷) .

در سالـــها ی (٤۹-۱۹٤۸) وی‌دوباره راه جمهوری دیمو کرا تیك المان را در پیش گرفت و به کمك‌خانمش تیاتر را دوباره در آنکشور پی افگند .

وی درطول دور ۀ زندگـــی ا ش(۱۹۵٦- - ۱۸۹۸) اضافه تر ازسی نمایشنامه ، یکهزار و سه صـــــدپارچه شعر ویك سلسله کتا بهادر مورد موضوعا ت روز نوشت .

نمایشنامه‌زیرکه‌تحت‌عنوان (مادر)درینجا پیشکش خوانند گا ن‌گرامی میگردد ، یکی از عمده ترین اثـراین‌نویسندهٔ بزرگ میباشد .

مترجم

مادر: خدا حافظ ، امیدس که دردیدارآینده اقلابرت یك لقمه نان تهیه بتانیم .

پاول: فکر شه نکو .. خدا حافظ رفقا...

پاول وزیکورسکی از اتاق خارج میشوند .

معلم خطاب به مادر : خداوند اورا محافظت کند .

مادر به علامت سرازوی تشکر نموده‌بطرف ماشین برمیگردد . کارگران به‌کار چاپ‌ادامه میدهند .مادر آهسته باخود میگوید : اوه که‌ای دقایق چه زود گذشت .

مرگ پاول : پاول درا‌ثنایکه میخواست از سرحد فینلیند عبور کند .دستگیر شدهو تیر باران میگردد .

مادر درآشپزخانه‌معلم‌نشسته وخطی رابدست دارد .ای خط که‌از طرف یکی از دوستان‌پاول برای مادر ش نوشته شده حاوی خبر مرگ پاول است. او نوشته میکند :

مادرعزیز: رفیق مبارز، فرزندشمارابیرحمانه کشتند . من شاهد این منظرهٔ غیر انسانـــی بودم اورا درحالیکه دست وپایش رازنجیرو زولانه نموده بودند بطرف دیواری که‌بدست کارگران اعمار شده بود فرستادند . عساکر سینهٔ پاول رانشانه‌گرفتندو بعدباران‌گلوله به سروروی اوربخت، این زنجیر، ای‌زولانه هاو بالاخره ای گلوله‌ها همه محصول کارماکارگران بود که رفیق مارابواسطهٔ آن قربان کردنـــد .

سرو کله سه زن همسایه ازلای دروازه نمایان میگردد ،یکی ازآنها کتاب‌مقدس ،کاسهٔ آب و لقمهٔ نـــا نـــی را بـــه دست دارد .

زنی به‌نمایندگی از دیگران میگوید : خانم والسو ا، مادر غم شما قلبا شریك هستیم شمادرین‌حادثه تنها نیستین بلکه همهٔ ده باشماس ... دو نفر از زن همسایگان‌آهسته میگیریند .

مادر: بعد از لحظهٔ سکوت ، لطفا چای بخورین واو پیاله چای رابطرف همسایگان پیش میکند ... یکی از زنان دیگر همسایه که کاسه شوربا راباخود آورده است میگوید: شما اصلا دری‌روزها نان‌نخوردین ،ای‌شورواره بگیرین وهر وقت که دلتان خواست گرم کنین وبخورین .

مادر :باتشکر میگیرد ومیگوید :شما مردان مهربانی هستین . همهٔ شماقلب مهربان دارید تشکر ازینکه به فکر مه افتادین واینجا آمدین

یکی اززنان همسایه میپرسد : عکس پاول پیش شماست ؟

مادر : نخیر ،مه‌یکی دو قطعه عکس‌اوره داشتم ولی‌ازترس‌پولیس‌هاهمه‌ره سوزاندم .

زن همسایه : کاش اقلا عکس اوره به‌یادگار میداشتین ، هروقت طرفش میدیدین شاید که‌دل تان کمی صبر میشد .

صاحب خانه : سر خودرا شورداده میگوید: اوجوان بسیار مقبولی بود .

کاش شما اوره کمی نصحیت میکدین .

مادر : چه نصحیتی ؟

زن صاحب خانه : که دنبال اینکار می‌رفت.

مادر : به‌نظر مه‌او وظیفه خوده قهرمانانه انجام داد .

زن همسایه خطابه‌بزن صاحب خانه : مه بری شما گفته بودم که‌خانم والسوا عقاید دیگری دارد تا ماوشما ...

زن صاحب خانه : اما امشب . شنیدم که شمااز غم وغصه جیغ میزدین وگریه میکدین. ماصدای بلند شماره شنیدیم .

مادر : مره به بخشین اگرمزاحمت ایجاد کرده باشم .

زن صاحب خانه : شما به بخشین منظورمه ازانتقاد شما نبودید . منظورم ای بودکه اگه شما اوره نصحیت میکدین شاید او امـروز زنده میبود .

مادر: زنده؟ ولی‌چه‌زندگی ؟ اصلا نمی‌فهمم چراشما اینقدر ازمرگ میترسین‌پاول ازمرگ نمی ترسید. اومرگ تدریجی راکه‌درشهروده سایه انداختهس میدیدوبخاطرزندگی ازچنگال ای مرگ تدریجی مبارزه میکدنه بخاطرمرگ تدریجی که‌شمابه طول او علاقمند هستید.

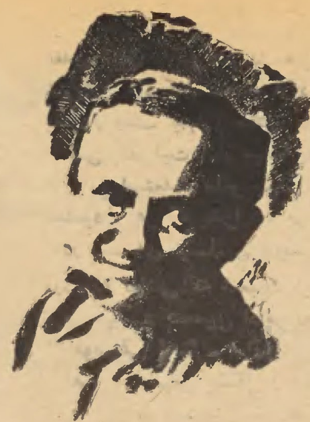
زن صاحب خانه : به‌طرف دیگران نگاه میکندوهمه‌آهسته ازجاهایشان میخیزند. بعلامت سرازمادر خدا حافظی کرده میروند .

مادر تنها به آشپزخانه نشسته ومکتوب ماتم رابه‌چشمانش میمالد وآهسته‌پاول‌میگوید وگریه میکند .

مرگ فرزند وپختگی سن مادررا دیگراز مبارزه مانـــع میشود . اودر بستر مریضی در آشپزخانه معلم است‌که خبر جنگ جهانی

اشخاص نمایشنامه

خانم والسوا : مادر
پاول : (کارگر فرزند خانم والسوا)
اندریج ناخودکا : کارگر
ایوان : کارگر
اندری : کارگر
انتون : کارگر
سیسدور : کارگر
ماشا : (خواهر سیسدور کارگر)
خانم‌کورسونوا : (فروشنده‌درصحن‌فابریکه)
کارپوف : نمایندهٔ کارگران
سملگین : (پیرمرد) کارگر
شالینوف : صاحب ورئیس فابریکه
نیکولای ایوانوویچ : معلم
زیکور شکی : کارگر
زخار : رفیق معلم
تیور : نام دهکده
خانم نیلونا : نام زن علاقمند به جنبش
اودیسه : نام دهکده (محله)
لوشین : دهقان
پیروکود : نام محله
کریغنا : نام محله
شولینوشکی : دهقان
تیریك : دهقان
توبرایا : نام محله
زیمرنوف : خان محله (فئودال)
واسیل : قصاب خان
الکساندروف : همسایه
عیسی : کارگر

را برایش میاورند •

معلم خطاب به داکتر :ازروزیکه بچیش مرده اصلاحرکت ده اونیس . منظورم ازکارخانه نیس بلکه کارهای دیگی که‌او انجام میداد•

داکتر : وجود او بسیار ضعیف شده واو نباید از جایش بلند شود شما می‌فهمین که کبرسن ومرگ فرزند ....

داکتر بعدازگفتن این کلمات میرود. معلم به‌طرف آشپز خانه‌رفته وبه کنار بستر مادر مینشیند •

مادر : خوب ،ده اخبار چه نوشته س ؟

معلم : جنگ •

مادر: جنگ ؟ مادرچه موقعیتی هستیم ؟

معلم : تزار شرایط نظامی ره‌اعلان کده• چند نفراز رهبران حزب هم دستگیر شده اند وفعلا زندانی هستند •تاحال تنهابلشویک ها برضد تزار اعلان جنگ دادن•

مادر: ای خوب شد. اگه تزارشرایط نظامی ره اعلان میکنه و رهبران حزب ره بندی میکنه ماهم باید برضد او، دیگران ره بسیج‌کنیم ومبارزه ره ادامه‌بیم •••مه باید برم •لطفا کمکم کنین که بخیزم .

معلم : شمابه هیچ وجه ازجای تان نباید حرکت‌کنین . مادربرابرتزارچه کرده میتانیم شما آرام باشین ••مه میرم که‌آخرین اخبار امروزه بخرم وببینم که وضع چطورس ،....

معلم میرود وبعد از چند لحظه‌دوباره وارد اتاق میشود • در اخبار آنروز بقلم یکی ازشعرای انقلابی قطعه شعری دروصف مادر سروده‌شده وبچاپ رسیده است • متن این شعر:

به افتخار مادر انقلاب
برخیز که حزب درخطر است .
اگر تومریض باشی حزب خواهد مرد .
گرچه ضعیفی ولی ماراکمك کن .
برخیز که حزب در خطر است
آیا تردد در توراه یافته است ؟
اگر چنین باشد، طولش مده
ازفرصت استفاده کن
برخیز که حزب در خطر است

* * *

برخیز که حزب در خطراست
هر چه زود تر بر خیز
گرچه تومریضی ولی نیروی مایی
مرگ تو ، مرگ ماست
برخیز که حزب در خطر است
برخیز

مادر باخواندن این قطعه شعرپیامی خیزد و آهسته آهسته کنترول پاهای ضعیفش رادوباره دراختیار میگیرد. بعدخریطهٔ برداشته وهرچه سریعتر میرود . دربین شلیك گلوله ها ، درجاده ها ، درخیابانها • شعار میدهد• فریاد انقلابی میکشد ••• ناگهان پاهایش از کار میافتند • وی آهسته آهسته بطرف زمین‌میرود کارگران به‌کمك وی میشتابند واورادریکی از خانه های کنار سرك انتقال میدهند •

کارگر اولی : حالش چطورس ؟

کارگر دومی : ای وحشی هازیاد زدنش

کارگر اولی : چطور ؟

کارگر دومی : اودربین مادر حرکت بود، کارگر ان را تشویـــق میکرد • لحظهٔ هم ساکت نبود •ووقتیکه شعار میداد که مرگ برجنگ وزنده باد انقلاب ••• پولیس هابه او حمله ورشدند ویکی ازآنها باچوبی‌که در دست داشت بفرقش کوبید واو آهسته بطرف زمین رفت ••••

یکی ازکارگران باظرف آب خون سروروی اورا میشوید •

کارگراولی : شما هرچه زود ترباید بخانه برین والی اگه اوناشماره ببینند زندانی خاد کدن

مادر: خریطه ام کجاس ؟

کارگر اولی : اینه ، اینجاس •

مادر : صبر کنید ، دربین خریطه شبنامه هاس . درین راجع به شرایط جنگ وموقف ما کارگران چیز های نوشته شده •

کارگراولی : شماخانه برین، انتقال چنین چیزی برای همه خطرناك اس آخرای برای شماکافی نیس که سرو کلهٔ شماره پرخون کدن؟ بازهم شمابه فکر شبنامه‌ها هستین•

مادر: نخیر • ای درست نیست • شماباید مطالب ای شبنامه‌هاره بفهمید ای‌نادانی ست که‌باعث شکست میگردد •

کارگر دومی : خوب ، پولیس ها ؟

مادر : آنهاهم ای موضوع ره نفهمیده اند.

کارگراولی : مابرضدجنگ درتمام فابریکات اعتصاب ره‌به راه انداختیم• ای اعتصاب از طرف خائنین به شکست مواجه شد. به نظر مه پیروزی ماناممکن است•پیر زن ، شما خانه برین، هوشیاری خوده ازدست نتین، پیروزی دیگه ناممکن شده ... ناممکن ...

مادر : شما یکمرتبه‌ای شبنامه هاره بخوانین بخوانین وببینین که دربارهٔ وضع فعلی چه نوشته کدیم • آخر یکبار بخوانین •••

مادر شبنامه ها رابه آنها توزیـع میکند کارگران جرأت گرفتن شبنامه هارا ندارند ، یکی ازآنها میگوید وشرایط بسیار حادس و مادرای وقت نمیتانیم‌خطره به‌جان قبول‌کنیم.

مادر : بلی ، اما کمی فکر کنین (بعدبه صدای بلند فریاد میکشد • آواز او به اندازهٔ بلند است که‌کارگری‌مجبورمیشود دهان اورا بـه بنـد د و لـی مـا د ر باز هم ادامه میدهد) : تمام دنیا در مرگ تـد ر یجـی فرومیرود. وشمایگانه نیروی هستید که‌دنیابه ان ایمان دارد • شما ناجی ای زندگی ازچنگال مرگ تدریجی هستین. هوشیاری‌خوده ازدست نتین، کمی فکر کنین •••

سال ۱۹۱۶

جمع آوری مس بخاطردفاع ازمیهن.

در جلو دروازه بسته هفت زن ایستاده اند• همه ظروف مسی در دست داشته وخانم والسوا (مادر)که قندانی کوچك مسی دردست داردنیز دربین آنها دیده میشود ••• صدای بازشدن دروازه از درون شنیده میشود بعد سرو کلهٔ ماموری ازلای دروازه به چشم می‌خورد • وی خطاب به‌زنان میگوید: همین‌لحظه اطلاع‌رسید که قوای ما مبارزه خسته‌گی نا پذیر خود را مردانه وار علیه دشمن ادامه میدهند • آنها برای چهارمین بار قوای دشمن را سر کوب کرده‌اند •مامور شعار میدهد : زنده باد میهن عزیز ما ••• بعد میگوید : پنج دقیقه دیگر ظروف شماره جمع آوری میکنم ••• وبعداز لای دروازه ناپدید میشود .

یکی اززنان : عالیست‌که قوای مادشمن ره سر کوب کد •

مادر : مه فقط یك قندانی کوچك مسی داشتم •شاید از ذوب این پنج یاشش کالتوس ساخته شوه چنددانه اوبه‌دشمن اصابت خادکد شاید از شش کالتوس یکی‌یادوی آن ،وازین‌دو یکی‌آن‌هم‌شایدکشنده .. امادولچهٔ مسی شما کهاز کم بیست کالتوس خاد داد واز دولچه‌و لگنچه اونا (بدست اشاره میکند) کم از کم یك نارنجك ساخته خاد شد •••• خوب جمله چند کالتوس خاد شد ••••(حساب میکند) یك، دو، سه، چهار، پنج، شش... نی‌صبرکن اوزن دودانه داره دولچه ولگن چه••• پس به‌کمك ای کالتوس ها میشه یك حمله دیگه ره آماده ساخت (آهسته می‌خندد)••• نزدیـك بودکه می‌ای قندانی ره ازراه پس ببرم وهیچ نیارم • می فهمین درراه دو عسکر ره دیدم یکی از آنهابمن گفت‌که: ببر،ای‌قندانی مسی ره‌هم‌ببر که جنگ هیچ پایان نیابد وعسکر دومی نه میبره نه میاره میگه : بزپیر ••• شمادری باره چی میگین ؟••• مه‌در جواب گفتم که مه قندانی خوده میتم تاازی دوگلوله بسازن واوره ده سینه شما بزنن • ولی ازخودمیپرسم که چرای قندانی ره بتم ؟ البته بخاطر ای میتیم که جنگ ادامه پیدا کنه ...

یکی ا ز زنان : مابخاطر ای ظروف هاره میتیم که جنگ هرچه زودتر تمام شوه •

مادر : به‌نظرمه مای ظروفه بخاطرای میتم که جنگ تمام نشه•

یکی اززنان دیگر که لباس سیاه به‌تن‌دارد میگوید: اگه‌مامس های خوده بتیم واونابتانند به‌کمك کالتوس هاییکه ازی مس هـای ما میسازند ، دشمن‌ره هرچه زودتر نابود کنند جنگ هم هرچه زود تر تمام خاد شد •

مادر: آخ،اگه آنها کالتوس داشته باشن ، هرگز جنگ تمام نخاد شد •دشمن هم‌به‌فکر جمع کدن مس وساختن کالتوس س . لهـذا هردو طرف تاوقتیکه کالتوس دارند می‌جنگند جنگ به اینترتیب تا ابد ادامه خاد یافت .

یکی از زنان به لوحهٔ که‌بروی دروازهٔ دفتر نوشته شده اشاره میکنلو میگوید : اونجه‌ره بخوان که نوشته س . هر کسیکه مس را در اختیار ما بگذاردبه ختم جنگ کمك میکند •

مادر : کسیکه مس رادر اختیار اینهامیگذارد جنگ را تمدید میکند ••• شما همه چیز را که اونجه نوشته س نباید باور کنید •

زن لباس‌سیاه : پس شما چرامی‌خواهید که جنگ ادامه پیدا کند ؟

مادر : براینکه ای جنگ بالاخره جنگ آزاد یبخش خواهد بود •

یکی از زنان: خوب گیرم‌که‌جنگ آزادیبخش باشد ،اما مجبور نیس که یك عمر دوام کنه•

مادر : چرا؟ می‌فهمین که بای کار ماجنگ دوا م میکنه ؟

زن لباس‌سیاه: منظوری شمااز مس س ؟ هر قدر که مامس بیتم به‌همان اندازه جنگ طولانی میشه •

بقیه در صفحه ۴۵

بیر نگ کو هدا منی

دیدار از آسیای میانه

بخش سوم

قــر بــــان در د ی ا و ف همدرشمار نو یسند گان برجسته‌ی این‌جمهوری می آید که‌چا پ‌وانتشار کتا بهایی از زنده‌وسود مند بیشس‌ ترین خد مات فر هنگی رابسرزمین خویشس انجام داده‌است ،چا ری ـ آشوراف ، که اتحاد یه شا عرا ن نو یسند گان چند ی‌بیشس هفتــاد سالگی‌او را جشن گر فت وکار های اورا ار ج گذا شته درشمار شا عرا ن این جمهوری است که مجمو عــــــه های شعری در خشا نی را ارا ئــــه داده است . یکی از سنت‌های‌بسند ـ یده‌ای که‌در باره ا هل قلم در یــــن سرزمین است . تجلیل شخصیت‌های فرهنگی در دورا ن زند گی آنها ـ ست. در ین‌جمهوری بر خلاف گذ ـ شته پیشس از انقلاب زنان هم در فعالیت های اد بی ، هنری‌سهـــــم میگیرند واکنون شا عر ه‌ها یـــی در این جمهوری هستند که شعرهاو سروده های شان از اقبا لی تمام برخوردار است .

نقاشی :

تر کمن ها پیشس از اقلاب بـــا نقاشی آشنا یی ندا شتند وبا ایــــن حسا ب نقاشی رشته ی‌جوانی‌هنری است که‌دراین سازمان با گذشت هر روزی بسوی شکو فا نی‌گام بر میدا ـ رد.پیش از انقلاب در همـــــه ی جمهوری نمی شد سرا غ‌یکتن نقاش راگر فت اما اکنون درسا مان نقا ـ شان ترکمن پنجصد نفر عضو یـــت دارد واین می‌توا ند نشا نه ی‌انقلابی فرهنگی باشد .

از این شماره یکصدو چهل‌و پنج نفرار نقاشان‌شهرت وآوازه ی‌جهانی یافته اند ازسرشنسا ن این رشتـه میتوان از :آ ی‌جان‌خوا جه یف ، آنونوا را ،امان مکی او ف نا م برد که‌درهمه جهان قیا فه های آشنا و شنا خته شده اند .

حزب ودولت ازنقا شان پشتیبانی صمیمانه‌وبی در یغ می نما ید .برای خو بتر ین‌آثار هرسال‌جوایز بز رگ نقدی تعلق میگیرد . در سرا سر شوروی کود کان مستعد از ده‌سالگی یعنی‌از صنف چهارم مکتب در رشته نقاشی بفعا لیت آغاز مینما ید . وبه ارزیابی استعداد هاتو جهی شایسته میشود . هر که بخوا هد می توا ند تادر جـــه‌ی لیسانس وبیش از آن دررشته نقاشی که شعبات زیادی‌را دربر میگیرد بتحصیل ادامه دهد.

موسیقی آهنگ سازی

هنر مو سیقی بشکل و محتو ی امرو زین در جمهوری معا صر تر ـ کمنستان جوان است و چهل پیشینه دارد ساز مان آهنگ سا زا ن‌چهـل سال پیشس بنیاد نهاده شد پیش از انقلاب ملت تر کمن بمو سیقـــــی آشنایی‌لازم‌ندا شت ساز ها بسیار ابتدا یی ومحلی بود واصو لا دراثر تبلیغات فتنه انگیزا نه‌ار بابان ستم مینوا خت آواز می خوا ند با آنکـه بزم های ار با بان را گر م می‌داشت مورد سرز نش‌و تحقیرقرار میگرفت اهل‌دربار که‌همیشه بی‌دردان اند با همه ی‌زمینه های هنری برخورد ی سطحی دارند .آنرا برای تفنن، لذت جویی وسر گر می می خوا هند و بس .آنکه استعداد ی‌در زمینه‌ی‌آواز وبازداشت آنرا پنهان می کرد

بقیه در صفحه ۴۸

عکس یادگاری ازسفر جمهو ری‌ترکمنستان اتحاد جماهیرشوروی

بقیه صفحه ۱۱ -

علل کمبود و گرانی مواد سوخت زمستان در شهر کابل

یك هیأت باصلاحیت برای خریداری چوب به ولایات پکتیا ، پکتیکاو ننگرهار اعزام شد. ورود کاروان‌های چوب به سوی کابل ادامه‌دارد.

* * *

تریبون خانواده هاباشد وبا استفاده از ارزش ها وآرزو های دمو کراتیك گفتنی ها ، نظرات ، انتقادات و پیشنهادات آنان را در شئون مختلف زندگی اجتماعی به طرح آورد که به همین اساس و با پیروی از همین مشی نشراتی میز های گرد ما دایر میگردد و در آن مسایل مربوط به دشواری های خانواده به جدل و بحث کشیده میشود .

مدیر ژوندون بعد از مروری به محتوای بحث های قبلی ژوندون و بر شماری نتایج آن سخن را به مساله محر وقات میکشاند که‌در تمامی سال ها گریبا نگیر خانواده ها بوده است . راحله خرمی چنین نظر دهی میکند که در سال های سیاه و نکبت اندود گذشته هما نگونه که درهمه مسایل اجتماعی بی مبالاتی ها و بی توجهی ها بار مشکل مردم را سنگین و سنگین تر ساخته و سازمان های دولتی جز به منافع آز مندانه خود نیند یشیده اند در این مساله نیز **ارگانها جز به روز گذرانی اندیشه** یی نداشته اند و به همین دلیل کمترین مطالعه یی در مورد تعویض انرژی صورت نگرفته است .

وی خاطر نشان میسازد باتوجه به اینکه جمهو ری دمو کرا تیك افغا نستان آرزو دارد ناب سا مانی های به میراث مانده را به شکل بنیادی و نه رو بنایی و گذری حل کند مساله کمبود و گرانی محرو قات نیز نه در محدوده چوب و ذغال بلکه در تمامیٔ ابعاد وسیع سوخت و انرژی به طرح می آورد و ژوندون باز هم این افتخار را دارد که گشایشگر این سلسله جدل ها در این زمینه باشد راحله راسخ خرمی آرزو میکند که جدل ژوندون

یك سر آغاز باشد برای مطالعه، تحقیق و طرح های تطبیقی سودمند و موثر در رفع مشکلات انرژی و از رووف راصع مسوول و طراح این جدل ها می خواهد که به پرسش های خود بپر دازد .

رووف راصع :

نخستین پرسش به معاون شاروالی کابل راجع میگردد .

ما از محترم محرم علی می‌خواهیم توضیح دهند باوصف آنکه همه ساله در آغاز زمستان شاروالی با مشکل کمبود و گرانی چوب وعدم توانایی کنترول قیم مواد محروقاتی روبرو بوده است چرا برای حل کامل معضله راه های اساسی تری را به کاوش نگرفته تا گرانی خانواده ها در این مورد حل گردد؟

معاون شار والی کابل :

کمبود و گرانی چوب سوخت در بازار علل فراونی دارد که یکی از آن مو ضوع رابطه معکوس عرضه و تقاضا است ، یعنی به همان پیمانه که با توجه به فرارسیدن فصل سرما تقاضای مو سسات و خانواده ها برای خرید افزایش مییا بد عر ضه رو به کاهش میگذارد و در بلند رفتن قیمت ها اثر وارد میکند .

در این شکی نیست که تهیه و تدارك مقدار کافی چوب سوخت و ذخیره آن پیش از فصل زمستان به منظور توزیع در مواقعی که کمبود آن در مارکیت ها محسوس باشد و یا قیمت ها بلند رود ،یکی از وظایف شاروالی است ، چنانکه در سال های پیشین در همین زمینه اقداماتی سود مند هم صورت‌گرفته است .

چنانچه در سال ۱۳۵۳ که قیمت فی سیر چوب از هشت افغانی به یازده افغانی افزایش یافت ، شاروالی کابل برای جلو گیری از بروز مشکل در سال های بعدی پیشنهادی را به وزارت مالیه وقت تقدیم داشت و بر اساس آن در سال ۱۳۵٤ با استفاده از بودجهٔ که به صورت قرضه در اختیار شار والی گذاشته شده‌بود درمواقع مناسب سال به خرید و ذخیره‌مقدار کافی چوب اقدام شده و بالاثر آن در زمستان آن سال هیچ مشکلی از کمبود و گرانی چوب به وجود نیامد .

این اشاره را به سببی کردم که اکنون هم تا جایی که به شاروالی ارتباط میگیرد برای جلو گیری از صعود قیم محرو قاتی و کمبود آن در بازار یك راه وجود دارد و آن‌هم خرید مقدار کافی و مورد ضرورت چوب در فصل های بهار و تابستان از منابع اولی است و ذخیره آن در مارکیت های شهر که متاسفانه شار والی چنین بودجه هنگفتی در اختیارندارد وباید مقامات‌باصلاحیت دولتی همه ساله پول موردضرورت شاروالی را به این منظور به صورت قرضه در اختیار این‌موسسه قرار دهند و در اخیر سال به تصفیه حسابات خود بپردازندوگرنه با سرمایه اندك شاروالی این‌مامول بر آمده نمیتواند و مشکل محروقات همه ساله به حال خود باقی میماند.

(ناتمام)

محرم علی معاون شاروالی کابل

دیپلوم انجنیر حفیظ الله نوابی‌رئیس دافغانستان د تیلو ملی مو سسه

قسمت دوم

بهت و حیرت همه آنهـا را در زیر فشار خود در هم‌شکسته‌بود. برهمه احساسات دیگر آنها پیشی داشت ومانع از این بود که در ایـن وقایع‌غیرمنتظره وحشتناك و کا ملا غیر ضروری که‌شا هد ریختن خو ن هزاران بیگناه بود ، احسا سـات طبیعی‌تروانسانی آنهابروز نماید... جوانی با حرا رت فر یـاد کشید:

ـبرو ید زخمیها را جمع کنید .

همه بخود آمد ند وشتا بان بسوی معبری دوید ند که بطر ف رود خا نه بازمیشد اما در اینموقع عده‌ای‌زخمی رافراگرفته بود همچنا نکه لکا ت‌می خوردند وخود را روی برفها مـــی کشید ند از دروا زه با ستقبال آنها آمدند. زخمیها را روی دست گر ـ فتندوبردند گا دی‌ها را نگهدا شته مسافر ین‌آنها را پا یین‌آورد نـــدو زخمیها را به جا یی حمل کردندهمه اند یشناك‌وتر شرو وخمو ش‌ایستاده بودند باچشمهای نگرا ن زخمیها را تماشا میکردند.در ترا زوی خیا ل چیزی راوزن میکردند ومی سنجید-ندبادقت فو ق العا ده‌ای درجستجوی جوابهایی برای آن معما ی‌وحشتنا ك بودند که‌چو ن‌سا یه سیاه وبی شکل وناآشکا ری در برابر شان بـــــر افراشته شده بود .این معماسیما ی قهرمانی که‌مد تی پیش در خیا ل نقشی کرده بودندیعنی‌تزار سرچشمه فیض وشفقت ومنبع‌الطا فوکرا مت راواژگون سا خت امافقط عده معد ـ ودی جرا ت میکردند با صدا ی بلند اعتراف نما یند که دیگر این سیما روبه نیستی وزوا ل گرا ئیده است. اعتراف باین مو ضو ع دشوار بود زیرایگانه امیدآنهارابه یاس‌ونومیدی مبدل میسا خت ....

مرد ی کله تاس را که‌بالاپوشی باو صله قرمز در بر داشت مـــی آوردند جمجمه تیر ه رنگش‌اکنون باخو ن رنگین شده ، شا نه وسرش را پائین انداخته بود پا هایـــش از ضعف و بی حسی خم میشـــد جوانك شا نه پهن با مو هـــا ی فـــرفری وسر بر هنه و ز نیکـــه پیرا هنش پار ه پار ه و صورتش لاغر و بیر وح بود او را میبردند .

زخمی زیر لب میگفت :

ـمیخا ئیلو ! صبر کن ! چـــرا اینطو ر شد ؟ تیر انداز ی به‌جانب ملت ممنو ع است ! میخا ئیلونباید اینکار را بکنند .

جوانك فریاد زد .

نهم ژانویه

اثر ماکسیم گورکی

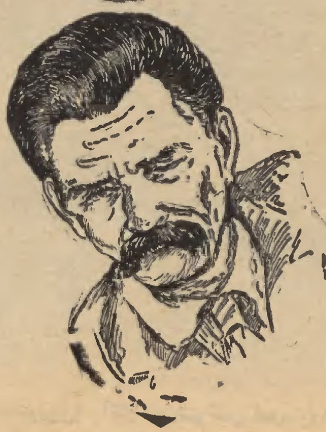
ـامادید ی که اینکار را کردند .
زن با حالتی افسرده گفت :
ـهم تیر اندازی کردند و هــم کشتند .
ـمیخائیلو ! معلوم میشود فرمان داشتند اینکار را بکنند .
ـفرمان هم داشتند .راستی تو فکر میکردی باتو صحبت ومشورت میکنند ؟ یك گیلاس شراب برایت می آورند .
میخائیلو ! صبر کن !
زخمی ایستاد پشتش رابدیوار تکیه داد و فریاد کشید .
ـمردم خدا پرست !برای چه ما را میکشند مطابق چه قانونــی ؟ بدستور چه کسی ؟
مردم سر ها را بزیر انداخته از پهلوی او میگذشتند .
در گوشه ای نزدیك نرده ها چهل پنجاه نفر جمع شده بودند و کسی از میان آنها با اضطراب و کینه تندتند حرف میزد ، آه می کشید و میگفت :
ـدیشب گاپون پیش وزیربود او همه این اتفاقات را میدانست پس او بما خیانت کرده ما را بطرف مرگ و نابودی کشانیده است .
ـاینکار برای او چه سودی داشت ؟
مگر من میدانم ؟
همه بهیجان آمده بودند هرکس خود را در برابر پرسشها بیکه هنوز بی جواب بود میدید اما دیگرهمه باهمیت وعمق‌این‌پرسشها پی‌برده‌بودند واحساس میکردندکه جواب آنها ضروری ، حتمی و جدیست . در آتش هیجـان، عقیده و ایمان آنها بکمـــك و پشتیبانی خارجی و امید به‌منجی اسرار آمیز یکه احتیاجات آنها را بر آورد در هم فروریخت .

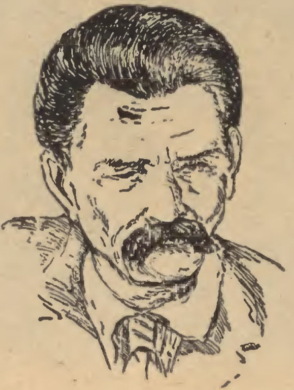
زن فربهی با لباسهای پاره پاره از وسط جاده میگذشت‌قیافه‌اش چون مادری مهربان بود و چشمهای درشت و غم آلـــودی داشت . او گریه میکرد و درحالیکه دست چپ خون آلودش را بادست راست نگهداشته بود میگفت :
ـدیگر چطور کار کنم . از کجا نان بچه ها را فراهم سازم ؟ خدا پرستها ! اگر تزار هم دشمن ملت باشد پس دیگر حامی وپشتیبان ملت کیست ؟
پرسشهای او که بلند و آشکار بود مردم را بخود آورد .برانگیخت و مضطرب ساخت از هر طرف دویدند باشتاب بسوی اورفتند دور او را گرفتند و باقیافه های گرفته و دقت کامل بحرفهای او گوش میدادند .
ـیعنی قانونی برای دفاع ملت نیست ؟
عده ای آه میکشیدند دیگران آهسته دشنام میدادند . فریاد های زننده و کینه جویی از جایی بلند شد :
ـعجیب کمکی بمن کردند پای پسرم را قطع کردند .
ـایوای ! پطر و خاراکشتند...
بسیاری فریاد میکشیدند و این فریاد ها چون تازیانه برگوشها فرود میامد انعکاس کینه جویی شدیدی به وجود میاورد کـــه حس انتقام و حس دفاع در مقابل آدم کش ها را در مردم‌برمی انگیخت . در چهره هـای رنگ پریده و سفید آنها رفته رفته آثار تصمیم و آراده نمایان میشد .
ـرفقا باوجود این بشهرمــی‌رویم ! ... شاید موفق شویم...
کم کم ، دسته دسته پیش میرویم
ـآخر ما را میکشند .
ـبیائید با سرباز ها صحبت کنیم . شاید آنها بفهمند کـــه برای آدم کشی قانونی وضع نکرده اند .
ـشاید وضع کرده باشند ، ماازکجا میدانیم ؟
جمعیت باتانی پیش میرفت ولی دایماً تغییر شکل میدادند و رفته رفته بصورت ملت در مـــی آمدند جوانها بدسته های کوچـك تقسیم شدند همه آنها بیك‌سمت و باز هم به طرف رودخانه پیش می رفتند همه آنها زخمی ها و کشته ها را میبردند بوی خون‌گرم بمشام میرسید ناله هاو فریاد ها بلند بود .
ـگلوله راست به پیشانـــی « یاکوف زوبین» خورد ...
ـاز پدر تاجدار مان خیلـــی ممنونیم ...
ـبله خوب پذیرایی از ماکرد .
چند دشنام سخت شنیده شـــد یکربع پیش شاید یکی از این دشنامها کافی بود که جمعیت ، گویندۀ آنرا قطعه قطعه کند .دختر کوچکی میدوید و فریاد میزد .
ـمادرم را ندیدید ؟
مردم بی آنکه حرفی بزنندباو نگاه میکردند و راه میدادند تا بگذرد . صدای زنی کـــه دستش قطع شده بود بلند شد .
ـبیا اینجا ! من اینجا هستم ...
جاده خلوت میشد ، جوانـــان دور شدند ، مردان مسن هم باقیافه های گرفته‌بی شتاب دوتادوتاسه‌تا سه تا بسویی میرفتند و زیـــر چشمی در پی جوانان نگاه میکردند کم حرف میزدند فقط گاهگاهی کسیکه دیگر نمیتوانست خود را نگهدارد آهسته میگفت :
ـپس معلوم میشود حالا ملت را بکلی دور انداخته اند .
ـآدم کشهای لعنتی !
برای کشتگان اظهار تاسف می کردند و ضمناً حدس میزدند که یك عقیده خرافی سنگین کـــه شایسته بردگان بود نیز نابود شده است . با احتیاط در باره آن سکوت اختیار میکردند و نام گوش خراش آنرا بر زبان نمی آوردند تا دوباره خشم و اندوه در قلبها بهیجان نیاید .
شاید هم باینجهت در باره آن سکوت اختیار میکردند که میترسیدند مبادا بجای آن عقیده مرده عقیده دیگری مانند آن ایجاد کنند . ..

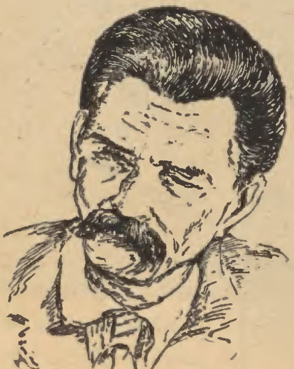
• • •

سربازان دور مقر تزار را خط زنجیری ناگسستنی کشیـده بودند در میدان زیر پنجره های کاخ سوار نظام پهره میداد بوی پهن و عرق اسبها اطراف قصر را پیچیده بود.
چکاچاك شمشیر ها جرنگ جرنگ مهمیز ها نعره فرماندهان صدای پای سربازان ، که بزمین کوفته میشد زیر پنجره ها طنین انداز بود .
توده در هم فشرده ای که ازده ها هزار مردم کینه توز وخشمگین تشکیل شده بود از هر سو بجانب سربازان هجوم می آوردند.آنهابا آرامش صحبت میکردند حرفهای خود را می سنجیدند با امید ها و آرزوهای تازه ای حـرف می زدند و کلمات جدیدی بکار میبردندکه خودشانهم بزحمت مفهوم آنها را درك میکردند دسته ای از سر‌بازان که یك جناح آنها بدیوار فرسوده باغ تکیه داشت ، راه

بقیه در صفحه ۵۱

اشعه های رنگارنگ جهان

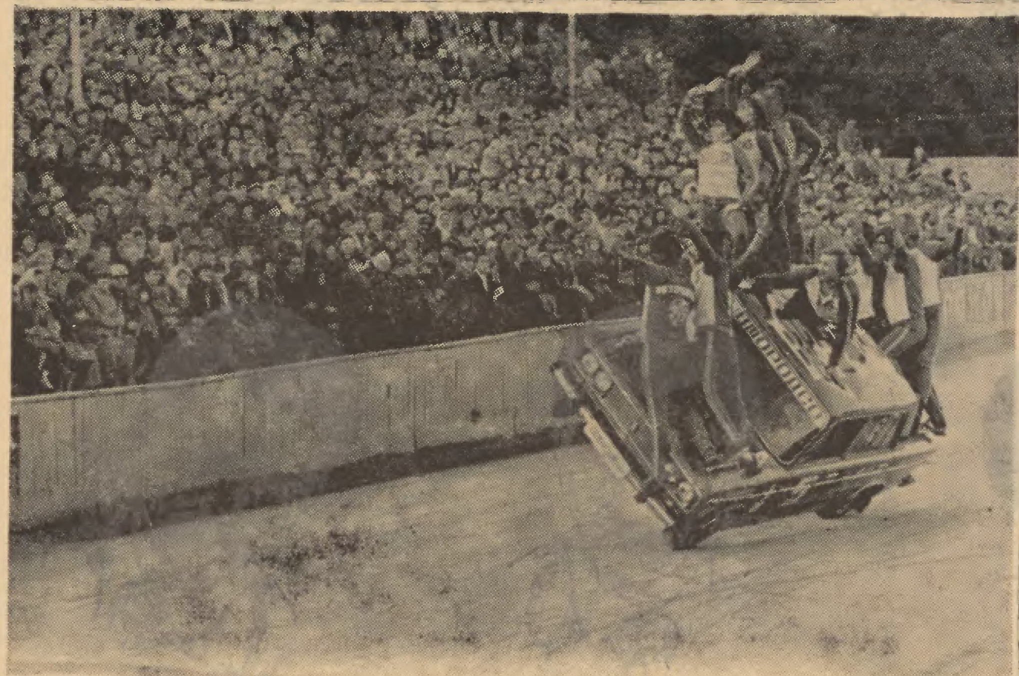
نگارش دوکتور وترنر، محمد عارف

دربارهٔ اشعه زنده گی بخش آفتاب چه میدانید؟

آفتاب زند گی بخش است و بحیث یك کره آسمانی سو زان به تمام کا ئنا ت نور می بخشد وگرمی تو لید می کند اشعه خور شیدی که آفتاب آنرا بزمین می فرستد یکی از عجا یب خار ق العاد ه محیط زیست ما را تشکیل داده است . این پیکر آسما نی با داشتن یـــك حرار ت بلند تر از(پنجهزار وپنج صدو چهل درجه سا نتی گـــراد همـــیشـــه و بـــد و ن و قـفـه یك جر یا ن از انرژ ی اشعهٔ را به تمام کا ئنا ت و از آنجمله برای زمین نیز می فرستد همین اشعهٔ های آفتا ب که در زمین بحیـــث یك چشمه زندگی برای زنده جا نها گردیده از این اشعه ها سطح روی زمین در هر دقیقه دو کا لور ی انرژی را می گیرد بشر طیکه اشعه هاییکه در زمین می تا بد بشکل عمودی باشد که اشعه های عمودی در فصل تابستا ن درزمین می تابد و به این اساس انرژی اشعه را که اتمو سفیر زمین از آفتاب مـــی گـــیرد ، یـــك بـــرسه مـــیلـــیاردم حصه انرژی آفتا ب می باشد بـــا وجودیکه این مقدار فو ق العاد ه خورد است . اما اگر همین اشعه ها (بدون رو پوش اتمو سفیر زمین) راساً بزمین می تابید زندگی را در زمین نا ممکن می سا خت و تمام زند ه جا نها را محو می کرد .

این اشعه ها وقتی بطرف زمیـــن می تابد در هوا مالیکو ل هـــای اکسیجن تجز یه می شود و یکمقدار این اشعه ها را بخود جذب می کند ویکمقدار دیگر آنرا بخارا ت آب که در هوا است جذب کرده و تقریبـــا یك بر سه آن دو بار ه انعکاس می یابد و متبا قی آن توسط گرد و خاك و مالیکول های دیگر که درهوا است منحر ف و یا جذب می شو ند اگر آنها جذب و یا منحرف نشوند تمام حیا ت را از زمین تخریب می کنند و قتیکه نور بشکل مایـــل در زمین می‌تابد سا حه وسیع را در برگرفته و گر می کم تو لید می کند و اشعه آن سرخ بنظر می‌خورد اما اگر شعاع بشکل عمودی بتابد رنگ نیلگون را بخود می گیرد . چنانچه در زمستا ن هنگا م چا شت کـــه اشعه ها عمود ی می تابد رنگ آسمان نیلگون است .درحالیکـــه در وقت غروب وشفق که اشعه انحنا پیدا می کند رنگ آسما ن سر خ بنظر می رسد . اشعه های را که آفتا ب بزمین می فرستد . چنا نچه درکمان رستم یا قوس قزح دید ه می‌شود این رنگها قابل تشخیص است .

هریك ازاین رنگها اشعه یی باتأثیر علیحده بوجود می آورد که هر یـــك آن دارا ی وظایف خا ص است . شعا عیکه پیشس رو ی سرخ می در خشد تا ثیر بسیار زیاد گر م ساز ی دارد و تولید گر می می نماید و دارا ی اثر حرا رتی است در حالیکه اثر کیمیاو ی در شعا ع یو لترا و یو لت است و اثر نوری از آبی بطر ف زرد زیاد شد ه می رود تنها نورهای سرخ وهمجوارش بخو بی از آئینه می گذرد یعنی آئینه های معمولی گر می گیر است اما اشعا ع یو لترا و یو لـــت و نزدیك به بنفش نمیتواند ازشیشه عبور کند لاکن از بلور کو هی و شیشه کوار تس بخو بی تیر می شود از شعا ع پیشس رو ی سر خ به منظورگر م ساز ی استفاد ه می شود چنا نچه در بعضی فار م های مر غدار ی وغیر ه جاها از چرا غ ها ی سر خ استفاد ه می کنند. آب حرار ت اشعه را بقسم گر می‌ذخیره میکند همچنان ابر ها ازین شعـــاع

اخیرا کارکنان فابریکه موترسازولژاسکی در توگلیاتی (دراتحادشوروی) باکارکنان سرکس نمایش رابراه انداخته اندکه درنما یشات مذکورموترموتر تیز رفتار (لادا) سهم خاصی داشته است. درین عکس دیده می شود که یك موتر تیز رفـتار لاداچند نفر را در بالای دوعراده برده می تواند.

نیز گر م می شو ند از همین سبب هر گا ه روز ها گر م باشد و شبها آسمان را ابـر فـرا گیرد محیـط نیز گرم می باشد زیرا ابر هاگرمی را نمی گذارد که بطر ف بالا برود هر گا ه شب سرد باشد زمیـــن حرار ت گرفتگی خود را آهسته ـ آهسته از دست داد ه و شبها سرد می شود .

تائیرات نور بالای عضو یت :

باو جود یکه نور تا ئیرا ت خود را در انساج بالایی عضو یت تعمیـل می کند مفاد ذیل از آن متصـور است .

۱ـعملیه های مهم تعادل گر می عضویت را در انساج انجام مـی دهد .

۲ ـانساج عضو یت تحـر ك قو ی را انجا م می دهد و سبـب از دیاد جریا ن خو ن می گردد ، و صعود معاوضه موادی یامیتا بولیزم بملا حظه می رسد .

۳ـدر گشت و گذار های که در ارتفا عات و تپه ها صورت مـی گیرد از ینکه شعاع یولتر او یولت زیاد است اشتها افرود می گردد .

٤ـهوا را از میکرو ب ها پاك می کند در اثر نور روز آسمان‌ابر آلود اکثر میکرو ب ها در پنج تا شش سا عت از بین می رود ، در حالیکه از نور خور شید آسما ن صا ف پس از یك الی سه ساعت می میر ند که این هم اثر شعا ع یو لتر او یولت می باشد .

۵ـدر اثر تحریك اشعه سر خ‌در عملیه های خو نسا ز ی در تداو ی های متعدد عضویت از آن استفا ده می شود .

٦ـدر لابرا توار ها ی واکسن سازی برای تعقیم اتا قها ازیـــن شعا ع استفاد ه می گردد .

۷ـ برای تعقیم فضای اتـاق و سطح اشیا مورد استعـمال دارد . چنا نچه قبل از داخل شد ن به‌اتاق های عملیا ت شعاع داد ه می شود

۸ـدر انتقا ل و نگهدا ر ی خوب در یا نکها ی خو ن ازین اشعـــه استفاد ه می گردد ، زیرا علاو ه از میکرو اور گنیزم ها و یرو سها را نیز نابود می سازد .

۹ـ در پاك ســازی آب هـا ی آشا مید نی مورد استعمال دارد .

۱۰ـبعضی او قا ت با اشعه دادن به مدت کم یك تغییر ارثـی در میکروب ها بوجود می آورند .

۱۱ـزهر های باکتر یا یی که تا کیسن گفته می شود توسط ایـن اشعه تخر یب می گردد .

۱۲ـ اشعه دهی‌جسم سبب‌ازدیاد کرویات خون شده فشار پائیـن و تنفس عمیق گردید ه و قوا ی دفاعی وجود بلند می رود .

۱۳ـ در وجود ویتا مین (دی) را می سازد که‌برای‌نوزادا ن وجوانان درسا ختن استخوانها حتمـی و ضرور ی است .

۱٦ـ نور آبی رشد و نمو را سریع می سازد لذا برا ی انکشاف جسمانی جوانها‌گشت وگذاردرهوای آزاد مفید است .

۱۷ـدر نگهدا ر ی مواد غذا یی و شیر و محصولات‌آن مورداستفاده قرار می گیرد .

از دیاد آن تائیرا ت نا گوا ر ذیل را بار می آورد :

۱ـدر روز های صا ف و برف سبب برف کوری گردیده و بـالای چشم تاثیر ناگوار داردازین عارضه می توان با پوشیدن یك عینـــك معمو لی نجا ت یافت .

۲ـجلد کم مو ی و صا ف دریك اشعه دهی طولانی‌می سوزد وسبب پوست شد ن و التها ب می گردد.

۳ـ اشعه دهی متناوب و طولانی بعضا سبب سرطان و تمور مـــی گردد .

٤ـاشعه دهی در یـــك مد ت بسیار طولا نی مر گ آور است .

۵ـکمی شعا ع یا نور آفتا ب در اطفا ل سبب‌لنگشی‌و کجی‌استخوان ها شد ه و در کلان سا لان نیز استخوا نها متضرر میشود .

چه تعداد نفر درجهان معیوب اند؟

حد اقل پنجصد ملیون نفـــر در جهان ((معیوب)) اند ولی جامعـــهٔ بشری درهمین اواخر متوجه احوال و مشکلات ایشان گشته اســت . انتظار میرود که‌تجلیل ۱۹۸۱ بحیث سال بین المللی معیو بین توجـه و اگهی جهانی رادر بارهٔ این‌مشکـل عمدهٔ انسانی بطور قابل ملاحظه ای افزایش بخشند .

اشکال کار حتی در قدم اول‌یعنی تعریف حالت معیو بیت ظاهــــر میگردد . بطور عمومی دو گـــروه جلب نظر مینماید :

آنانیکه جسماء معیو بیتی دارند ولی از نظر دماغی حـا لت شان طبیعی است و آنهاییکه فـا قـد صحت دماغی وعقلی اند. دربعضی ازکشور ها مریضان مبتلا به‌مر ض شکر در زمره معیو بین محســوب میگردند ولی در اکثر ممالك مـلاك معیو بیـت جسمی و یافقدان صحت دماغی میباشد .

رئیس کمیتهٔ مشور تی تدویـر سال بین المللی معیوبین ، ونمایندهٔ لیبیا در ملل متحد بناغلی منصور کیکیا اظهار میدارد : مـقصود از تجلیل این سال تدوین بهتریـــن فوره‌ول و طرز العمل برای حــل مشکلات خاصی معیو بین میباشد .

برای این منظور تجارب کشور های زیادی بایست مطا لعه گردد .

قوانین مر بوطهٔ کشور ها تحت مطالعه است . کنفرا نسهـــا ، سمپوزیم ها و سمینار های بیـن‌ـ المللی دایر میگردد تا تجـــارب کشور های مختلف بررسی گردیده و تثبیت گردد که کدام یك ازیـن تجارب بسو یهٔ جهانی قابل تطبیق است . به یقین نمی توان گفت که در نتیجهٔ بر گزاری سال بین‌المللی معیوبین قوانین بین الدولی و یـــا معاهدات بین المللی انفا ذ گردد ، ولی یك سند بین المللی در مـورد بتصویب خواهد رسید .

رئیس کمیتهٔ مشور تی ســال بین المللی معیو بین معتقد است‌که سال ۱۹۸۱ نقطهٔ آغاز فعالیت هـای بین المللی و طرح یك پروگــرام کار دراز مدت است . و تجلیل این سال بذات خود ، هدف نیست .

گرچه معیو بین در همهٔ کشورها به مشکلاتی معروض میبا شنـــد ، ولی مشکلات شان ازیك کشور تـا کشور دیگر فرق میکند . مشکـــل مشترك شان، در همهٔ کشور هـا ، موقف و نقشش شان در جامعـــه است .

بقیه درصفحه ٤۸

بانگاه نخست خواهید گفت که چه شادی‌غولپیکری است مگر اشتباه نکنید که شادی نیست بلکه هیولای عظیم الجثه یی است بنام«کینگ کانگ» درفلم کنگ کانگ . این فلم که چند سال قبـــل در نیویارك ساخته شد تماشای صحنه های وحشتناك وشگفتی انگیز آن تماشاگررابه هیجان می آورد . وجود این‌هیولا ازالمونیم وروبهٔ آن از پشم ساخته شده ودستگاه های مغلق الکترونیك بداخل بدن‌آن‌تعبیه گردیده واورا بحرکت وا میدارد فلم مذکور از جمله پر مصرفترین فلمهای عصرحاضر بشمار میرود .

زند گی قصه می سازد :
ر . دریا

یك زن جوان وسه کو دك معصوم در پر تگاه یك حادثه فاجعه آمیز

دور است سر آب از این باد یه هوشدار
تاغول بیابان نفریبد به سرابت

• • •

زن جوا ن که اشك در چشممشس لانه داشت و غمی گنگ و برا بهام در عمق نگا هشس خفته بود ، در دفتر مجله رو برویم نشسته بو د و از زندگی اش ، از غصه ها ی دیر پای و کشنند ه اش ، از احساس کودکا ن معصو مشس سخن میگفت و از ماجرا های درد آفر ینی که قصه ساز زندگی اش بودند .

همچنا ن که بیتابا نه میگر یست میگفت :

بتو بسید !
دیگر هر گز ،

تخمه آرزو یی در احسا سم جوانه نخواهد زد و کبوتر امیدی در قلبم لانه نخواهد گز ید . من بهر کجـا مینگر م ، بهر کسس رو ی میاورم، در خـــواب و در بیـــد ار ی ، در میا ن جمع و در گوشه تنها.

همه جا ،

یاسس مثل یك موریا نه سمچ روحم را میگزد و غمی بزر گـــك، به سنگینی یــك کوه روی دو شــم سنگینی دارد .

و تو ، تو شو هر من ، تو پد ر کود کـــان من ایـــن را بدان حتی اکنو ن که تو به پیرو ی از اغوا ی شیطا نی یك زن بی قلب در پی هوسس گناه آلود خودت چتر سیاه سر نوشت را به سا ن یك چادر ، جاودانه برفراز زندگی ما افراشته‌ـ یی ، اکنو ن که ماه هاست حتـــی خبر ندار ی که کود کا نت سیر ند و یا با شکم گرسنه سر به با لین میگذار ند ، زند ه اند و یا در گو ر سرد امید ها ی شان با آرا مشس همیشگی به خوا ب رفته اند ، یاد ستم ها و بی مهر ی های تو و خا طر ه بی احسا سی و بی عا طفه گی تو ، درست مثل یك سا یه همه جابا ماست و جز اشك شور وتلخی یاسس چیز ی بما نمید هد و تو ، توای مرد ،

تو پدر این سه کود ك به دامن سر نوشت افتاد ه و از مهر پد ر نصیبی نبرده تو به من بگو ، گناه این سه موجود بی گنا هی که تو آنا ن را از یاد برده یی چیست ؟

تو به من بگو وقتی آنا ن دیگر کود کا ن را می بینند که شادما نه در آغو شس پر مهر پدر پنا هجو یی دارند و با چشما ن اشك آلو د از من میپر سند که پدر شا ن در کجا ست به آنا ن چه بگو یم ؟ چه جوا ب دهم ؟

و چه محبتی را برا ی شا ن جای نشین محبت تو گردا نم ؟

بمن بگو آیا برا ی آنها بگو یم که پدرشا ن مرده است ؟

آیا بگو یم که او در قمار عشق همه آنا ن را با خته است ؟

و یا اینکه :

پدر شا ن مو جودی بی احساس است که همه چیز را و حتی فرزند‌ـ انشس را قر با نی عشق و هوسس و اغوا ی جوا نی خود ساخته و همه را از یاد برده است ؟

تو به من بگو ،

من به آنا ن ، چه بگو یم ،
وقتی که ترا از من می خواهند ؟

• • •

زن در گفتن شتا ب داشت ، انگا ر که بعد از مد ت ها عقد ه های گلو گیر او مجال باز شـــدن یا فته بودند و انگا ر که فر یاد های به خفه گی کشید ه شد ه و اینك بعد از دیر مد تی را ه فراز در پیشس داشتند ....

میگفت :

میدانم این قصه و این افسا نه افسا نه وا قعیت زندگی من درشما وخوانند ه شما که از این مانـــند قصه ها زیاد شنید ه و خواند هاید تاثیری ندارد و میدانـــم کـــه آن شو هر و آن پدر که اینك اشك در چشم زن و فرزندانشس نشا ند ه بید ی نسیت که با این باد هابلرزد وو جدانشس چنا ن به خوا ب نرفته که با این فریاد ها بیدار گردد ، اما بازهم میگویم تا دیگر دختران نو جوا ن اسیر عشق ها ی هوسس آلود نگردند و میگو یم تا زند گی قصه ها ی دیگر به مانند قصه من برای دیگران هدیه ندهد وبه آنان اززبان حا فظ این روحانی بزرگ وبه قولی لسان الغیـب شاهد میکشـم که :

دوراست سرآب ازاین بادیه سر هوشدار
تا غو ل
بیا با ن نفر یبد به سرا بـت

آن روز ها که احسا سم به تار زرین عشق بسته شد ودروازه قلبم برو ی یك مرد گشود ه شد هجده بهار را دیده بودم و هنوز پائیـــز های بر گریز امید برایم مفهو می نداشت و در چشم انداز م قرا ر نگر فته بود زندگی برو یم در همه لحظا ت خود بهار بود ، امید بودو آرزو بود و من در قصر زرین خیالی خود م جز رویا و خیا ل شیر ین عشق ندا شتم و نمی شنا ختم .

مرد ی که قلبم برای او می تپید خوش تیپ بود شیك پوشس بود ـ خونگر م و خو ب بیا ن بود و در آن روز ها این طور می اندیشیدم که در وجود اوهیچ نقص وعیبی وجود ندارد او هم مرا دوســـت داشت.

(بقیه در صفحه۴۸)

استفاده از روغن کنجد به مثابه دوا

اکثر نباتات در زندگی انسان هامفیدبوده ودارای خواص مختص بخودشس می باشـد در گذشته که هنوز طب وطبابت رواج نیافتـه بودومردم ادویه طبی را نمیشناختند اکثراً به همین بته پناه می بردند وبهترین دوای درد همین بته ها را می شناختند .

در شرایط کنونی هم تاحدی ازین بته هـا استفاده میشود اما بشکلی که عصاره آنـرا گرفته وطرف استفاده قرار می دهند یعنـی با بهترین شکل صحی آن ازین بتـه ادویه مورد ضرورت رامیسازند برخی نباتـات رو ـ غنداراند وبرخی بدون روغن، نباتاتیکه کـه روغنی انداز بعضی ایشان درغذاهم استفاده میشودکه روغن آنهاهم خیلی مقوی است و مفید ولذیذ.

ازآن جمله می توان از روغن کنجد نام برد، این بته را در قدیم در طب یونانی بنام گرم بته یاد می کردند وبه‌این عقیده بودند کـه جسم‌را در مقابل هوای سرد، تاب مقاومـت می بخشید، جلدرا ملایم می سازدو برای‌درد های روماتیزم خیلی مهم‌است ومجرد جـرب کردن درد را برطرف می سازد.

درنیپال تا هنوز هم چرب کردن کنجددر جلد رواج دارد زیرا آنها میخواهند برف باری زیاد وبرودت هوا ویخ بندی را باچرب کردن روغن کنجد در روی جلد مرفوع‌سازند.

اطفال را تایکسالگی همه روز باروغن کنجد چرب نموده وآفتاب میدهند تا دراثر نـــور آفتاب روغن خوب دروجود طفل نفوذ کند و بدین وسیله جلد او رااز متاثر شدن ازخنك وبرودت حفظ می نمانید .

همچنان مادران حامله ومادران شیرده‌قبل از تـولد طفـل و بعـد ازآن جلد خـود را باروغن چرب‌خوب نموده‌ودرشعاع آفتاب قرار میگیرندوبامساژنمودن، روغن‌راجلد شان‌جذب مینماید . اکثرخانم ها حتی روزدوبار به‌این عمل مبادرت می ورزند .

همچنان طفل تازه تولد شده رابااین‌روغن چرب نموده وبامساژ های طولانی جلد او را مقـاوم می سازند و از روغـن کنجد به طفل ومادر غذا تهیه می نمایند .

بر ده عاصی

مستم بخدا از باده مستم
می خواره و مست و می پرستم
بادختر رزکسی بجز جام
آگه نبود زبند و بستم
در هجر تو ای امید جانها
نه شکوه نموده ام نه خستم
تارفته ی تو زخانه دل
این در نگشوده ام نه بستم
ای فتنه بزم باده نوشان
برخیز زجاکه من نشستم
تا مست شدم ز با ده عشق
ازدام غم زمانه رستم
جز حر ف حقیقت ودرستی
بتهای درو غ را شکستم
چون برده عا صیم که از دوش
زنجیر ستمگرا ن گسستم
اکنون زشراب نا ب ساقی
پر کن قدحی به مزدشصتم
ای کشور پاك راد مردان
چون ازتو شمدست بودو هستم
گر در ره توفدا نگردم
نا مرد و ذلیل وخوار وپستم

عظیم شهبال
۱۳۵۸

مناجاتی از عطار

دردیست درین دلم نهانی
کان دردمرا دوا تو دانـــی
تو مرهم درد بیدلانی
دانم که مرا چنین نمانی
از من گنه آید ومن اینم
واز تو کرم آید وتو آنی

در آن شعر که سوزندگی نیست
شگفت بی رویندگی نیست
بنشه پر باش نقش
زنولاش بیا پایندگی نیست

شیدا

زه په ښکلی حسن شیدا شوی یم
عشق او محبت کښی رسوا شوی یـــم
زړه یا نه ور ك شوی تورو زلفو کښی
ځکه زه اخته په بلاشو ی یم
عقل هو ش او صبر طا قت هم تښته
بنه کښی دښکلو تالاشوی یم
داچه یم غمو نو سره غیږ په غیږ
غیږ نه ده دلبرو جداشو ی یم
اور په مابلړی لکه شمع زه
هجرکښی دیار په ژړا شوی یم
عیش او خو شحا لی می هیــــڅ ونه لیده
زه لکه چی غم ته پیدا شوی یم
حسن دلیلا او دجمال ښځه
محوه دښا یست په رڼا شوی یم
نشته ای فنا ددی دنیا بقا
ډیر تسل په مر گ دفنا شوی یم

افسانه

من امشب همچو پیچك های محروم
بیا بان ها
بدور ساقه سپیرات اندام تومی
پیچم
ویا همچون کلاغ تشنه می آیم .
زلال چشمه سا ر بو سه ات را
با تمام شوق می نوشم
شب مو ی ترا که آشیا ن عطـر
های نا هما هنگ ست ،
می بو یم
من امشب باتو می ما نم
وبا تو
تاسپیده در تنور لذت گم کرده
می سوزم

من امشب با صدا ی مرد بیگا نه
به گو ش طفل تو افسا نه می گویم
وچشمان ورا با خواب می بند م
نمیدا نم که فردا باز این در را
که خوا هد کو فت ؟
که فردابا صدا ی مرد بیگانه
به گو ش طفل تو افسا نه خوا هد
گفت؟
که چشمان ورا با خوا ب خوا هد
بست ؟
ولی روزی به گو ش کود ك تو بی
حساب افسانه خواهد بود.
واین افسانه ها از یکد یگر بیگا نه
خوا هدبود .

اسدالله حبیب

رزم مشترک

همراهِ شو رفیق ،

تنها نمان به درد !

کاین دردِ مشترک

هرگز جدا ، جدا

درمان نمی‌شود !

دشوارِ زندگی ،

هرگز برای ما ،

بی رزمِ مُشترک ،

آسان نمی‌شود

تنها نمان بدرد !

همراه شو رفیق !

شکوه‌از عمر..

ای آسمان ! باور مکن . کاین بیگر
محزون منم .

من نیستم !... من نیستم !..

رفت عمر من ، از دست من ..
این عمر سست وپست من :
یك عمر با بخت بدش بگریستم ،
بگریستم !
لیك عمر پای اندر گلم ،
باری نپرسید از دلم ...
من چیستم ؟ من کیستم ؟

دالمان ژمی

او ری‌دوا ورو پا غوندی‌پاغوندی
دور یځو لړی په آسمان کی‌بلینی
دونو څانگی دنیا لگیو ځمی
لکه سپرلی کی غوټی سپینـی‌سپینی

• • •

ځمکه او هسك لکه یو سپیـن‌پوړنی
په‌کی‌جړ او ، جړاو گوره‌ځنگلونه
په‌سپین کی شین دی‌سینگار شوی‌کنه
دادی دژمی دمو سم خو ندو نه

• • •

زه‌چی دې ښکلی چاپیر یال‌تــــه‌گورم
ماته می خپل ښا یسته و طـــن‌یادیږی
سپین غر ، کو نړ ، دپا میر لوړی‌څوکی
کټ مټ ددی منظر په‌شا ن‌ښکاریږی

• • •

ښکلی هوا ده هر یوڅیزسپیڅلی
په‌کی دژوند تودی نغمی غږ یږی
دطبیعت په‌کروړ ین زړ گی کی
دستر انسا ن دزیار ډیوی بلیږی

• • •

دژوند ځپی لکه دسیند د چپو
نه را ستنیږی ځی‌پر مخه درومی
هر یو مو سم له خپل خوندو نو سره
چی تیر شی‌،لاړ شی ، بیر تـــه‌نه را درو می
ددسامبر ۳۰ - ۱۹۷۹ کا ل
وایمار ، ایلیفنت
هوټل دموکراتیك آلمان

چهار بیتی

مبادا چشم بیمارت بخـوابـد
نگاه ذ وق سر شا رت بخـوابد
مبادا از تـلا ش افتی درین دشت
بدامن پـا ی رفتار ت بخـوابد

• • •

گهی هستی ، زمردن ها نشانی است
گهی مردن نشان زندگـانی ست
ندارد زیستن بود و نبـو د ی
رموز زندگی ، در زنده جانی ست

اطفال بوسیلهٔ اسباب بازی پابدنیای بزرگترها می گذارند

تجربه ثابت کرده است که اسباب بازی اطفال نیمی از زندگیشان می باشد. و داشتن اسباب بازی رنگا رنگ از آرزو های هر کودک و حتی نوجوان است.

اطفال بوسیله اسباب بازی پابدنیای بزرگتر ها می گذارند با زندگی و اداب و رسوم وآئین زندگی و نوع زندگی افراد بشر آشنا می شوند.

اما نکته ای که اکثر مادران از آن شکایت دارند این است که در خانه ها اکثرا اسباب‌بازی اطفال باعث براگندگی و در هم وبر هم نشان دادن وضع خانه می شود. مادران همیشه فریادشان از این نکته بلند است که با این همه اسباب بازی چکار کنم.

اگر فرزند شما اتاقی مخصوصی برای خودش ندارد و از دهلیز منزل و یا اتاق نشیمن‌برای اسباب بازی خود استفاده می کند بهتر است که یک پارچه بزرگ را روی زمین هموار کنید تا کودک شما در روی آن بازی کند و بعداء هم شما براحتی وسریع بتوانید آنرا جمع کرده درگوشه ای بگذارید.

برخی از مادران دوست‌دارند که‌اسباب بازی قشنگ و گرانقیمت اطفال را دور از دسترس آنها در آلماری و یا رفک ها برای تماشا بگذارند این عمل خیلی غلط است و باعث‌بوجود آمدن عقده درکودک می شود

اطفال باید لااقل اختیار اسباب‌بازی خود شان را داشته باشند وبدلخواه خود شان آنها را جا بجا کنند.

همچنین به جایی که می خواهید اسباب بازی در آن قرار گیرد نیز باید توجه کافی کرده باشید دوختن‌یك خریطه بزرگ که رویش باعکس های پارچه ها، رنگین شده باشد تهیه نمائید زیرا خیلی ارزان تمام می شود و برای گذاشتن اسباب بازی ایده‌آل است. همچنین کارتن‌های مقوای‌پاك هم‌برای‌گذاشتن‌اسباب بازی‌مفیداست وآنرا می‌توانید درگوشه ای از اتاق ویاهال منزل خویش بگذاریدبه کودکان نظم و ترتیب یاد دهید. اطفال نظم و تربیت را از همان وسایل و آشیا خود شان‌واینکه چگونه آنها را جا بجا کنند یاد می گیرند از آنجا که‌کودکان از سن سه ماهگی الی ۱۵ سالگی از اسباب بازی خوششان میاید بنا بر این در تهیه اسباب بازی هم به سن و سال و شرایط زندگی کودك توجه کنید.

مسلماء برای یك پسر ۱۲ساله اسباب بازی جالب عبارت است از توپ،ماشین دار های رنگا رنگ یك قطی شطرنج، قلم رنگی قلم‌نقاشی وحتی قلم‌رنگه‌وکتاب‌قصه ونقاشی. برای دخترها گدی های خورد و بزرگ و سایل خیاطی‌وحتی ماشین خیاطی سماوار و ظروف چایخوری کوچك می تواند خیلی سرگرم کننده باشد. هر قدرکه‌سن کودکان شما بالا میرود از آنها بخواهید که وسایل بازیشان را خود شان جمع و جور کرده وسرجایش بگذارند. و در ماه یکی دو بار با کمك اطفال اسباب بازی هایی را که می توان شستشوداد بشوئید و با صافی مخصوص‌پاك کنید. در نگهداری اسباب بازی خیلی دقت کنیدو به بچه ها گوشزد کنید که آنها را در جای پاکیزه ای نگهداشته و اگر در روز فرزندان شما در محوطه حیاط بازی می کنندپس از بازی حتماء اسباب بازیها را شسته و در جای پاکیزه ای نگهدارید. هرگز آلات برنده واسباب بازی خطرناك نظیر تفنگ و تفنگچه بادی را در اختیار اطفال قرار ندهید و اصولا در بازی اطفال و خرید اسباب بازی آنها توجه کنید اطفال را طوری بار بیاورید که بمسائل طبیعی و طبیعت و شناخت عالم وحتی تاریخ و جغرافیا علاقمند شوند راز های‌طبیعت‌را اگر کودکان یاد گیرند دیر از خاطر شان میرود و برای زندگی روزمره شان هم مفید است به اطفال‌اجازه داده شود که اسباب بازی خود را خود شان انتخاب نمایند مثلاء اگر دختری میخواهد برای خود گدی بخرد والدین نگویند دخترم بهتر است این موترك راکه‌خیلی مقبول است و

نظراصلا حی دا شت و معقو ل بود
آنرا بپذ یر ید و عملی کنید بدین
تر تیب کود ك می آموزد که چطو ز
نظم و تر تیب را در کار ها یش

عملی کند .
نکته دوم اینکه ا گر میخوا هید
طفل شما کار را یادبگیرد باید این
خواست را از کم شرو ع کنید

هم تا زه به با زار آمده و تا اکنون هیچکس دیگر آنراندارد بایدبخری.

یا اگر پسری می خواهد بـرای خود ما شیندار ثقیل و یا تفنگچه بخرد وو الد ین آرزو دارند تـا پسر شان یك قطار ترین ویاموتر بخرد بکلی خواست غلـط و نـا بجا ست بگذا رید ا طفا ل با زیچه ها ی مورد علا قه شا ن را خود شا ن انتخا ب نما یند .

از جا نبی اگر کود کی از آغاز زند گی استقلال ندا شته با شد به یکبا رگی نمی توا ند نظم و دسپلین را فرا گیرد . اگر دایمابا اوپرخاش کنیم و دستورات کـلـی بد هیم که این‌اسباب وو سا یـل را بخر و آن د یگر را نخر گو یـا اطفال متکی به خـود بـار نیا مده وهر آ ن متو جه فرما ن و امرونهی خوا هد بود .

همچنا ن در جمع و جور کردن اسبـا ب بـا ز ی بـه ا طـفـال مو قع داده شود تا خود ا یشا ن سا ما ن‌بازی‌خو یش را در جـا ی معین جا به جا نما یند و هر آ ن گفته نشود زود تر ساما نـهـا ی بازی را بر دا شته بد رو س‌مکتب رسید گی کن ویا گما شتن آنها به کار ها ی دیگر د قت و تو جه زیاد بکار دارد یعنی هر لحظه ا نجا م کاری را بالای اطفال تاکید نکنید.

اگر طفل شما نمی خوا ست ویا نمی توا نست ساما ن ها یش را به جا ی مخصو ص جا به جا کـنـد شما نا گز یر هستید چند ین بار این عمل را انجام دهید تا کو د ك آنرا بیا موزد و بتد ریج خود ش این کار را انجا م دهد و برا یش عادت شود که همیشه اینکا ر ر ا بکند .

به کود ك اجازه داده شود کـه نظریات خود را ارا یه کند ا گـر

مثلاء در او ل از او بخو ا هیـد تااسباب با زی اش را جمع نمایـد و روز بعد به او یاد بد هد کـه آنرا میا ن ا لما ری و جا ی مخصو ص بگذا رد سا ما ن ها یش هـر جا تیت و پرا گند ه نبا شد و هم‌به اطفال بگو ئید و به تکرا ر گوشزد نما ئید که تر تیب و نظم کار ها را آسا ن می سازد منا فع زیاد دا رد

وبر عکس بی نظمی و قت را تلف نمود ه و نا را حتی ها را خلـق می کند در مورد آ مو ختن نظم وتر تیب به اطفا ل به هیچ و جه آنها را تهد ید و سر زنش نکنید وبه آ ن‌متوسل نگر دید .

جا ی شك نیست که برا ی‌فرا گر فتن این نکا ت مهم واسا سی کودك احتیا ج به و قت وزما ن‌دارد همچنا ن ما باید بدا نیم که نظم و ترتیب در طبیعت هیچ کود کـی نیست و یا هم بی انضبا طی و بی بندو باری ، بلکه همه آن‌اکتسابی است و با ید فرا گر فته شود و پد ر ومادر ی ا گر میخوا هندطفل منظم و مرتب داشته با شند لازم

است که در مر حله اول خود شان به نظم و نسق زند گی ا عتما د داشته با شند وو اقعا ء بدا نند که نظم و تر تیب به غیر ازآنکه وقت انسا ن را صر فه جو یـی وکار ها را آسا نتر می سازد ، یك حس اعتماد به نفس نیز به ا نسان می بخشد که در سایه آن هر کاری را بهتر و مطمین تر می تـوانـد به انجام رسا نند .

بد ین تر تیب اطفا ل که به نظم وتر تیب عا د ت می کنند در پر تو اعتماد به نفس که دارندآینده‌خیلی روشنتر ودر خشانتری می توا نند داشته با شند .

لیمبا یت اولف ساك هنر پیشهٔ معا صر شو روی

سینمای شوروی همیشه کوشیده است تا خصوصیات همه فرهنگ‌ها رسوم وشیوه های زندگی رادر روی پرده سینما انعکاس دهد.

نگرش به سینمایی شوروی این سینما انسانی

هنر سینما در اتحاد شوروی از قدرت بیانی ای برخوردار است که می تواند زمان های حال گذشته و آینده را با اعتبار ونیروی مجاب سازی یك سانی ترسیم کند حوزه های فعالیت بشری را منعکس نماید خصایص طبیعی همه قاره ها را نشان دهد فضای زندگی تمام ادوار تاریخی را باز افریند خصوصیات همه فرهنگ ها ، رسوم و شیوه های زندگی را اشکار سازد بدین سان سینما علاوه بر نمایش تصورات ووقایع زندگی معاصر به خوبی قادر است به عقب برگردد و تصویر راستین و زنده ای از مردم و رویداد های زمان های گذشته را ارائه دهد سینما پیروزی های دانش تاریخی رابه نمایش در می آورد اکتشافات باستانی و یافته های موزه ای رابه‌کار می گیرد .از تجربیات تیاترو هنر های تجسمی و به ویژه ادبیات کلاسیك بهره می برد این واقعیت‌که سینما و سایل بیانی همه هنر ها را یك جادر بر دارد به آن کمك می کند تا تصویر روشن و معتبری از گذشته به روی پرده بیاورد . سینمای شوروی به عنوان بخشی ناگسستنی از سینمای جهان و هنر جهانی پیدایش و تکامل یافت هر چند شرایط رشد آن خاص و استثنایی بود در حالی که سینما درفرانسه ، ایالات متحده امریکا آلمان ، ایتالیا وسایرکشور های عمدهٔ تولید کنندهٔ فیلم در مرحله امپریالیستی نظام سرمایه داری کشور رشد کرد که در رو ندسازندگی سوسیالیسم بود و مردم آن وظایف‌اجتماعی نوینی دربرابر هنر نهاده بودند مبارزه در راه پی ریزی جامعهٔ بی طبقه سوسیالیستی نوین ایفای نقشی فعال در آموزش توده های کار و رزالقای نو و تازه ای از اخلاق وترویج جهان بینی جامعهٔ بدون طبقات این وظایف وهدف

صحنه دیگری ازفلم های شوروی

هنرسینما دراتحاد جماهیر شوروی‌ازقدرت بیانی بر خود دار است.

های اخلا قی هنر سینما ی شورو ی سر شت فیلم ها ی تار یخی شوروی را تعیین کرد در حا لی که اکثریت غا لب فیلم ها ی تا ریخی بورژ - وایی با و جود کیفیت هنری عا لی بعضی از آن ها عمد تا برای سر- گر م سازی تهیه می شو ند و لذا صر فابه زند گی خصو صـــی شخصیت ها ی تاریخی می‌پردازند و بر دا شت ها ی آزاد و علـــت گمرا ه کنند ه ای از و قا یـــع عرضه می کنند فیلم های تاریخـی شوروی تحت تا ثیر فلسفـــــه مار کسیستی- لنینستی و ما تر یا- لیسم تا ریخی روند ها ی ا سا سی پیشر فت جا معه بشر ی و فعا لیت متر قیا نه چهره ها ی بر جستـه را بر پرده سینما با ز می آفر - ینند فیلم سازا ن شوروی با درك تفاوت های اساسی میـان تـدا- بیر علمی و تاریخی و هنری گذ - شته و باتکیه بر تخیل خلاق،آ ثار خـود را بر حقیقت و مقیـــاس تا ریخی و بر تر سیم با ر اجتماعی حواد ث و شخصیت ها ی تاریخی متمر کز نمود ه اند .

سر شت چند ملیتـی سینما ی شوروی را نیز با ید در نظر دا شت هد ف این سینما نه تنها تصو یر سازی مسیر تا ریخی خلق رو س بلکه همچنین خلق ها ی او کر این

یکی از هیرو ئین فلم های تحاد جما هیر شو روی

رو سیه سفید ما و را ی قفقـــاز جمهوری ها ی سا حل با لتیك و آسیا ی مر کز ی ا ست در حقیقت تما م خلق های سا کن اتحـــاد شوروی به این هدف است که‌فیلم های تا ریخی شوروی ا بعاد بین - المللی و رو حیه دو ستی میا ن خلق ها می بخشند .

نقش ویژه فیلم های تاریخی:

مفهو م سینما ی تاریخی هـم پیچیده وهـم‌چند گـانه است واژه تاریخی دا ل برچیزی ا ست کـه گذ شته ا ست بیا نگر آ ن رو نـد های اجتما عی ا ست که ا کنو ن‌به انجا م رسید ه اند و تصو یر ساز مو قعیتی ا ست که دیگر و جـود ندا رد اما د ر عین حا ل هنر - مندا نی که با اسنادگذ شته سرو کـــا ر دا رند ، نما ینـــد گان د و ر ا ن خـــو د هستنـــد وزیر نفوذ اند یشه هاو عـــلا یق زمان حال می باشند و طبعـــا بنا بر جها ن بینی معیا ر هـــاو ارزش ها ی امروز ین خود به گذ- شته می نگر ند و بد ین گز ینش رو یداد ها و سیما ی تا ریخـــی وشیو ۀ بر خورد هنر مندا ن با آن ها شکل می گیرد کاملا طبیعی است که پسرا ن و دختران‌کشوری که از میا ن تو فا ن انقلا ب اکتبر گـذشته سو سیا لیسم را بـــه پا سا ختند و از آ ن در بی رحمانه ترین و خو نین تر ین جنگ هادر برابر فا شیسم د فا ع کر د نـد اینك در در جه او ل بر تاریخ‌جنبش انقلا بی و جنگ دا خلی تکیـــه کنند ، و سپس بر دوره هـــا ی جد ید تری که باد گر گو نی های عظیم ا جتما عی که به شکـل بندی دو لت آنجا میدو با نبرد هـــای آزادی بخش ملی جها ن مشخص‌می گر دد کلیه فیلم ها ی تا ریخـــی شو ر و ی از هر دوره ای کـــه با شند از رو ح عصر انقلا ب کبیر ونبرد در راه استقرار جا معـــه کمو نیستی الها م گر فته ا نـــد فیلم ها ی تاریخی شوروی به خاطر پر دا ختن به رو یداد ها مرا سم ، شیو ه ها ی زند گی ، روا بـط تو لید ی و شرا یط طبیعی بسیا ر زیاد ، از نظر شکل بسیا ر متنوع ا نـــد حما سه های تا ریـــخی نما یش ها ی تاریخی ملو درا م‌هاو کمیدی ها بر حسب دوران هـــای مو ر د تفا و ت ا سا سی دا رنـــد

(باقیدارد)

ا ـ ك

عشق او ښکلا پيژندنه

عشق یا مینه ډیر ژور او دقیق مفهوم دی. چی په اوسنیو وختو نو کی دومره زیات په واقعی مانانه کارول کیږی . عشق په تیرو پیړیوکی د بیلا بیلو پوهانو ، صوفیانو ،او فیلسوفانو له خوا په خورا ژوره او اصیله‌مانا کارول شویدی د لرغونی هند په فلسفه کی‌د عشق دمفهوم په باره کی داعقیده شته چی د انسان غوښتنی او تمایلات دری اساسی منبع لری چی له ساه ، عقل او بدن څخه عبارت‌دی: چی روح مینه زیږوی .عقل د درناوی سر چینه ده.او دوجود غوښتنی ، رغبت او هیلی ایجادوی .تر زیاتی اندازی ،د عشق‌په باره‌کی دانظر دو مره بی ځایه نه دی‌خوپاتی‌دی‌نه‌وی چی دغه مفهوم دیو سوسیا لوجست په نظریو څه شی دی او د فلاسفه‌وو‌په‌نظر بل..اودیو صوفی په نظر بل څه‌دی .خود دوی ټولو په نظر کی یو کم ټکی هم شته‌او هغه دادی‌چی سره ورته والی لری چی د یو انسان د ننی خصلت ښرگند وی .

دعشق او ښکلا پیژندنی داړیکو په بـــاب باید ووایو چی عشق د انسان د عاطفی اوروانی نړی یو حالت دی او ښکلا پیژند نه هم داسی پوهنه ده چی د انسان د خورا ظریفو طبعواو ارزښتی غوښتنو د احساس په باب بحث کوی .

خو کله چی په‌ژوره تو گه موضوع‌ځیرو،نو په لرغونی فلسفه کی مو د افلاطون نظر یه‌فکر ته‌راځی څکه افلاطون دنیایی شیانو ته‌په یـــو ډول جمال او ښکلا قایل دی نو د هغه په نظر دغه شیان پخپل ذات کی ښکلی نه دی بلکی ددوی د ښکلا منبع او سر چینه بله ده چی‌هغه لومړنی واحد واقعیت دی او د هغه واقعیت (د افلاطون په نظر)انعکاس او ښرگندیدنه‌په شیانو کی دشیانو د ښکلا سبب کیږی .

افلاطون کلکه عقیده درلـــوده چـــی هـــر هغه څه چی‌ښکلی ښیره لری دلومړی ښکلا یوه خاصه خوا را ښیی ،چی د غه فکر اوس خاص ارزښت لری . سقراط به هم ویل چی : «ښکلا داسی شی نه دی چی‌انسان په‌زرهاوو‌شیان د هغه صفت پوری وتړی،بلکی دښکلی شی څخه اخواته یوه فی نفسه یا په خپل ذات‌یوه ښکلاشته دی .» خو د افلاطون په عقیده مطلقه ښکلا دشیانو څخه‌وړاندی شته والی لری،اودغه شیان‌دهغه تلپاتی‌ښکلا اړخونه ښرگندوی.عشق دمطلقی ښکلا پوری اړه لری او ددی له پاره‌چی دځمکی په سر په ټولو ښکلو شیانو په ماهیت اوجوهر وپوهیږی نو خپل ذهن باید له هرڅه پاك‌او سوچه کړو .او داسی یو لومړنی ذهنی حالت ترلاسه کړو چی هڅوبله خوانه دی.پدی صورت کی انسانی ذهن دی ته تیاریږی. چی ښکلی وپیژنی ، د افلاطونی عشق سرچینه‌هم دلته ده یاداسی یوترکیبی کیفیت دی چی‌خپله هستی نفی کوی‌یعنی‌داچی موږ نه یو(موجودیت نه لرو) ددی هیلی درلو دل چی‌هستی‌نه‌شته داډول عشق دناامیدی څخه یو ډول ډك امید اوهیله وه .داسی رغبت او دتندی نـــه دكـــه غوښتنه ده لکه دیوی او ږدی دښتی جل وهلی یادداسی سکروټی‌مثال‌لری چی په ایره بدلیږی

اوبیرته له ایرو څخه زرغونیږی په میتولوژیك اوفوکلوری لحاظ دغه ډول تنده زیات سمبولونه لری . لکه دسمندر چنجی چی په اورکی‌ژوند کوی یالکه شمع د پتنگ‌په وړاندی لیلا او مجنون ، یوسف او زلیخا دختیز ادب‌سمبولونه دی.خوافلاطونی عشق یوه نه‌خلاصیدونکی‌تنده ده، داسی چی هڅونه‌ترسره کیږی. بلکی‌پورته ځی ،او کمال مومی .

د افلاطون څخه وروسته د عشق په باره‌کی پوهانو او صوفیانو په بیلا بیلو ډولونو خپل نظر یات ښرگند کړی دی . د صوفی عشق

داسی عشق نه دی لکه دیوه زلمی عشق دیوی پیغلی سره ... بـــلکـــی هغه یو ډول خـــاص جریادی .داسی چی ؟ خپل وجود او هویت‌له لاسه ورکوی او یوبل څه‌کی یابله‌دوینا کی ځان وره کوی او هلته خپله تجلی وینی .

دمثال په ډول هغه صوفیان چی پخپـــــل صوفیت کی‌له ځانه بی‌ځانه شوی‌دی : هغـــو په‌برخه کی عشق یو داسی مفهوم دی چی‌له هغه څخه په یوپردی شوی قدرت کی «خپل وصل مومی» او خپل عشق کامل بولی.منصور ولی دومره مشهور شو چی ان په پښتو لنډیو کی یی کونګوسی راځی لکه چی وایی :

دزړکی حال ویلی نشم ـمنصور درړونو حال وایه چی په دار شونا .

بایی رحمان‌باباله اورنگ زیب او ساه جهان چی دوخت شاهان وو هـــم پـــورتـــه بـــولـــی چی :

شاه جهان او اورنگ زیب غوندی اشراف،
صدقه شه تر منصور غوندی نداف

دتصوفی عشق ښرگند سمبول همدا منصور دی چی د «سمندر» په څیر هر چاته معلوم‌شو داچی هغه یه دی لارکی دومره ځان ښرگند کړ چی دپرگنو فرهنگ کی ځای نیسی ،بول‌یـــو مطلب دی .او هغه داچی : په تصوف کی هم دصوفی اویا پیر ناپایه اونه خلاصیدونکی‌مینه تنده او داسی تنده چی په تنده کی یی خوند زیاتیږی ، دافراط مرحلی ته رسیږی .اوعاشق له‌ځانه پردی کیږی .

صوفی هم کله له ځانه پرد ی شی‌اود«حق» په ویلو یی دغه تنده ښرگندیږی.

زموږ د دوران څخه لږ د مخه یو متفکـــر دعشق په باره کی وایی :

عشق دانسان د معنوی فعالیت دتـــکـــامـــل یوه اوچته مرحله ده. هیکل «دژوند په معجزه» کی لیکی چی : «وستر مارك د انسان دوا ده په‌تاریخ کی ښرگنده کړه چی ښرنگه دغیر مدنی اوښوی خلکو د واده ډیر وروسته پاتی اوټیټ احساسات په‌کراره ،کراره په لطیفو او نرمو روانی زړه خوږیـــو، مینی تـــه اوچت شـــول اواخیر عشق چی له هغو یی هم زیات ارزښت درلود، منځ‌ته راغی .او د انسان د معنـــوی فعالیت خورا ستره سر چینه شوه اوپه خاص ډول په تجسمی هنر ونو لکه موسیقی او شعر کی ښ ښرگندیږی .» نو دلته جوتیږی چـــی عشق داسی احساس دی چی د انسانی تاریخ دټول اوږده تکامل محصول دی. او په دی‌برخه کی موږ ته‌داهم جوتیږی چی د انسان سره ننی عواطف او احساسات هردم ملگری نه‌وو.

بلکی د ژوندانه په یوه خاصه مرحله کی رامنځ ته شول، تکامل یی وکړ .او د عشق سطحی ته ورسیدل . نو پدی لړ کی‌داهـــم ضروررده چی‌ووایو جنسی عشق‌هغه‌ساده‌شی‌دی چی‌دنوروعالی‌عاطفی مراحلوڅخـــه لومړی دی جنسی عشق څکه ساده بریښی‌چی انسان‌دښه هیکل ، جوتی . او اندام په‌درلودلو دمخالف جنس خوښیږی اوپه‌مخالف جنس کی‌د غوښتنی یوه انگیزه را ولاړ وی .

په منځنیو پیړیو کی جنسی عشق فردی‌خوا د‌رلوده اوپه لرغونی دوبناکی دواده کولـو جنسی عشق ذهنی غوښتنه نه‌ده بلکه یوعینی وظیفه ده دواده بنسټ هم نه وو۰ بلکی دواده په‌اړیکوکی‌یی‌یوه‌مټینه اغیزه‌درلوده .په‌لرغونی زمانوکی دغه عشق یوه خوا درلوده ۰هغه‌هم‌د نارینه په خوا ـښځه پدی برخه کی ډیـــره سپکیده۰۰ زموږ د زمانی جنسی عشق د پخوا وختونو سره توپیر لری ،ځکه چی‌دنن ورځی نوی انسانی عشق د دواړو خواو خوښی او رغبت ته اړه لری ۰ پدی اساس چی ښځه‌هم‌د نارینه سره یو شان وبلله شی ۰

پـه مینځنیو پیړیـو دشوالیـه وعشق ددی سبب شو چی د هغه وخت په هنرکی وځلیږی۰ د مینځنیو پیړیو شاعـر دهغه وخت دشوالیه څیره او ښکلا تر سیموی او د بل چاد ارتینی سره دهغه عشق داسی ښیی چی دنورومینځنیو په‌ادب هم اغیزه کوی ۰

په رنسانس کی دجنسی عشق تـراژیدی هستی شوی رمئووژولیت دشکسپیر شاهکار دهغی یوه نښه ده .درومئوژولیت شاهکارداسی هنری تخلیق دی چی‌د رنسانس دزمانی‌دښځی اونارینه د عشق خورا ګرمی او تودی خبری دی هغوی د خپل چار په باب په ډیرغروراو ویاړ سره څرګند ونه کولی ۰او له هیڅ ډول خطر څخه ډډه‌نه کوی .او له دی‌مطلب څخه داهم بریښی چـی درنسانس د دوری ښځه عشق په واقعی مانا پوه شوی وه،او د عشق مفهوم یی ژور درك کړیدی د لرغونی یو نان دښځی پرتله چی هغی یوازی په‌خوب کی لیدلای شول داوخت یی عملا وینی او کـوی یی۰

دساری په توګه د هغه وخت په یوه اثرکی دیوی ښځی له خولی خپل عاشق‌ته داسی ویل کیږی چی : «زه دوینا ته خپلواکه راغلم ،اوله۰ دغه خپلواکی څخه د ګټی اخیستو په خاطرمی ددغه‌کروندوی شپی‌ورځی غوره‌وګڼلی،دزغه‌وادیو نی‌زماملګری‌دی .ماته‌ددی‌خوږپارچا وونوونو دړنو ویالو څخه بله غوره هنداره نشته۰زه‌خپل فکر او ښکلا په‌دغه ونو او پارچاوونو ویشم

زه‌یوه داسی سپینه رڼایم لکه د تودی پرکټی له‌لیری وځلیږی ، هغوی چی زما دستر ګـو بندیان دی په غلطی می په خوله راځی۰۰۰۰»

ددغه وخت انسان د منځنیو پیړیو ټولـی هتکړ ی غورځوی او خان خپلواك بولی .ان‌ښځه لادکرکواو بدبینیو څخه خان ژغوری او وایی چی عشق باید یو سپیځلی او مقدس احساس وی، عشق او هوس باید یو شی نه وی۰

نو پدی اساس : داسی ډیری بیلګی وینو چی په هنر کی د انسانی اوچتو احساساتو ځپی کښته پورته کیږی، او انسان ته نوی درناوی اخلاقی سپیځلتوب ورپه برخه کوی۰د پیسو په دام کی نښتی عشق دانسانی عشق څخه ځانګړی ښیی احساسات،عواطف‌اومعنوی شخړی او اخلاقی ارزښتونه‌چی دعشق له‌مځی منځ ته راځی‌داراښیی چی عشق په‌کومه اندازه

داتیك (اخلاق) او استیتیك (ښکلا پیژندنی)په برخه کی رول لری ۰

عشق د کلمی په نوی مانا دا مفهوم لری چی‌د انسان سره مرسته کوی چی د انسانی احساساتو څخه د انسانی مرحلی په لا پورته بیولوکی مرسته وکړی ۰

زموږ د زمانی په هنر او ادبیاتو کی دعشق انسانی اغیزه څرګنده ده ۰

برگزیده هایی از میان فرستاده‌های شما

پیشتاز

ایکه آرمان وطـن داری بسر
نیست بالا از مقام تـودگر
ما خرو شا نیم‌و یکجاگر دهم
پیشتا زان و شتا بان ظفـر
دوستان تاریخ رابرگشت‌نیست
گرچه ره دشوار هست‌وپرخطر
راه ما کار وشعارماست‌صاح
هیچ نیست از دشمنان‌ماراحذر
کارکن واین مملکت آباد کن
تا نبا شی مفت‌خوار ودربدر
کاروان بیشرو را در سفـر
سد نسازد خار و خس‌دررهگذر
از بهار فیض آزادی نگـر
بشگفد گلها به هنگام سحر
بهر آزادی سرو جانم فـدا
من کیم ؟ پورا صیل کارگر
می نمایم نغمه مستانـه سر
می ستایم دهقان و کار گـر
این‌همه‌آبادی «عادل»ازکجاست
جملگی محصول دست کارگر

از : حبیبه «عادل»

برگ پائیز

بر گ پائیزم که از شاخ چنار افتاده‌ام
شاخهٔ خشکم کنو نازبرگ‌وبار افتاده‌ام
نقدهستی داده‌ام از کف زدست روزگار
در میان مردمان از اعتبـــار افتاده ام
حسن او جوش بهاراست ،لعل‌اوآب‌حیات
لیک‌من دوراز همان لعل‌وبهار افتاده‌ام
اشکها از دیدهٔ حسرت بداماں ریختم
تاکه در کوی فراقت بیقرار افتاده ام
شعلهٔ شمعم که سوزانم وجود خویش را
قطرهٔ اشکم زچشـم انتظار افتاده ام
برامید آنکـه تابرکف بگیـرم دامنش
در مسیر جلوه گاهش چون‌غبار افتاده ام
کس بکف‌آسان نیارد گوهر نایاب را
زیـن سبب در بحر عشقش بیقرار افتاده ام

دستگیر نایل

شعر منعکس کننده ارمان مردم است

شعر و شاعری نیز مانند بخشهای دیگر هنر ها مراحل گونا گون تکاملی خویش را پیموده و ادوار بدوی و افسانوی خود را پشت سر گذاشته و تا مرحله کنو نی که بخاطر بر ملا سا ختن واقعیت ها جان گرفته ، رسیده‌است

قبلا چنین پنداشته‌و گفته میشدکه استعداد شعر گویی از جانب طبیعت بمشابـــه تحفه یی‌برای انسان اعطا می گردد ،وبه خاطر ثبوت این ادعا استدلال میشد که یك شخص به‌یك روز شاعر نمیشود و حتی مدت زیادی نیـز مشاهده شده است همان شخص با سرودن شعر چندان علاقه هم نداشت مگر وقتیکـــه صبح از بستر خواب بر خاسته نه تنها بـــا سرودن یکنوع از شعر بلکه با ساختن وگفتن انواع از اشعار آشنایی حاصل نموده است . عبارت متذکره‌فوق تا مدت‌زیادی برای انسان قناعت بخش بود که البته توام با تکامل و پیشرفت بخشهای دیگر هنر ها در زمینه یی شعر نیز نظریات رشد نمود و خود را بـــه مراحل نو کنونی رساند .

هر آن چیزی را که ما از مشاهدات زندگی روز مره خویش و یا از تجارب دانشمنـدان دیگر آمو خته ایم این حرف را تائید میکند که مردم معمولا در مرحلهٔ جوانی خود بـــا سرودن شعر علا قمندی نشان میدهند ، البته منظور از سرودن شعر آنها تنها این نمیباشد که خویشتن را سر گرم نگهدارند و در قصر تخیل برای خود مشغو لیتی پیدا کنند بلکه این خواست درونی اوست : چنین مردمانـــی زیاد به چشم خورده اند که قبلا نه تنها اینکه با سرودن شعر بلکه با شنیدن آن نیز علاقه نمیگر فتند ، لیکن بالاخره تحت تاثیر یـــك قوه نا گهانی (که البته آن هم علت خاصـــس دارد) می آیند وبا نوشتن ابیات دست میزنند حر فهـا و کـلـمـات شـــان وزن پـیـدا میکنند و حتی گاه ، گاه در جریان صحبت های عادی خود تغییر لهجه را احساس میکنند.

شاعر نو نیز نمیداند که تحت تاثیر چگونه قوه یی در آمده و هدفش از نوشتن شعـــر چیست ؟ خود رااز مردم نسبتاً نا آرام‌احساس میکند به این تر تیب در چهار چوب خو یش برای خود یك روش و راه خا صی‌را انتخاب کرده میباشد ، این حالت بلا وقفـــه او را تحریك میکند تا از مردم تجرید و جدا باشد. برای نو شتن اشعار در دل شب تاریك از خواب برمیخیزد که این حالت درشعرای‌بزرگ جهان بنحو خو بی مشاهده میگردد .

باید متذکر شد که در اثنای نو شتـــن اشعار ، در احساس شاعر یکنوع عشـــق و محبت عمیق و پایدار خفته میباشد که در الفاظ عادی و معمو لی ارائه شده نمیتواند .

«چاینگ» میگفت (شعر محبت طبیعت‌را برایم باز گو میکند تازه گی احساسات جوانی رامی ستاند ، تشنگی با شتاب و جدی مو سم بهار را آرام میکند که بالاخره بوسیله احساسات پـــاك انـــسان را بـــر آیـــنـــده خـــود امیدوار میسازد» چاینگ که خود یك شا عر بزرگ بود عقیده داشت که تحریك مهر و محبت در حرفهای عادی و روز مره افاده‌شده نمیتواند بلکه حتی بعضی اوقات ابیات بسیار جالب و پر از مبالغه نیز نمیتواند که احساس محبت را به‌نحو احسن ترسیم کند» چاینگ متذکر میشود که هیچ کاری مشکل دیگر از این نیست مثل اینکه یك عاشق برای‌معشوقه خویش احساسات خود را تو ضیح میکند .

همین علت است که انسان برای اظهـار نمودن محبت خود به شعر و شاعری رو ی می آورد و عشق بخاطر داشته اش او را در اوقات معین به سرودن اشعار وادار میسازد. حالت مر موز شاعری در تهٔ دل ریشه های عمیقی دوانیده و در وقت تهیج محبت آنرا از دل بدر میکند .

ولی به سبب اینکه تمام مردم برای شعرگویی و آواز خـوانـــی ونـــوازنـــدگـــی مـــو سیقی آواز خـوب واستعداد مناسب نـدارنـد لذا در کار خود پیشرفت نمیتوانند و آهسته آهسته از آن دست بر میدارند .

از بحث فوق به این نتیجه میرسیم کـــه شعر زاده محبت و خواست پایدار طبیعت‌است که تشریح عالي روحی مو جودات زنده بشمار میرود .

مژده

ای چلچرا غ شر ق
ای‌آسمان صا ف
ای‌خاك مرد خیز
ای توده های پرغم وپررنج‌وپرامید
دیگر تمام شد
دیگر تمام شد
دیگرطلسم ظلمت شبها شکست وباز
دنیا برای مردم ما گلستان شد
این مژده بشنو ید
که‌آغاززندگیست
آغاز تاب نا کتر ازصبح‌نوبهار
آغاز نور بیز
آغاز رو شنی
آغاز انقلاب
آغاز با صلابت وسنگین‌وپر وقار
آغاز کار زارشر یفانه وشدید
برضد فتنه‌گر
بر ضد زور گوی
برضد بهره کش
بر ضد آنکه بود به خلق همچو اژدها
این مژده بشنو ید
ای مرد مان شهر
ای سا کنان ده
در ژرف دره ها
دیگر تمام شد
دیگر تمام شد
دیگر طلسم‌ظلمت شب‌ها شکست وباز
دنیابرای مردم ماگلستان شد.

آیامیدانید که دستکول از کدام زمان رواج داشته است؟

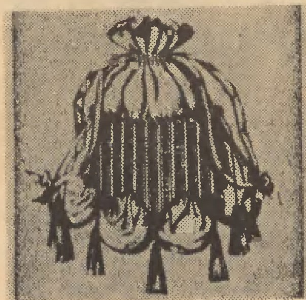

کدام بهتر نیست واز شما هم نخواسته ایم که دراین باره جواب دهید ، دراین جا مقصد از معلوماتی است درباره سیر تحول وانکشاف دستکول ، خورجین ، توبره ویا هرنامی که داشته است میباشد •

تاریخچهٔ دستکول یا شبیه آن یعنی چیزیکه خانم ها ضروریات شان رادربین آن میگذارند از خیلی قدیم یعنی تقریبا از هزار سال قبل از امروز رواج داشته‌است • شوالیه های‌اروپا که خیلی توجه در قسمت لباس خود داشتند ودایم میکوشیدند تا لباس های زیبا بپوشند آنها در پهلوی این لباس های زیبا معمولا خورجین بایك نوع دستکول با خود حمل

میکردند . البته باید متذکر شد که دستکول ویاخورجین‌که آنهابکارمیبردند‌به‌شکل دستکول های امروزی نبوده • این دستکول ها توام بایکنوع کمر بندکه درآن شمشیرویابعضی‌آلات دیگر آویزان بود مورد استفاده قرار میگرفت اما زن هادرآن زمان یکنوع دستکول رابا خود حمل میکردندکه بیشتربه خورجین های‌امروزی شبیه بوددرهمین آوان بودکه رقابت‌میان‌شوالیه هاوهم چنان میان خانم‌ها برای داشتن دستکول بالاگرفت وهریك میکوشیدندکه‌دستکول بهتری نسبت به‌دیگری داشته باشند • برای شوالیه هاومردان جنگی این دستکول هابیشتر حیثیت یك آله حربی بشمارمیرفت وازهمین رودربین این نوع دستکول هاانواع کارد ها، قمه ها ، چاقو ها و بعضی دیگر از آلات حربی آن وقت دیده میشد. دراین زمان در قسمت ساختن‌این نـو ع خـو ر جیـن هـا و د ستکـو ل

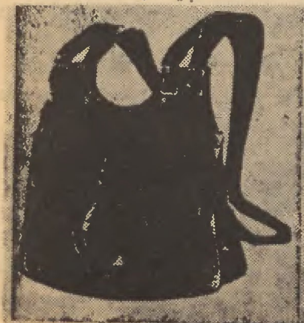

ها توجه خاص مبذول میشد وبه همین خاطر این نوع اسیا از جمله اجناس قیمتی وبا‌ارزش شمرده میشد که مورد علاقمند ی زیاد زنان قرار داشت . ازهمین رووقتی‌مردی‌به‌زنی هدیه وتحفه گرانبهایی میداد حتمادرپهلوی آن یك یاچند دستکول می‌بود واین خود می‌رساندکه در آن روز گاراین نوع دستکول ها چقدر با-ارزش بود. بهرحال‌این‌دستکول‌هایااین خورجین هاآرام ،آرام نظربه شرایط وقت وزمان شکل وفورم خودرا تغییر داد وبیشتر به ظرافت وزیبایی آن افزوده گشت که مورد علاقمندی وپسند خاطر زنان قرارگرفت ، همین امرباعث شد که‌دستکول ها‌از شکل مردانه آن خارج گرددو بیشتر فورم زنانه یافت که زن‌هالوازم آرایش وپول وبعضی جواهرات خودرا در آن میگذاشتند • که البته امروز هم‌زنان به همین منظور از دستکول استفاده میکنند .

در آن روز گار عدهٔ از زن هاکه می‌خواستند از شوالیه های مورد علاقه ونظر شان ابراز قدردانی نمایند بادادن خورجین بصورت هدیه وتحفه ابراز محبت میکردند • بهر حال این خورجین ها در طول مدت زمان نسبتا درازی انکشاف قابل ملاحظه‌ی‌یافت واز شکل کلاسیك و قدیمی خویش که بیشتر ربرای مردها مورد استفاده بود خارج شده‌ویکی از وسایل‌ضروری زن ها قرار گرفت •

این‌تحول باعث شد که مرد هادیگر کمتراز دستکول یاخورجین استفاده کنند وجای آنرا جیب های بزرگ وفراخ گرفت که معمولا در لباس های آن وقت جاداده میشد. اما برعکس خانم هاازدستکول‌های‌کوچك‌وخیلی ظریف‌دستی که بیشتربرای نگهداری پول وجواهرات بکار می‌رفت استفاده میکردند •

درقرن۱۸ و ۱۹باز هم تغییراتی درساختمان دستکول هارونما گردید و انکشاف بیشتری یافت • این باعث گردید که زن ها به آن علاقمندی زیادی نشان بدهند وبیشتر ازگذشته به آن متمایل گردند •اما باآنهم دستکول های گذشته از چشم نه افتاد وارزش سابق خودرا از دست نداد دستکول های که در قرن۱۸و۱۹ رواج پیدا کرد نسبت به گذشته ظریفتر و قشنگتر گردید • این امر باعث شدکه زن ها در پهلوی لباس های فیشنی آن وقت حتما

دستکول های ظریف وزیباکه درآن عصررواج داشت استعمال کنند . درهمین‌آوان‌که بازار دستکول هارونق فراوان داشت یکنوع‌دستکول های یونانی رواج پیداکرد و هر خانم درآن روزگاربخاطراینکه زن متشخص وزن روزمعرفی شود. حتما ازاین نوع دستکول باخود حمل میکرد ولی عمراین دستکول ها کوتاه بود،وجای آنرا انواع دیگر دستکول ها گرفت . پس از سپری‌شدن قرن ۱۹ تغییراتی زیاددر ساختمان‌درونی وبیرونی‌دستکول‌هارونما گردید این تغییرات نه تنها در شکل ظاهری آن‌محدود نماند بلکه در جنسیت آن نیز تحولاتی پدید

بقیه در صفحه ٤٤

بنظر شما کدام یك راحت تر وبهتر است، داشتن یك جیب فراخ وآزاد ویا دستکول‌و خورجین ویا امثال آن ؟ شاید بحث ومناقشه روی این موضوع بیهوده باشد • ممکن است مردها بگویند که جیب فراخ وآزاد بهتر ازیك دستکول باشد شاید خانم هاعقیدهٔ غیر ازاین داشته باشند ودر نظر آنها داشتن یك دستکول بهترازیك جیب است و ممکن حق بجانب هم باشند زیرا خانم ها چیزهای باخود حمل‌میکنند که‌از گنجایش یك جیب بدور است• بهرحال موضوع این نیست که کدام یك بهتراستو

از : نسیم رهروان

آب یا زندگی !!

چگونه میتوانیم از آلودگی آب جلوگیری کنیم؟

چرا آبها کثیف میشوند؟

تکاثف نفوس و مساله آلودگی آب ...؟

آب سبب ادامه زندگی حیوانات و نباتات در روی زمین است و بدون آب هیچ زنده جانی نمی تواند زنده بماند ، آب درطبیعت باندازه کافی موجود است واز قدیم آب باندازه ای در روی زمین از ترکیب دو عنصر آکسیجن و هایدرجن بوجود آمده است مقدار آب سالانه در بعضی نقاط جهان بیشتر بمشاهده میرسد ودر برخی نقاط هم خشکسالی هایی رونما می گردد ولی همانطوریکه گفتیم مقدار آب درطبیعت نه کم می شودو نه زیاد بلکه بشکل بخار وریزش باران در بعضی سالها منطقه ای راسیراب می کند وگوشه ای دیگری را دچار خشکسالی های طاقت فرسای می‌سازد که حیات رابرای انسان هادشوار می گرداند .

نباتا ت و اکثر حیوانات از هرگونه آبیکه شور نباشد برای دوره حیات شان می توانند استفاده نمایند ولی استفاده انسان از آب با انفجار نفوس در جهان مشکل تر شده میرود یعنی همانطوریکه آب باعث ادامه زندگی انسان است گاهگاهی خطرات ناشی از آلوده بودن آن جان انسان را می گیرد و باعث شیوع امراض گوناگون در بین توده های وسیع متوطن در منطقه می گردد :

باید گفت که انسان خود باعث آلودگی آب در روی ،مین شده‌است وباانفجار نفوس وفابریکات تولیدی متنوع وتوسعه شهر ها امروز در کنج وکناردنیا آب آلوده شده میرود وپاک سازی آن پرابلمی است که در کشورهای عقب نگهداشته شده حل آن فعلا مشکل است و دربساکشور های‌عقب مانده یا آب کافی بدسترس مردم قرار ندارد ویا اگر دارد، آلوده است که در چنین مناطق مرگ ومیرزیاد بوده وعمرافراد در سطح پایین قرار دارد .

امروز اگر از یکطرف نوعدو ستان وکشور های پاسدار رفاه و سعادت توده های محروم و عقب مانده برای بلند بردن سطح زندگی جوامع عقب نگهداشته شده که نابسامانی های اجتماعی واقتصادی آنها میراث شوم امپریا لیزم جهانی است ،می کوشند از سوی امپریا لیزم جنگ طلب با اختراع وبمیان آوردن سلاح های پیشرفته کیمیاوی و اتومی در بحر وبر باعث آلوده‌گی آب‌و محیط زیست‌می شوند که حتی برای ماهی ها وسایر حیوانا ت آبی درابحار عرصه زندگی تنگ شده میرود .

تهیه آب برای تنظیف محیط زیست و پاک سازی آب از آلوده گی ها برای نوشیدن، مساله ای است که‌از بدو پیدا یش بشربروی زمین در سرراه انسان قرار داشته و انسانها همیشه کوشیده‌اند تااز آب پاک و صاف‌استفاده بنمایند ولی پاکی و نا پاکی آب تنها به بی بویی رنگ و ی ،،یقه‌بو‌دن‌ان تشخیص شده نمیتواند وتجربه نشانداده که در هرلیترآب‌نا پاک هزاران مکروب زیان آور موجود بودهو نوشیدن چنین آب باعث بروز امراض و حتی سبب تباهی انسان ها می گردد .

درگذشته هاکه تعداد نفوس جهان‌کم بود وچشمه ها، کاریز ها، آب دریا هاو حتی‌آبهای زیرز مینی بحالت طبیعی‌بودند برای‌نوشیدن بشر آنها را متکا تف نساخته بودبرای‌نوشیدن مطمن تراز آبهای جاری امروز بودند .

درعصرحاضرکه بشربه‌ترقیات مزیدی نایل آمده وماشین های خوردو بزرگ جهت تشخیص مکروبها و اختراع ادویه ضد آنها بوجود آمده است ، به شناخت مکروب ها ی عدیده ای‌که درآب‌آلوده زندگی‌میکنندآشنایی‌کامل پیدانموده وتدابیری نیز برای جلو گیری از نشو و نمای مکروبها و پاک سازی آب اتخاذ شده ودر کشور های مترقی چنین پرابلم حل گردیده است‌ولی در ممالک عقب مانده که هنوز اکثریت مردم ازنعمت سواد محروم اند ودر جاهایی زندگی می کنند که یا اصلا کم آب است ویا آبهاآلوده میباشند که نسبت مشکلات اقتصادی ناشی‌از استعمارو‌امپریالیزم غرب وبغارت رفتن سرمایه های ملی آنها بدست امپریالیزم ، حکومت‌های آنها توفیق نیافته اند تا پرابلم کمبود آب نوشیدنی و حفظ الصحه محیطی را حل نمایند دراین کشورها اطفال از فقدان آب‌وغذا تلف‌می شوند وخانواده های زیادی دچار مشکلات ناشی ازکمبود آب میباشند که متاسفانه موسسه‌ملل متحد نیز نتوانسته است مشکلات مردم را از ناحیه آب مشروب صحی ، و حفظ الصحه صد فیصد حل نماید ،زیرا تا وقتیکه خود مردم‌این کشورهااز‌نعمت سوادبرخوردارنگردند وبه پای خویش نایستند و عوامل عقب مانی را از میان نبردارند هیچ قدرتی‌نمی تواند که بصورت‌کامل وفوری توده های مستضعف جهان را ازفشار های ناشی از کمبود آب و غذا نجات دهد.

موسسه ملل متحد و موسسات خیریه جهانی در راه توسعه کشور های عقب مانده طی‌تقریبا ربع قرن اخیر بتقاضای کشورهای مترقی جهان کمکهایی جهت حفر چاه های عمیق مهارزدن دریا های خروشان، پاک کار ی چاه هاوکاریز هاجهت توسعه بسترسبز وانکشاف ونوسعه زراعت وهمچنان تهیه آب‌آشامیدنی برای‌مردمان کنار شهر ها و روستاهای دور در کشور های عقب نگهداشته شده نموده امابا آنهم باسیطره نظامهای غیر انسانی ،کمک های ملل متحدنقش برآب گردیده است .

اینهم طریقه دیگری از استحصال آب دریکی از محلات بنگله دیش .

پرابلم های عدیده در سر راه زندگی‌مردم این کشو رها هنوز قرار دارد که هر کدام عوامل پرتاثیر در عقب مانی آنها از کاروان

آب عنصر با ارزش است‌که نه تنها برای آشامیدن قابل استفاده است بلکه برای شست ر‌ونیز ازآن ستفاده ‌به‌عمل می آید .

ترقی و تحولات اجتماعی جهان می باشد. ازآنجا که‌آب درحیات انسان نقش بزرگی دارد ورعایت حفظ الصحه محیطی و پاك سازی آب از مکروبها طول عمرو نشاط انسان را تضمین می کند.

موسسه ملل متحد ،دهه بعداز سال ۱۹۸۰ رابنام تهیه آب آشامیدنی برای مردم نامیده واین اقدام نیکوی ملل متحد یکباردیگر این یگانه مرجع آمال و آرزو های مردمان عذاب کشیده را در برابر یك آزمون بزرگ تاریخی قرار میدهد که موسسه مذکور تاچه حد می تواند در پروژه های آب آشامیدنی و توسعه بسترسبزدرکشورهای عقب‌نگاهداشته‌شده‌وبلند بردن عمر وسطی در کشور های روبانکشاف‌به پیروزیهای نایل آید. جای تردیدنیست که بیشتر از همه جهان ما امروز به صلح نیاز دارد ، هرگاه تجاوزا ت امپریا لیزم جهانی‌بر کشور های عقب مانده جهان قطع گردد و امپریالیستان چشمان آزمند شانرا به ثروتهای طبیعی این جوامع ندوزند واسپ لجام‌گسیخته امپریالیزم توسعه طلب مهار گردد. کشورهای ضعیف‌به کمك موسسه ملل متحدو جهان مترقی ودیگر موسسات خیریه‌می‌توانند مشکلات ناشی ازکمبود آب صحی را نیز برای ادامه حیات‌و زندگی بهتر حل سازند :

امروز از طرف کشور های امپریالیستی بلیارد هادالر صرف تسلیحات ستراتیژیکی‌و اسلحه ذروی می گردد و ملیارد های دیگررا برای تجاو ز به‌خاطر تامین منافع امپریالستی شان درنظر میگیرند که هرگاه توسعه طلبان وسلطه جویان این مبالغ هنگفت رادر راه تامین رفاه مرد مان محروم خود شان ومردم عقب مانده کشور های روبانکشاف صرف‌نمایند بدون تردید پول ودارایی که ثمرکار ملیون هازحمتکش است در راه تامین رفاه و سعادت انسان بمصرف میرسد •

امروز دگر وقت آن نیست که مردمان‌کشور های عقب مانده و مردمان تحت ستم‌متوطن‌در کشور های امپریا لیستی لباس قناعت رادربر کنند و بلعیدن ثروتهای شانرا از طرف انحصارات امپریالیستی تماشا نمایند . اکنون وقت آنست که موسسه ملل متحد صلح جهانی راتامین کند و نظم نوین اقتصادی را جاگزین نظم‌کهن و پوسیده گرداند تا مردمان تحت‌ستم بتوانند مشکلات عدیده صحی شانرا بر طرف سازند.

بر مردمان محروم کشور های امپریالیستی ومردمان عذاب کشیده سراسر جهان است تا بیش از پیش متحد گردند وراه را برای بهتر استفاده کردن از آب و هوای محیط زیست شان هموار گردانند، مردمان کشور های روبه انکشاف‌که سالیان‌متمادی موردتجاوز امپریا ـ لیزم قرار داشتند اکنون حق دارند که بقایای امپریا لیزم را از عرصه کار و پیکار انقلابی شان برای رسیدن به زندگی بهترکه آب آشامیدنی صحی وآب‌کافی برای زراعت و سرسبزی است نابود سازند و خود با دست خویش و به مساعدت دوستان واقعی‌شان نیاز مند یهای شانرا برآورده‌سازند که موسسه ملل متحد طی ده سال آینده‌بهترین مشوق‌و کمك کننده آنهادر برآورده شدن این مامول بزرگ خواهد بود. مردم جمهوری دموکراتیك افغانستان که بعداز پیروزی انقلاب شکوهمند ثوروبه ویژه مرحله‌نوین وتکاملی‌آن موانع‌رااز سرراه پیشرفت و انکشاف شان برداشته اند ودر روشنی انقلاب ملی و دموکراتیك خویش درپهلوی جهش های اقتصادی دیگر بسوی آبادی و سر سبزی‌کشور و تهیه آب‌آشامیدنی صحی به‌پیش میروند طی‌ده سال آینده مشکلات ناشی از کمبود آب آشامیدنی صحی را که‌میراث شوم نظامهای فرتوت گذشته است رفع می سازند •

از آنجا که مردم کشورما آرزوی آبادی و رفاه و سعادت مردم آنرا دارند از انقلاب ثور که متضمن وپاسدار این آرزو مندی شان است چون مردمك چشم حراست بعمل می آورندو موانع را از سر راه خویش بدور ساخته‌در تامین نیاز مندی مردم‌خویش از ناحیه آب‌آشامیدنی صحی وتامین حفظ الصحه محیط،همت می‌گمارند مادر حالیکه پروگرا مهای نافع و سودمند موسسه ملل متحد را در زمینه تهیه آب برای‌ده‌سال‌آینده‌بدیده‌قدرمینگریم امیدواریم تااین پروگرام موسسه جهانی جامه عمل بپوشد و نیاز های عدیده مردمان کنج وکنار جهان را ازاین ناحیه برآورده گرداند .

در کشور تایلیند مساعی زیادی در جهت تهیه آب آشامیدنی بخرچ داده میشود .

خط با تکامل بشر انکشاف یافت و از حالت ابتدایی بیرون گشت

خط زیبای دری با تمام اساسات آن مرهون خطوط گذشته است

• • •

خطاطی ، یك هنر است ، هنر والا وباارزش.

• • •

هر چیز یکه زیبا باشد و طرف قبول مردم، هنر است

• • •

خط های مدرن امروزی بیشتـر مخلوطی از نقاشی وخـطاطی است

خط دری جزء مهمی از فرهنگ ملی مـا محسوب میشود و به همین سبب است کەدر این باره جرو بحث ها و گفتگو های زیادی با استادان فن صورت گرفته و هر یك به نوبهٔ خود نظریات مختلفی ارایه کرده اند . و در مورد تاریخچه و زیبایی خط ها مخصوصاً خط نستعلیق که زیاد طرفدار دارد صحبت ، کرده اند. اینبار بد نیست از جوانان ، از آنانیکه در آغاز کار قرار دارند نظر بخواهیم وببینیم این قشر دینامیك و فعال جامعه ما چه گفتنی های در این باره دارند از شفیق یما عاقل محصل صنف دوم پو هنځی انجنیری پو هنتون کابل که در هنر خطا طی ذوق و مهارت دارد و نمونه های خطش از پختگی و وزیبایی زیادی بر خور دار است می پرسم و اولین سوالم را در مورد تاریخچه این هنر دیرپا از او میکنم ، میگوید :

اگر اشتباه نکنم خط با پیدایش بشر ایجاد گشت ، اما آن خط به شکل خط امروزی نبوده بلکه صرف خطو ط و اشکالی بود ، که بشر آن وقت یا بهتر است بگو ییم جامعه آنزمان با آن سر و کار داشتند .

اما از این حقیقت نباید بگذریم که اساس خطوط امروزی همان خط های کج ومعوج و اشکال دیروزی است پس خط زیبای امروزی با تمام اساسات آن مرهون خطـوط گـذشته است ، و در اثر تکا مل بشر خط نیز انکشاف یافت و تکامل نمود و از حالت ابتدایی بیرون گشت .

و اشکال مختلف خط بو جود آمد ، کەهر کدام آن در جایش بر خور دار از زیبایـــی است .

• اولین خط که دارای قا عده کلی بود ، کدام خط بوده است ؟

اولین خط ، خط کوفی بود که دارای‌اسلوب خاص و قواعد خاص بخود را داشت . بعداً خط تعلیق و خطوط دیگر مانند خط نسخ ، ریحان ، محقق ،مشجر ، توامان و غیره بوجود آمد ، پس از مد تی استادان آن زمان ازیکجا نمودن خط نسخ و تعلیق. خط زیبای نستعلیق را بو جود آوردند . این خط ابتدا تو سط میر علی تبریزی به میان آمد و بعداً میرعلی هروی آن را انکشاف داد و تحت قاعده و قانون خاص در آمد.

استاد میر عماد خط نستعلیق را بسط و توسعه‌بیشتردادودراین قسمت‌اوشیوهٔ بخصوص را تعقیب میکرد و در زمان همین استاد بودکه خط نستعلیق را عروس خط ها میدا نستند . در همین اوان بود که آوازه و شهرت او نه تنها در کشور ما پیچید ، بلکه در بسیاری از مما لك اسلامی پخش گردید ، امـرا و صا حبان ذوق با داشتن یك یا چند قطعـه از خط این استاد افتخار میکردند و آن را به منزله گنج گران بهای نگهداری می نمودند .

• آیا خطاطی را هنر میدانید ؟

چـرا ، نه ، بنظـر من خطاطی همیشه و در همه حال یك هنربوده ودرآینده نیزخواهد بود ، وقتیکه ما بسیاری چیز های‌دیگر را هنر میدانیم وسازندهٔ آنرا هنرمند خطـاب میکنـم

شفیق یما خطاط جوان وبا استعداد .

چرا هنر خطا طی را که واقعا هنر ارزنده و گرانبهای است هنر نگو ییم . باید بگو یم که غیر از این که خط برای نو شتن و کتابت بوده ، همیشه قطعاتی زیبای از خطاطان زیب و زینت منزل بوده است و بسیاری ازکسانی که این قطعات را داشته اند با آن مبا حات میکنند .

شما شاید آبادات قد یمی و تاریخی را در هرات و غز نی و بلخ و در دیگر شهر های کشور مان دیده باشید ، چرا در این ساختمان ها خطوط بکار رفته ؟ ، آیا بکار رفتن ایـــن

نمونه یی از خط یما

این هم نمونه‌یی از خط شفیق یما که به‌شیوه خاص نوشته شده است .

خطوط حتمی و لازمی بود . من میگو یم که‌خیر وجود این خطوط صرف بخاطر تزئین وزیبایی سا ختمان بکار رفته ، پس این می رساند ، که ۲ خط از خود زیبا یی های دارد که در یك نظر انسان میتواند آن زیبایی ها را ببیند و بشناسد . و آنا نیکه این خط ها را بو جود آورده اند و زاده اند کی ها اند ؟ طبعاً هنر- منداند ما نند سایر هنر مندان و شاید هم مقام بر جسته داشته اند .

امروز اگر شما به کتاب های خطی قدیمی نگاه کنید درحواشی این کتاب هانقاشی های زیبای از هنرمندان ورزیدۀ آن روزگار را می بینید که دربین آن ها قطعه خط ، ازخطاط آن وقت در آن درج است..

٣

٤

نمونه یی از خط سیاه مشق .

چرا آن نقاش ، این همه زحمت بـــرای کشیدن اطراف خط کشیده است ، بخاطراینکه آن خط واقعاء زیبا بوده و نقاش دانسته‌است که چقدر اثر با ارزش و گرانبهای میبا شد . شاید کسانی که برای اولین بار این اثر را می بیند بپرسد این قطعه را ، یا این کتاب را کی نو شته است اما نمی پر سد کـــه اطراف آنرا کی نقاشی نموده ، و این خود می رساند که چقدر زیبایی در خط دری مـا وجود دارد . پس خطا طی یك هنر است ، هنر والا و با ارزش و خیلی هم باارزش .

۸ * در مورد ارتباط خطا طی با نقاشی نظرت چیست ؟

هما نطوریکه دیگر هنر ها با هم مر تبطاند. خطا طی و نقا شی نیز با هم ارتباط نزدیك دارد .

* آیا یك نقاش خطاط خوب شده میتواند ؟

بجواب این سوال باید بگویم که بلی یك نقاش خطاط خوب شده میتواند اما نه خطاط خوب و ورزیده که کارش از پختگی وزیبایی دلالت نماید .

در مورد خط های مدرن چه نظر داری ؟

بهتر است نام این نوع خط هارا نقاشی بنامیم زیرا این خط ها بیشتر رسم میشوند تا خطاطی . اما نباید منکر زیبایی بعضی از این نوع خط ها باشیم زیرا نیاززمانه است و اجتماع ما نیز تنوع پسند اند .

* آیا این نوع خط ها را هنر می نامی و بحیث هنر میشناسی ؟ هر چیزیکه زیبا باشد و طرف قبول مردم بنظرم هنر است . پس هر چیزیکه مورد پذیرش باشد هنر است ؟

من این طور نگفتم . هر چیزیکه زیباباشد و طرف قبول باشد هنر است .

*در بعضی از نمو نه های خطا طی، یکنوع نمونه خط بنام سیاه مشق وجود دارد که بسیاری آنرا فاقد زیبایی میدانند ، نظرت در این مورد چیست ؟

آنانیکه این طور تصور میکنند اشتباه می نمایند ، برای یك خطاط سیاه مشق همـان

بقیه در صفحه ٤٤

قطعه خط زیبای به شیوه نستعلیق .

بقیه صفحه ۵۱

موضعگیری زنان

اساس عمده در آن میثاق درج شد که عبارت است از :

۱ـ پرنسیپ رضائیت جانبین در ازدواج.

۲ـ حداقل سن ازدواج

۳ـ ثبت ازدواج از طرف مقامات ذیصلاح همدرین سال در ورای گزارشات وتصامیم مورد نظر شورای اقتصادی و اجتماعی سه موضوع آتی که مسایل ارتباطی رابا حقوق و موقف زنان مرتبط و منسجم می ساخت تحت مطالعه و مداقه قرار گرفت :

۱ـ موقف زنان .

۲ـ معاونتهای ملل متحد جهت ترقی زنان درکشورهای روبه انکشاف وعقب نگهداشته شده،

۳ـ مسایل مربوط به تکثیر واز دیـــاد نفوس .

اینهمه اقدامات به خاطر آن صورت گرفته که در بسیاری از کشور های جهان زنان در امور خانوادگی مثل مردان حـــقوق مساوی ندارند ودر عده از ممالك هم وقتی زن ازدواج کرد حق کنترول و تملك رابر ملك و داریی شخصی خود ولو که محدود و ناچیز هم باشد ازدست میدهد وحتی نفسی هم براحت نمی تواند کشید .

مزید بران تحت چندین نظام حقوقی دراکثر کشورها زن در حصه تربیت فرزند خودحق اظهار رای و نظریه را ندارد و حتی بعداز مرگ شوهرهم حق و صایت طفل خود را نمیداشته باشد واز حق مسکن و مالکیت خانه نیز محروم میگردد. لذا «کمیسیون مقام زن» بعداز مطالعهٔ وسیع و عمیق مقام زن ، تحت قوانین خانواده و تملك چندین مملکت توصیه نمود که باید حکومتها بکوشند تا حـــقوق مردوزن طبق اعلامیه جهانی حقوق بشر مساوی گردد .

مساله حمایت طفل و مادر:

در زمره سایر اقدامات دستجمعی بسویه جهانی ،موضوع حقوق اطفال و مادران در سرتاسر دنیای ماز نظر اتخاذ تجـاویز ملل متحد نیز مکتوم و مستور نمانده و بدان طور نظری و عملی ارج گذارده شده است چنانچه در رساله ایکه تحت عنوان «ملـل متحد و آنچه درین باره بـایـد دانست» ودر سایر نشرا ت آن سازمان بین المللی چون آثار ارزنده ایکه برای مـردان ،زنـان واطفال نوشته و منتشر شده است ،تذکر یافته است که : تصویب کنوانسیونها وسفارشنامه ها به سال ۱۹۵۳ راجع به «حمایت مادران» دنبالـه کنوانسیون های سال ۱۹۵۲ بشمار میرود ولی درحقیقت موسسه حمایه طفل ومادر (یونیسف) یك موسسه یی بود که در مرحله نخست برای برآوردن احتیاجات فوری اطفال اروپایی بعد ازجنگ عمومی دوم طور اضطراری بوجـود آمد. ولی بعدا بصورت یك موسسه دایمی به نفع همه اطفال و مادران دنیای معـاصر تشکیل وتبارز کرد. سرمایه این موسسه از مدرك پرداخت سهمیه دول عضو ملل متحد بوجود آمده و اهداف عمده وظیفوی اش عبارت ازامداد مادی و معنوی برای کلیه اطفال جهان ارزیابی شده است .

بنحویکه تمام امور مربوط آن تحت نظـر مجلس اقتصادی واجتماعی تحقق می پذیـرد وهرسال برای بیش ازهفت ملیون طفل ومادر کمك ومساعدت های مقتضی رابعمل می آورد.

سال بین المللی زن:

طی سالهای اخیر یکی از اقدامات موثر ملل متحد آن بود که با انعقاد بیست و چارـ مین جلسه مجمع عمومـــی در سال ۱۹۷۲ «کمیسیون بررسی حقوق و مقام زن» بامطالعهٔ پس منظر موضوع و رعایت این مساله که از نخستین برگزاری جلسه آن در سال ۱۹٤۷ تاسال ۱۹۷۲ بیست و پنجسال می گذشت وهم سال ۱۹۷۵ نقطهٔ عطفی وسط دههٔ دوم انکشاف بین المللی ارزیابی و تثبیت شده بود، لذا سال ۱۹۷۵ بحیث «سال بین المللی زن» تشخیص گردید و بـــه اساس صدور قطعنامهٔ مورخ ۱۸ دسامبر ۱۹۷۲ این مراسم درسال ۱۹۷۵ بسویه بین المللی در سراسر جهان (بشمول افغا نستان) تجلیل گردید. وشعار «برابر ی ،انکشاف و صلح» اساس وشالوده پروگرا مهای مطروحه آن سال قرار داده شد و پیرامون اهداف و نکات آتـــی مباحث جامعی تحقق پذیرفت و تصامیمی اتخاذ گردید .

الف ـ تشویق اصل برابری و مساوات بین زن و مرد.

ب ـ سهمگیری کامل زنان در فعالیت های انکشافی .

ج ـ شناسایی نقش و اهمیت زنان در تقویت صلح جهانی کمیسیون مذکور که تـا سال ۱۹۷۵ دارای سی ودوعضو بود و مرکب ازنمایندگان کشور های افریقایی ،آسیایی، امریکا ی لاتین ،اروپای شرقی و اروپای غربی می باشد و ازطرف شورای اقتصادی واجتماعی ملل متحد برای یکدوره چار ساله بر گز یده میشوند وظایف خود را بهمکاری دول جهان موفقانه بسر رسانید ولی باآنهم میرمن «هلوی ال، سپیلا» معاون منشی کـــمیسیون رشد اجتماعی ومسایل انسانی موسسه ملل متحد ضمن صدور و ارسال پیام فوق العاده به خاطر سال جهانی در ۱۹۷۵ موضوع عدم تساوی موقف زن ومرد را از نگاه جهانبینی واصل پـرنسیپهای مـرتبط آن چنین تحلیل و انتقاد کرد که :

«سالو ن شکوهمند مجمع عمومی ملل متحد همیشه جای برگزاری دیدار های متعددی به خاطر گفتگو و بحث رو ی مسایل مهمیکه طی آن راه دشوار گذار رسید ن با اهداف و اصلهای سازمان ملل متحد هموار گـردیده بوده است . اما در زیر سقف آن نمایندگـان قلیلی از زنا ن حاضر بوده اند . ولی امسال این حادثه بسیار مهم و ارزنده ایست کـه گروهی از زنان برای اولین بـار زیـر سقف سالون مجمع عمومی در ماه فبروری بـــرای گفتگو درمورد نقش زن پیرامون رشد نفوس گردآمده اند ، گرچه این جلسه شکل یك جاسه سیاست سازی را نداشته ولی برای اولین بار درتاریخ بشر ی زنا ن از طرف یکصدوهشت حکومت مختلف جهت و رودبه موسسه ملل ـ متحد و مباحثه و ساختن توصیه نامه ها روی مسایل بسیار عمده آینده بشریت ، نـامزد شدند».

سپس میرمن «هلوی.ال.سپیلا »میپرسدکه: چرا زنان درجلسه های پیشین شـــرکت ندا شتند؟

آنگاه خودش حقایق را چنین ارزیابی کرده وپا سخ میدهدکه:

«طی سی سال گذشته درترکیب هیاتهای شرکـت کننده دگـرگـونیهای چشمگـیـری پدید آمده که این امرراه پیشرفت رادرمورد تطبیق پـر نسیپها واصـل هـای منشور آن سا زمان که حقوق مساوی ومسوو لیتهـــای مساوی همه افراد رابدون درنظر گـــرفتن اختلاف ، خواهان میباشد ، به میان آورده است .»وی میافزاید که :

«افزایش در تعداد اعضای آن سازمان از(۵۱) به(۱۳۵) ،بکار بردن پنج زبان که درآینده یکی دیگر بر آن اضافه می گردد و همکاری نژاد های مختلف در سازمان، نمایشگر این واقعیت است که مردمان جهان گامی بلندی راجهت بمیان آوردن امکانات مساعی برای همگان بدون درنظر گرفتن اختلاف نژاد، زبان و ملیت برداشته اند .»

برگزاری «روز بین المللی زن» که هرسال عیسوی بتاریخ هشتم مارچ تجلیل میشود. ممثل بر جسته دیگری در جهان معاصراست که ارزشمندی و برجستگی منزلت زن این یاران دلسوز مردان و بازوان نیرو مندپیکر اجتماع را نمایانگر می شود وياد و بود های گذشته آن در مسکو ،برلین شرقی و دیگر مناطق جهان ، درخشند گیهای خیره کننده را بسوی آینده تابناك و شگوفان تری مـــژده رسان می شود و رفاه عمومی را در جهت سعادت حال وآتیهٔ زنان متضمن می گردد .

در زمره چهره های درخشان زنان معاصر که نقش او نه تنها در جهان کیهان نوردی برازندگی خاصی دارد بلکه در مجامع بین ـ المللی همردیف مردان مبارز از کلیه حقوق زنان بحیث عنصر سرسپرده دفاع کرده است یکی هم میرمن «والنتینا تریشکووا» نخستین ویگانه زن قهرمان وفضا پیمای است که در

میرمن والنتینا تریشکوا نخستین زن کیهان نورد وقهرمان در جهان ،فعلا عضو کمیته مرکزی و عضو شورای عالی اتحاد شوروی و رئیس سازمان دموکراتیك زنان آنکشور که بار هـا در کنفرانس هـــای بین المللی نیز اشتراك ورزیده است (نفر سوم ازطـرف راست) وی میان عدهٔ از زنان قهرمان کشور خویش قرارگرفته و مصروف صحبت است .

لیکونکی ولادیمیردولګوف

۷ **ژباړه ونکی ډاکټرلطیف**

دکار ابین دسمندر کی اوسنی سیاسی او اقتصادی حالات

دکار یبین دسمندر گی او سنی حالات چی په هغه کی دامر یکی متحده ایالاتو سیاسی او پو ځـــی هلی ځلی روا نی دی . پدی ورو ستیو ورځو کی یی دنړی مطبو عـــا تـو تو جه ځا نته را اړ و لی ده . دلاتینی امر یکی دملی آزا دی بخښو نکـــو جنبشو نو غښتلی طو فا ن دپیړ یـــو پیړ یو زوړ استعماری حکو مـــت بنیادونه ړنگ کړل د۱۹۶۲څخه تر ۱۹۸۰ پوری اتو ټا پو گا نو دکار یبیز په‌سمندر کی اودوه هیوادو پـــه جنوبی‌امر یکا ی کی خپلوا کی تـــر لاسه کړه چی تر ټو لو ورو ستی‌نوی آزاد شوی هیوادو نه یی‌دوینسنـــت اوگر ینادا په نا مه یادیږی.داستعمار دله‌منځه وړ لو عملیه لاتر او ســـه پای ته نده رسید لی ځکه چی څـــو ټا پو گان اوسیمی‌لادبر تا نیی،فرانسی او هالند ترلا سو لا ندی ژو ند تیروی چی‌د هغو څخه د مثال‌په تو گه کوراکاو ، گـــوادیلـــوپ ، مـــار- تینیک، او بیلیز یادو لی شو .

نوی خپلواك شوی‌هیوادو نه‌دډیرو سختو ستونزو سره‌چی‌داستعمار د دوری نه ور ته پاتی دی مخا مخ دی لکه: ورو سته پا تی اقتصا د، فقر بیکاری ، بیسو ادی او نوری‌سختی ټو لنیزی او سیاسی ستو نځی.

دکار یبین دهیواد واقتصا ددپرمختیا له نظره بیلی بیلی سطحی‌لری اود اقتصاد په یو یا دوه‌شا خـــو باندی‌ولاړ دی چی دلسگو نو گلو نو دپاره دپا نگوا لی بازارو نو غوښتنو اوبدلو نو نو پوری تړلی سا تل‌شویدی. پدی سیمه کی اصلی او عمده پا نگه اچوو نکی دامر یکی متحـــده ایالات، کا نادا او بر یتا نیه دی‌چی دشمالی امر یکی‌شر کتونه‌ټولو بهرنیو پانگو ۲/۳ برخه تشکیلوی .

داستعمار گرو هیواد و استعماری سیاست چی اکثرا په یو د بل سره په‌جگړو بو خت ودکار یبین دټاپو- گانو او سمندری سیمو دمصنو عـی جلاوا لی او تجرید سبب شو .

خو او س‌ددی سیمی نوی‌خپلوا ك شوی هیوادو نه دسیا سی او اقتصادی خپلواکی ، د گډی هیلـی پـــه اسا س سره یو مو ټی شو یدی .دا هیوادو نه په نړ یوال ډگر کی یودبل سره اړ یکی‌ټینگوی اود لاتینی امریکی نوروجمهور یتو نو سره هم اړیکو ته‌پرا ختیا ور کوی .

په۱۹۷۳ کی دکار یبین دسیمی ځینو هیوادو د کار یکو م په نا مه خپل گډبازار تاسیس کړاودلاتینی‌امریکی دیووالی په خاطر دلاتینی امر یکی‌د اقتصا دی سیستم سره یو ځـــای شول . دی هیوادو که څه هم دخپلو کورنیو ستونځو دحل‌دپاره‌بیلی‌بیلی لاری ټاکلی دی خو په نړ یوا لـــو موضوعا تو کی اکثرا نږ دی یا سره ورته دریځونه لری. داهیوا دو نه ټول دسو لی اودیتا نت«دکړ کیـــج کمپنۍ» پر خوااود نوی استعمار او نژاد پر ستی پر ضد ولاړ دی .

دپر مختیا دلارو لټول :

دکار یبین سیمی دو لتو نه دپرمختگ‌دپاره دخپلو خاصولارو لټو نه کوی چی ددوی دملی مشخصا تو، ‌محلی شرایطو او عنعنا توسره‌توافق‌ولری .دمو کرا تیك قوتو نه هـــم‌د نورو هیوادواو سیمو دتجر بو څخه کار اخلی . د مثال په ډول‌گیا نـــا اوجامائیکا سو سیا لیستی جـــهت غوره کړیدی او د خـــپلو خلکو پـــه گټه ټو لنیز او اقتصا دی اصلا حات ترسره کوی . په گیا نا کی‌داقتصادی تنظیم‌اصلی‌لارښو د نه دحکو مت په‌لاس کی ده ، د هغو بهر نیو شرکتـــونو شتمنی یی چـــی د هیـــواد داصلی ثروت یعنی با کسا یت پـــه معد نونو کی لگیا دی ملی‌کړه. د بر تا نیی دشکری فابریکی او تصفیه خانی هم په عا مه ملکیت پوری‌مربوط شویدی .

په‌جا ما ئیکا کی دو لتت دباکسایت پر صادر ولو لوړ ټکس لگو لی اود بهرنیو پانگوالو د معدنونو د تـــاسیساتو په‌سلوکی یو پنځوس‌برخی «اسهام» یی اخستی دی . همدارنگه محلی صادرا تـــویو مهم جـــزیعنی بانا نایا کیله تو لید او خر څلاوهم دولتی کنترو ل لاندی راو ستل‌شوی ستی بریا لیتو بو نه دپرا گ‌په‌ښار دی، ددی‌مقصد لپـــاره د جـــامائیکا دبانا نایو د فتر یا کمیټه جـــو ړه شویده .

یو کال اوڅه موده پخوا دگریناداا به کوچنی ټاپوکی انقلاب‌وشوچی‌د امپریالیستی انحصارا تو دلا ســـس پوځی(اریك گیری) دیکتا توری یی وپرزوله .

اونورو سو سیا لیستی هیوادو سره دورو سته پاتی وا لی او فقر پر ضد اودبهرنی پانگی د تسلط دپای تـــه رسولو دپاره یو پرو گرام تنظیم او پکار وا چوه. په‌گر ینا دا کی دصنعت بنسټ کیښو دل شو ، دکوز جوړولو کار پرا ختیا مو می اودنوو کارونو دپیدا کو لو دپاره هڅی روا نی دی. نوی حکو مت دمحلی فیو ډالا نو او بهر نیومالکا نو د مځکو ویشس ته‌پیل کړیدی.

دکار یبین دسیمی هیوادو نو کـــه څه هم د خپلوا ك پر مختگ لارغوره کړیده خو تر اوسه لامجبور دی‌چی د ځینو ستونځو سره جگړی ته دوا م ورکړی. دښی لاس قو تو نوخپلی وسلی ندی ایښی اودامپریا لیزم په مرسته هڅه کوی چی‌د لاسه و تلی مواضع لاس ته‌راو لی .

پدی سیمه کی دځینو هیـــوادو رهبرا نو لکه دبار با دو س، ترینیداداو تو با گو چی ډیر تیل لری او دصنعت دبیا ژوندی کو لو نښی‌نښانی پکی لید لای شو . دکارگرو پر گنو په‌گټه هیڅکار ندی شوی .انفلاسیون مخ‌پرزیا تیدو دی‌او ورځ‌پـــه ورځ خلك خپل کارو نه دلاسه ور کوی. دانارو غی دکار یبین دسیمی په‌ډیرو نورو هیوادو کی هم لیدل کیدایشی.

سیاسی طو فا نو نه :

که څه هم استعمار گرا نو خپلـی پخوانی شتمنی دلاسه ور کړ یدی‌خو بیا هم ډیره هڅه کوی چی‌هغه‌ټولنیز اوسیاسی نظا مو نه چی ددوی پـــه گټه تما میږی‌وساتی‌اوهغه سیاسی رهبران او گو ندو نه چی باور ور - با ندی لری بر قراروساتی‌او پـــدی ډول‌دانحصا راتو دگټو څخه‌سا تنـــه وکړی. دوی ونشو ای کړای چی د زاړ ه‌نظم پر ضد دغښتلو ولسی او توده ای‌اقدا ما تو مخه‌ونیسی .ددی جگړی په‌بهیر کی نوی هیواد پال اوملی قوتونه دسیاست ډگر تـــه راوځی.

دومینکا چی د۱۹۷۸ کال پـــه نوا مبر کی یی خپلوا کی ترلاسه‌کړه ډیرو سیاسی طو فا نو نوسره مخامخ شو. د۱۹۷۹ کال په نیما یی کـــی ددی کو چنی هیواد خلك دپا ر یك جان دحکو مت دظا لما نه‌سیا ست‌او دجنو بی‌افریقی نژاد پا لو نکی رژیم سره‌دهغه داړ یکو پر ضد وپار یدل او په نتیجه کی صدر ا عظم استعفاته مجبور شو او دهغه‌پر ځای او لیور- سیرافین کیناست .

(نوربیا)

دکارابین د سمندر گی سیاسی نقشه

«آی خانم» یکی از شهرهای بی نظیر باستانی

پیوسته بگذشته

یونانو باختری زاده رابه بودیزم ثابت میسازد وسکه های آن ازاکثرستوپه های بودایی بدست امده. همانطور درسکه های مکشوفه اگاتو - کلس آی خانم میتوان مجسمه ازرب النوع (ویشنو) هندی را که باگرزو چکره مزین شده وبه رسم الخط خروشتی نیز نام آن ثبت است، موجودیت ارتباطات کلتوری ومدنی بخصوص درای خانم توسط اهالی باختر و یونانی هارادر هندوستان ومراودات تجارتی آنهارابه هندوستان واز هندوستان به باختر دانست گویا آی خانم درواقع بهترین منطقه ویا مرکزیت سایر مناطق تخارزمین بوده ومنطقه مهمی استراتژیك نظامی ومدنی درتنگه دودریای خروشان باختربه شمار میرفت واز اینجاست

که حدود قلمرو انرا تاساحات ۸۰۰-۱۰۰۰ کیلومترغرب وشمال غرب گسترده دانست زیرا سروی تحقیات اخیر یعنی ازسالهای ۱۹۷۰-۱۹۷۸ درساحه چپ کوکچه - شهروان دشت ارچی امام صاحب که دراین مناطق اثارو علایم نفوذ وتاثیرات یونا باختری، و سیع

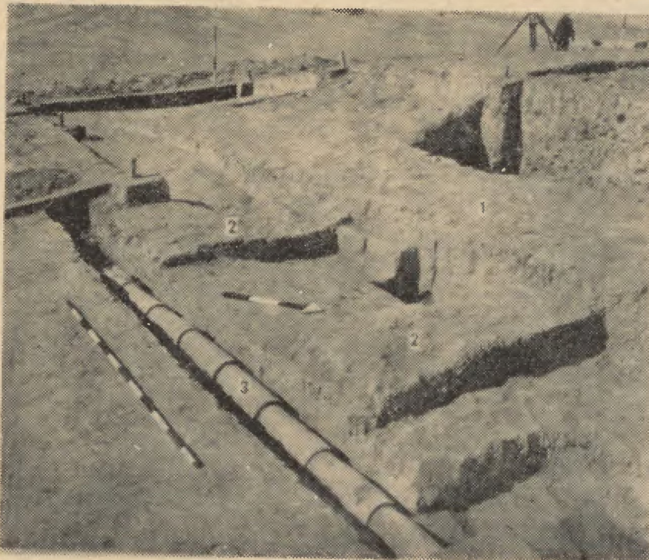
بودواین مراکزمتذکره جزء ازقلمروشهرآی خانم بشمار رفت بطور مثال تیپ بعضی ساختمان های دفاعی ای خانم - زیر ستون ها - ستون های به تکنیك معماری - باخترو بخصوص ای خانم کشف گردید وخوبتر اینکه بعضی مشکلات ساختمانی رابین دوره های کوشانی ویایونانبودی های بعدی ویونانوباختری هاحل مینماید. اتشکده های کو چکی که بعضا در اتاق های رهایش و هم خوابگاه باشد. درای خانم کشف گردید ونظیرآن را

میتوان در حفریات ساحه اتحاد شوروی سو سیا لیستی وعده هم مربوط به ساختمانهای دوره هخامنشی مقائیسه کرد .

با نظر داشت اینکه آی خانم صرف مربوط به یکدورهٔ تاریخی نیست بلکه دراثر استیلای امپراتوری هخا منشی هابعد هایونانوباختری ها ودر مرحلهٔ اخیرکوشانی های اولیه -نشیب وفرازی زیادی را گذرانده کنون به حیث یکی ازشهر های معروف یونانو باختری در جهان معرفی گردیده است.

دراین شهر باستانی یعنی ای خانم میتوان بهترین نمونه های مواد معماری قدیم وهمچنان بزرگترین ساختمانهای رامشاهده کرد- بطور مثال وقتی دیوار های حیطهٔ قصر ومعبدبزرگ بانی شهر یکی (کی نی اس) را ملاحظه نمود، میتوان گفت که تاکنون هیچ یك ازمعابد- ساختمانهای تاریخی مان به آن منوال نبوده ودر واقع ابتکاراتی بودکه به اساس شرایط محیطی واقلیم منطقه بوجود آمده است .

تکنیك هنر موزائیك که درکشور سابقه شده است چیزی مهمتر ایکه مارابه یادسیستم بخصوص ابرسانی ساختمانهای (کانتتوم)روم باستان می اندازد ودر یونان قدیم قبلا به آن مبادرت ورزیده اند - درشهر ای خانم بوسیله لوله هاو بلور های انتقال آب توسط بلور های تیکری ساخته شده وازیر ساختمانهای شهرای خانم میگذشت و تعدادآنها از اندازه زیاد بوده ویگانه روش است که درابدهٔ قدیم بمشاهده میرسد .

بلورهای تیکری آبرسانی شهر آی خانم .

دو هزار وسه صد ساله دارد توسط یونانو باختری ها دربهترین موقعیت از ساختمانهای شهر یعنی مربوط به ساختمانهای حکمرواها ساخته شده است - قدیمترین ماهی افسانوی دولفین که یونانینان آنرا حتی به مثابهٔ یکی ازحیوانات مقدس میشمردند وبا انسانهاخوی وعادت همیشگی میگرفت و معبد دلف یونان به مناسبت آن ساخته شده بود. در شهربزرگ ای خانم مثابه مجرای آب این شهر ساخته

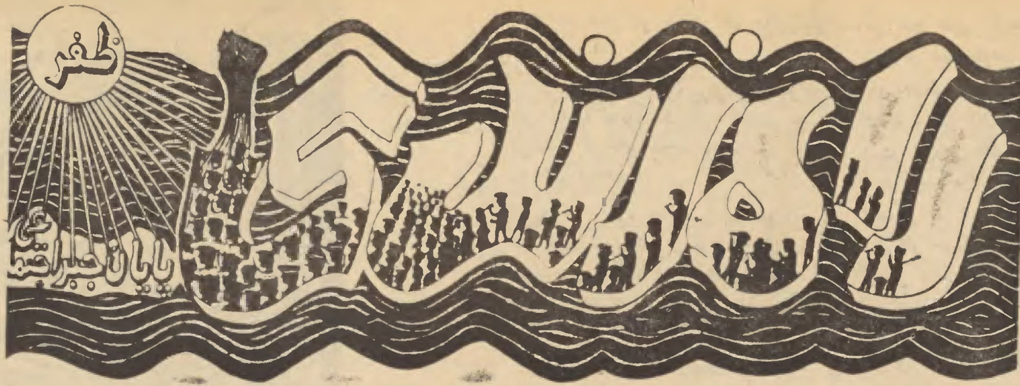
برای بانی شهر که هویت آن بوسیله کتیبهٔ ظاهر شد ودر آن هم همانا کی نی اس میباشد، معبدی درست نموده اند. واین معبد درحصهٔ وسط شهرجاه بجاه شده است که توسط حفریات و کاوش طبقات باستانی یعنی استراتیگرافی بدست آمده است .

کتیبه های که درآن نصایح ذکر شده وعین نقل از کتیبه معبد دلف استو شاید متن آن بوسیله کدام عالم ویا تاجری انتقال داده شده نیزدارای اهمیت بوده وازاین شهرباستانی یعنی ای خانم کشف گردید که درتاریخ وکرونولوجی این شهر تاجای میتواند کمك زیادی نماید طوریکه قبلا هم گفته آمدیم دراین عصرمعماری و مهندسی ساختمانهای بزرگ به حد اعلی اش پیش رفته بودچنانچه که وقتی مازیرپایه ها و یازیردل های ستون پایه های بزرگ راحتی اگر توسط دستگاه تخنیکی مهندسی مدرن امروزی مانند (لیول) اندازه گیری نماییم موازنه سطوح بیش از ۲ر۱ سانتی متر در آن فرقی ملاحظه کرده نمیتوانیم وبهترین خصوصیت اعمار ساختمانی یونانی و یونانو باختری در این جاست که قبل از اعمار ستون پایه های منازل بخصوص قصرآی خانم مهندسین ومعماران قسمت پایین ویاز یرین این زیردل هارا که معمولا ازسنگ چونه ویابعضا مرمر مانندبه صورت چهار گوشه ساخته میشد ، سنگ های دریایی ویاسنگ های پرخچه شده را طوری استحکام می بخشیدند تامقاومت وفشار عمومی پایه هاو ساختمانهای بالایی رابه صورت متعادل حفظ نماید ، همانطور یکه دراعمار دیوار هانیز سعی بعمل میاوردند. جالب اینکه ستون پایه هایکدست نبوده ازبند های متعدد ساخته میشدند وتوسط چنگك های فلزی باهم پیوست داده میشدند . دو طرف هربند این ستون هاسوراخ های داشت که درحین بالانمودن آن کدام مشکل احساس نشود وبه صورت متوازن بالای هم قرار گیرند .

اندازه های بند هااز هم متفاوت بودند آنعده ستون های که ارتفاع آن زیادبوده درساختمانها بند های ستون هاارتفاع مراعات میشده و بعضی ازاین ستون ها منظور از بند هابیش از۴۰-۵۰سانتی مترارتفاع نمیداشت وبعضااز ۱۲۰-۸۰سانتی مترارتفاع آن میگذشت

بعضی ازبند ها ارتفاع آن به اندازه قدیك انسان ایکه قد آن ارتفاع نورمال میداشت ، تجاوز نمیکرد . والبته این موضوع وابسته به طرزالعمل و معیار ساختمانی است. که دراین شهر باستانی مورد اجرا قرار میگرفت. درمورد آثار منقول این شهرباستانی باید گفت که تاکنون تعدادزیادی ازسکه هاوآثاراز قبیل مجسمه هاو بخصوص قاب رب النوع سیبل بدست آمده که درمورد آن شرحی را لازم خواهیم دانست .

ناتمام

غفار «عریف»

زندگی چه دلپسند کلمه ایست .استقلال ، عدالت ، رفاه ، تر قی ، صلح ،آرامش ، سلامتی ، برادری، برابری، همکاری ،غمخوار ی ،دوستی اعتماد ، صمیمیت ،دلگرمی ، تقوی، صفای معنوی ... اجزا ی لایتجزا ی آن است . ۲

تامین زندگی سعادتمند، پیشرفت‌اجتماعی ، عدالت واقعی ، رفاه مادی ومعنوی خواست نخستین و عادلانه‌انسان های مولد وهد فمند رامیسازد.

افسوس که‌دژ خیمان ستمگر بـاچنگال های پلنگ گونه ودندا ن‌های زهر آلود خویش راهٔ زندگی را دردناك ومتشنج میسازند ، یابه کتمان واقعیت هابناه می برند ویا خاینانه‌دربرابر واقعیت زند گی‌اغماض‌میکنند

اکثریت محروم سازندگا ن واقعی‌تاریخ و وارثان حقیقی ثرو ت ها ی مادی ومعنوی اند . راه زند گی راتضمین مینمایند وشگوفا نی زندگی را تامین میدارند .

ا قلـیت هــا ی طفیلـــی‌در فرجام سخن دورا ز راهٔ زند گی میشوند دیر یا زود سقوط میکننـدومعدوم میگردندودیگر جایی‌درپرو-سه زندگی به آنها نخوا هد ماند .

راهٔ زندگی دفتر خاطرا ت انسان‌هاست ازبدو پیدایش تاکنو ن مـد وجذر،خم وپیچ،شکست وپیرو زی،قاطعیت ونرمشں ، تعرض و عقب نشینی ... صفحا ت آنرا میسازد .

نوشتهٔ ((راهٔ زندگی)) که همین‌اکنون دوستان ارزشمند و گرانمایه خواهران وبرادرا ن مطالعه میفرمایندحکایتگر کلیه جوانب و پهلو ها ی زندگیست . ۴

نوشتهٔ ((راه زندگی)) هنگا مسلطهٔ خونین ددمنشان امینـــی در شرایطی که خون پاك انسان هــای‌شریف ووطنپرست کشور نقشـــں سنگفرش جاده هامیگردید، مخفی‌گاه‌ها، شکنجه گاه ها، قتلگاه هـــا ، پولیگون ، زندان ، دشت و دمن ،کوه و برزن بیاد انسا ن هد فمند جامعهٔ مافریاد میکشید ، بـه ادارهٔجوایز مطبوعاتی اطلاعا ت و کلـتور تسلیم داده شد ودر یکی از بخشں‌های جوایز سا ل (۱۳۵۷) کاند ید وبصورت اتفاقی مستحق جـا یزه مطبو عا تی گردید .

نویسنده

و، غول سرمایه ،

کارفر مایان کوچك‌راورشکست میکند ...

ارتش بیکاران را زیاد • وسر انجام، در زندگی بورژوازی ،

تیوری بحران ، تیوری ورشکستگی، تجمع وتمرکز تولید ، هرج ومرج تولید طرح شد...

وبالاخره ،

عدم تامین پرولتاریا ... تشدید فشار سرمایه داران ، بحران عمومی مالی... حدت دهشتناك بیکاری ... ببار آورد • ۸

وسر انجامش در افلاس شد •

وتوسط انسان زحمتکش ،

فنای آن تحلیل شد• ....، نوید زندگی سازی پرولتاریا رادر سر زمین واحد وجداگانه سر مایه داری داد.

ولی ،

استثمار کنندگان ... دموکراسی پیش کش میکنند ...

کدام دموکراسی ؟

سرودم بریده ، حافظ منافـــع خودش•

اما، بورژوازی باز هم ،

سیمای نو با لندهٔ زندگی جهان رامات داد

«جنگ عمومی اول ۱۹۱۴- ۱۹۱۸»•

و، تاحدودی سد پیشرفت راهٔ زندگی‌شد• ولی، این سد دیری نپائید .

سازمان متشکل ستمدیده‌گان (بلشویك ها).

قصر تزار را شکست ... عقاب بلند پرواز قدرت زمان را بال‌برید ، زنگ خـطـر را بصدا آورد وغار تگران را هو شیارانه اخطار داد تابساط ستمگستری راباخود یکجا‌به گورستان تاریخ برند •

اکتبر پیروز شدونامش‌سوسیالیسم(۱۹۱۷)

و، مفهوم دیکتاتوری پرولتاریا ،

سیادت سیاسی پرولتاریا،اسلوب‌سرنگونی سرمایه ...شکل خاص‌اتحاد طبقاتی پرولتاریا عالیترین شکل دموکراسی ...

و، مفهوم «سیاست اقتصاد نوین »

تسلط پرولتررا بر صنایع ، زمین ، حمل‌و نقل ، بانك .... قایم کرد •

و، مفهوم جامعه‌کامل‌سوسیالیستی ،

«پیوند صناعت بااقتصاد د هقانی » •

و، انقلاب سوسیالستی ،

د هقانان را کشاند از طریق کـوپراسیون‌به مجرای سا ختمان سوسیالیسم. رهبری‌موزون پرولتاریا ،

برتو ده های زحمتکش شهر و ده یکسان امحای استثمار فرد از فرد را .... تامین‌کرد•

وامروز :

با شصت‌ویکمین سال خود، بسوی مرز هـا وافق روشن راه زندگی باقوانین عینی را ه می پیما ید .

بسوی‌زندگی «از هر کس طبق استعدادش بهرکس بنابر نیاز ش»•

از آنروز (اکتبر) ،

همه بپاخاستند ... مشت هارا پیوستند ، پتك وداس رایکی غمشریك گفتند .

بخاطر دفاع از راهٔ زندگی •

با پیوند خوشه‌ها ،یکجا به‌پیکره کثیف ولاشهٔ متعفن استثمار واستعمار ناخن زدند•

اکتبر درس عبرت شد•

لحظه های غم انگیزدرگوشه یی از راهٔزندگی رگ وخون انسان هدفمند را جوشاند •

ولی :

پیوسته بگذشته

انسان‌زندگی ساز حالات‌محرومیت رابـــا عواطف واحساسات شریفانه باسایر پهلوهای زندگی اجتماعی تحلیل کرد •

از آنروز (اکتبر)،

در گرداگرد کشتی زندگی•

قیام هااوج گرفت ....، آزادی بالید ... دموکراسی نقش فعال بازی کرد...، استقلال سیاسی سر زمین های آسیا ـ افریقا وامریکا لاتین حصول شد، استعمار چهره مسخ‌کرد، استثمار تیپ جدید گشت ، دهقان آزاد شد، کارگر آگاه ....

البته یاران همسنگر در یافت .....،درکنج وکنار تاریکی هارا شکست ، روشنایی هارابه بار آورد •

انسان هدفمند :

باجنب وجوش شگرف صفوف نجات خودرا فشرده ساخت .... مدا فعین خلـــق سه‌تن واحد شدند (همبستگی‌پرولتری ، سیستم‌جهانی سوسیالیسم ، جنبش های آزادیبخش ملی)

در نقاطی از دنیا ،

حملات خیال پردازانـهٔ اقلیت با مقاومـت اکثریت خنثی پذیرفت•

در جایی :

اکثریت‌زحمتکش زندگی‌راباسکوت دلخراش وتنهایی‌خسته‌کن میگذراند ، در حالیکه همه نعم واحتیاجات رامی آفریند ،ولی خویش بهره وخشنودی آنرا نمی بیند •

در گوشه دیگر زندگی،

هیاهوی و کشمکش شادی گرانه گروه‌اقلیت زندگی اکثریت را شکنجه میدهد•

در حالیکه زندگی برای همه عزیز وگرامی است •

همچنان :

درهیجان پرسروصدای‌دفاع‌از راهٔزندگی‌شیوه های‌متنوع دفاع پیش کش شد •

صلح پاریس (۱۹۱۹) ... جامعه ملل ... خلع سلاح ، کنفرانس جینوا (۱۹۳۲)،

ولی ،

زدوخورد بودبالای تقسیم جهان ،

نا تمام

نمونه یی از خط سیاه مشق

بقیه ، صفحه ۳۹

خط با تکامل بشر...

قیمت و ارزش را دارد که یك اثر دیگرش دارد در سیاه مشق زیبایی های وجود دارد که صاحبان نظربهتر آن رادرك میکنند حالت های که در یك اثر سیاه مشق دیده میشود و دوش قلم و دیگر زیبایی ها در این نوع خط وجوددارد‌که برای خط شناسان همان لطف رادارد‌که یك خط زیبامیداشته باشد .

برای خطاط نیز این نوع خط و روش خالی از دلچسپی نیست و شاید دیده باشید که بسیاری از خطاطان در پای سیاه مشق شا ن امضاء میکنند که این امر می رساند چقدر یك سیاه مشق برای خطاط با ارزش است .

در یك اثر سیاه مشق انتخاب یك‌بیت‌شعر وتکرار نمودن حرف همه و همه برای خطاط زیباست و برای خط شناسان نیز . در این جا شما به سیاه مشق خوب دقت‌کنید ببینید شکل (ی) را که چقدر زیبا و همه بیك‌تناسب خطا طی شده که همه این ها بر پختگی و زیبایی یك سیاه مشق دلالت میکند .

* وقتیکه ما شین طباعت بو جود آمد ، آیا بنظرت بازار خط و خطاطی را تحت تائیر خو یش قرار نداده است ؟

چرا تا اندازهٔ ما شین طباعت تائیر برروی خط گذاشته است ولی آنطور که شما فکر میکنید نیست ، خط ، همیشه جای خود را داشته است ، و امروز از روی همین خطوط است که حروف ریخته میشود . پس در هر صورت خط جای خود را دارد . ولی بازار خطاطان را چه عرض کنم در گذشته یك اثر خوب و زیبا از یك نو یسنده و یا از یك شاعر برای خطاط آورده میشد تا آن را باخط زیبای خو یش خطاطی کند ، این امر ازیك طرف باعث تمرین و مشق خطاط میشد که طبیعی بود خطاط ازخود شاگردانی میداشت و هم چنان روز بروز این هنر انکشاف می

یافت و از جانبی هم از نگاه اقتصادی کمك بزرگی برای هنر مند میگردید ولی امروز جای این کار را ماشین گر فته ، زیرا از یکطرف ما شین چاپ یك اثر را به زود ترین فرصت تکمیل میکند و از جانبی ارزان تر تمام می شود ، روی این ملحوظ امروز بازار خطاطان نسبت به گذشته از رونق افتاده است . ولی یك اثر خطا طی شده زیبا و پخته همیشه از ارزش هنری بر خور دار است . و صا حبان ذوق بیشتر علا قمند خطاطی اند تا چاپ با ما شین .

* آیا کدام اثر خطاطی ات حایز جایزه شده است ؟

بلی ، در سال ۱۳۵۸ برای اولین بار چهار اثرم را به جایزه مطبوعاتی گذاشتم که اثر نستعلیق ام حایز درجه اول شد و مستحق پا داش گردیدم .

یك اثر دیگرم که تقریباً یك ماه روی آن کار کرده بودم یکی از ذوقمندان آن را بـه مبلغ بیستو پنج هزار افغانی خرید ، بعد ها خبر شدم که این اثرم به مبلغ پنجاه هزار مارك بفروش رسیده است .

* فکر نمیکنی که فرهنگ غرب‌تائیری بر این هنر ما گذاشته باشد ؟

ماشین را نیز غر بی ها اختراع کرده اند ، و این خود می رساند که چه تائیری براین هنر ما گذاشته و قبلا در این باره تذکر دادم اما هیچ وقت بصورت کل نمیتواند فر هنگ غرب به این هنر اصیل وسنتی ما تائیروارد کند . امروز بعضی از نقاشان و بر خی از خطا طان از روش های مدرن استفاده میکنند که آثار آنان بیشتر نقاشی است تاخطا طی، اگر منظور تان این نوع خطا طی ها است که بیشتر ریشه غربی دارد ، باید بگو یم هیچگاه این نوع خط ها جای خط زیبای و کلا سیك ما را گرفته نمیتواند . ونخواهد گرفت .

* برای زنده نگهداشتن این هنر چه باید کرد ؟

خط زیبای‌دری همانطوریکه، سالیان درازوحتی قرن ها مـورد توجـه بوده ، باز هـم مورد توجه خواهد بود .

هیچگاه این هنر اصیل ما از بین نخواهد رفت و برای شگو فان سا ختن هر چه بیشتر آن باید کار های کرد و انجام داد .

از آن جاییکه این هنر در پهلوی سایر هنر های کشور ما مقام والایی داشته بایـد برای هر چه شگوفان تر شدن این هنرگالری های خطاطی بوجود بیاید ، خطاطـان تشـویق گردند ، هنر آنان قدرگردد، تا جای امکـان زمینه پرورش علاقمندان این هنر فراهم‌گردد تر تیب نمودن محا فل هنری ، به جوایز گذاشتن آثار آنها همه و همه در امر شگوفانی این هنر دیریا نقش قابل ملاحظه‌ی دارد .

اگر به تاریخ این هنر زیبا نظر بیاندازیم می بینیم که یگانه علت شگوفایی این هنر در ادوار کهن و گذشته ما تشویق از این هنر و هنر مندان بوده است .

ما تاریخ روشن و خیلی گویای از این‌هنر داریم ، پس برای حفظ و نگهداشت این هنر سعی و تلاش زیاد بخرچ بد هیم تا باشد که روزی باز هم هنر مندان مانند میر علی‌هروی میر عماد و امثال آن داشته باشیم .

* خوب در اخیر می خواهم اگر پیامی‌داشته باشی میتوانی بگویی ؟

پیام من به جوانان ونو جوانانی که علاقمند این هنر اند و می خواهند در آینده این هنر را پیش ببرند اینستکه بکو شند تا این هنر اصیل و باستانی ما را زنده نگهدارند واین ما مول زمانی بر آورده میشود که مشق و تمرین نمایند و بکار خویش ایمان داشتـه باشند .

نکتهٔ را که می خواهم تذکر دهم اینستکه مبتدیان این هنر و نو آمو زان باید از روی یك اثر زیبا و پخته تمر ین و مشق نمایند، فر قی نمیکند که این اثر از خطاط گم نام و یا مشهوری نباشد .

اسلوب خط را وشیوه نو شتن را بدرستی بیاموزند و در این راه زحمت فراوان بکشند زیرا بدون زحمت و تلاش هر گز نمیتوا ن بجای رسید .

بقیه صفحه ۳۵

آیا میدانید..

آمد. بدین معنی که‌در ساختمان داخلی آن تحولاتی پدید آمد که بیشتر برای نگهداری پول وجواهرات تسهیلاتی فراهم گردید که تاامروز این ساختمان هاتااندازه حفظ گردیده است .

داشتن دستکول یا چیزی شبیه به‌آن،درآن زمان‌ازجمله‌لوازم فیشن‌ویکی ازعلایم‌متشخص بودن زن هابود .بدین‌لحاظ هرزنی که استطاعت مالی نسبتا بهتری داشت حتما یکی از این دستکول هارا میداشت والبته نظربه شرایط اقتصاد خانوادگی آن وقت ، هرزن به اندازهٔ توان مالی خویش‌دستکول‌حمل‌میگردندواستفاده می‌نمودند .

از شروع قرن بیستم تاامروز که‌در اواخر آن قرار داریم اکثریت زنان‌ازدستکول‌استفاده میکنند وامروز یکی از خصوصیات زندگی‌زنان داشتن دستکول است .وقتی امروز زنی‌دستکول نداشته‌باشد فکر میکند که چیزی راگم‌کرده وشاید برایش مشکل باشد که بدون دستکول به‌جایی برود . البته بایدمتذکرشدکه باز هم در سـا ختمـا ن دستکـول هـا تغییـراتی رونما گردید امانه به آن اندازهٔ که در اوایل صورت میگرفت . این تغییرات وتحولات که زادهٔ شرایط عصرو زمان‌استو با مدر نیزه‌شدن زندگی طبیعی‌است‌که درتمام شئون‌حیات‌زندگی تحولات پدید آمد، که لباس ودیگر لوازم زن نیزاز این تحول بدور نماند وانکشاف یافت . ناگفته نماندکه مانند اوایل یعنی در اوایل قرن یازدهم که زنان ومردان دستکول‌استعمال میکردند امروز نیز عدهٔ از جوانان ازدستکول استفاده میکنند . اما بـد یـن تفـاوت که امروز جوانان ما این دستکول هارابخاطر گذاشتن کتاب ولوازم درسی استعمال‌میکنندر حالیکه در گذشته بخاطر حمل سلاح ازآن استفاده می‌نمودند.

دستکول های که امروز جوانان از آن‌استفاده میکنند بیشترشکل خورجین را دارا است اما بزرگتر از خورجـن های زنانه گذشته .

بهر حال بااین مختصر گزارش درمورد سیر تحول وانکشاف وتاریخ دستکول بیك مطلب پی می‌بریم وآن اینکه دستکول ویا چیزی‌شبیه آن از هزار سال به این طرف مورد استعمال داشته وتقریبا از همان روزیکه مورد استفاده قرارمیگرفت تاامروز برای یك منظور قـابـل استفاده بوده است وآن هم برای نگهداری اشیای مورد ضرورت خانم ها.

بقیه صفحه ۱۷

مادر

مادر: بلی اینهاخوای مس‌ره مفت ورایگان میگیرند واز اوکالتوس ساخته به عساکر میتن وآنها هم تاحدی که دارند آتش میکنند ،بروی هر که که پیش‌آمد.

زن‌لباس‌سیاه : شوهرم‌به‌همین ترتیب کشته شد وفرزندم ره هم برده اند ....مه ظرف‌خوده نمی‌تم ....مه خانه میرم .

زنگ کلیساها به صدادر میاید یکی اززنان میگوید : رنگ پیروزیست .

مادر : بلی،ماپیروزمیشیم.ما قندانی، دولچه ولگن چهٔ خوده میتم و پیروز میشیم .... (باصدای آمرانه) شماباید تصمیم بگیریــن باطرفدار شکم ولباس وخانهٔ وکارتان هستین ویا طرفدار پیروزی تزار ؟

یکی اززنان : توچه پرمیگی؟ پیشتر یکی‌ره تحریك کدی که دولچه خوده گرفت ورفت ... مقصدت چیس ؟ چی می‌خواهی ؟آیا شمانمی ـ فهمین که مابالای ظروف خوداز میهن خوددفاع میکنیم ؟

مادر : ظروف های شما (می بخشین) بی معنی س : شمامی فهمین که جنگ به‌نفع شمانیس . فقطه‌وقف‌شما، شماره به چاپلوسی مجبور کده .شما بایستاده شدن تان دری قطار وآوردن ظروف خود یکبار دیگر می‌خواهین وفاداری تانه به غلامی تزار ثابت کده‌باشین. کدام مقصد دیگه ندارین . خطاب به‌زن‌کارگری که‌نیز در قطار ایستاده است میگوید :اینجا جای شمانیس .برین ده فابریکه واونجه‌صف شوهر ودوستان و همکاران تانه محکمتر بسازین ای چاپلوسی ها بدرد شما نمی‌خورد .شما چیزی ندارین که‌از دست بتین .... زن‌کارگر به قهر آمده از جایش برخاسته از صف‌خارج میشود و بطرف فابریکه میرود .

زن سومی خطاب به زنان دیگر : ای‌کیست که ایقه پر میگه وماره گپ یادمیته ؟

زن دیگری : نمی فهمی که‌ای کیست ؟ای یکی از زنان انقلابی س . همهٔ زنان دیگربه یك صدا : چی،انقلابی ؟ بعدا یکی ای دیگری میگویند : ازی زن احتیاط کنین ، خطرناك‌س. زن مکاریست . از او احتیاط کنین .

مادر از قطار خارج شده درمقابل آنها میاسیتد : بلی ،مه انقلابی هستم .اما شما قاتلین هستید وبااین عمل تان درجنایت‌تزار سهیم میشین . فرزندان شمااز آغوش شما تنگ خواهند داشت شما جان ها ....

یکی از زنان :مه حالی حق تره میتم ،تو انقلابی انقلابی ...

مامور : لطفا همرای ظروف خود داخــل شوین .

یکی اززنان قبل ازینکه داخل شود باظرف مسی دست داشته خود بفرق مادر میکوبد ... زنان دیگر تف بروی او میاندازند و داخل دروازه میشوند ... یك زن جوان که بجایش ایستاده است بطرف مادر آمده میگوید: اینها واقعا نافهم ووحشی هستند ... مه متاسفم امارااست بگویم نمی فهمم که حال مه چه‌کنم اگه مه‌ای ظرفه نتم ، به چی کسی کمك کدیم؟ .....مه کاملا راه‌ره گم‌کدیم .

مادر : توبه تنهایی هیچ نمیتانی . امشب (به‌گوشش آهسته‌آدرس رامیگوید) بیا. دیگر کارگران هم آنجا هستند . همه باهم مشوره خواهیم کدکه چه باید بکنیم. اماآدرسه‌برای هیچ کس نگوی .

سال ۱۹۱۷

صفوف‌اعتصابیون وتظاهرکنندگان درفابریکه هاهستحکم ترمیگردد .

خانم والسوا نیز دربین اعتصابیون دیده میشود .

ایوان : وقتیکه ازجاده (لی) میگذشتیم ، چندین هزارنفربودیم.کارگران پنجاه فابریکه تاحال به پشتیبانی به اعتصاب دست زده‌اند ...همه مخالف جنگ ودولت تزاری هستند.

واسیل : در زمستان گذشته دو صدو پنجاه هزار کارگر اعتصاب کرده بودند یکی در زمان دیگر: ماشعار های نقل میدادیم که روی آن نوشته شده‌بود :

مرگ بر جنگ وجنگ طلبان ، زنده باد انقلاب ....

درفش‌انقلابیون رازن شصت ساله بنام‌مادر بدوش دارد .

یکی از کارگران میگوید : بیرقه به مه‌بته شاید بری تو گرنگ باشد ...

مادر حرف اورا قطع کرده میگوید: نی ، هنوز مانده نشیدیم‌هروقت مانده شدم ، برت میتم ،مه گرچه که پیرشده‌ام‌ولی فراموش نکنید که‌مه زن یك کارگر هستم وبخاطری بپاخیستم که شکم یگانه فرزندام ره سیر نمیتانستم . فرزندی ره‌که قهرمانانه از ماوداع کد ....در اوایل مه‌بریش میگفتم : ای کارها اصلافایده نداره ... بعدا خـودم بریش شبنامه پخش کدم.... وامروز بعوض اووبخاطر حقانیت جنبش ،درفش آزادی ره به افتخار به‌شانه دارم .... به صفوف‌گسترده وعظیمیکه دردنبال ماست نگاه کنید ... دیدن آنهادرشریان های پاهای پیرو ضعیف مه ، حیات خسته گـــی ناپذیری ره دوباره خلق میکند ... ما مبارزه میکنیم و بازهم مبارزه میکنیم وپیروز خواهیم شد. ..قدرت دولتی از آن ماکارگران س... به‌این اعتماد داشته باشین .....به پیش ... حرکت ... به پیش ...

تمام

بقیه صفحه ۱۳

ویتنام درقلب ما

ویتنامی خود اعطاء نموده اند . ملوانان اتحاد شوروی با تمام وسایط لازم جهت اعمارزندگی جدید و مقابله با تجاوز به بنادر ویتنام اعزام گردیدند .

اطفال و متعلمین اتحاد شوروی کاغذ ها ی باطله و آهنپاره هارا جهت بسته‌بندی کتب و ادویه و ارسال آن به جوانان ویتنام جمع آوری نمودند .

تاریخ ویتنام با خون آن کسانی نوشته شده که بخاطر استقلال وطن جنگیدند و احتـرام تمام جها نیان را نسبت به وطن خود کمایی کردند . ما در اتحاد شوروی احساسات مردم ویتنام را خوب درك می کنیم ، زیرا ما هــم مانند آنها مجبور بودیم اعمار نمایم وبجنگیم احیاء نماییم و دو باره از سر بناء کنیم .

رهبران و خلق جمهوری سو سیا لیستی ویتنام همیشه اظهار نموده اند که دوستـی با اتحاد شوروی ومعاهده سال ۱۹۷۸ تضمین امنیت و پیشرفت ویتنام می باشد .

در حال حاضر باز پکن می خواست ویتنام را تهدید نماید و بترساند .

این روز ها دو باره ویتنامی ها در بـاره قهرمانی های نیا کان خود به مبارزه آن ها علیه اشغا لگران فیودال چین ، به مبارز ه که در قرن ده میلادی با ظهور دولت مستقل ویتنام به اوج خود رسید ، آواز می‌خوانند کی می تواند ملتی را که استعمار گران ارتش امریکا را مغلوب نموده بترساند ؟

منطق جنایتکارانه ، هژ مو نیست های پکن را به سادگی در اعمال شان بتوان مشاهد نمود . آنها با جلو گیری از ارسال کمك های اتحاد شوروی و دیگر کشور های دوست از طریق خاك چین ، به مردم ویتنام به خیانت آغاز نمودند ، بعد آن ها به تجاوز آشکـــار مسلحانه علیه جمهوری سوسیالیستی ویتنام متوسل گردیدند. آنها آرزو داشتند ویتنامی ها تا آخرین نفر بخاطر منافع پکن در جنوب شرق آسیا بجنگند ، و حاضر به دیدن ویتنام متحد ، مستقل وشگوفان نبودند . آنها عیناً مانند فیودال های چین قدیم رفتار می‌نمایند .

چندی قبل ، اتحاد شوروی و ویتنام‌بیست وپنج سال اولین قرار داد اقتصادی و جانبه بین طرفین را جشن گرفتند. طی این ۲۵سال اتحاد شوروی ویتنام را در امر احداث دوصد فابریکه کشف و استخراج معادن ، وپیشبرد دیگر پروژه های اقتصادی ، کمك نموده است هفتاد کارخانه دیگر نیز تحت ساختمان است دوکشور با افتخار سالگرد پرواز کیهانوردان خود را که بفضای خارجی ارسال گردیـــده بودند ، جشن گرفتند . به کمك سیستـــم مخا براتی یك قمر مصنوعی (یکی از پروژه همکاری شوروی ـ ویتنام) مردم ویتنام به تما شای پرواز مشترك کیهانوردان در صفحه تلویزیون قادر گردیده وبازی های اولمپیـك مسکو را تماشا نمودند .

وظیفه که اکنون در برابر سازمان مـا ، انجمن دوستی اتحاد شوروی و ویتنام ، قرار دارد عبارت است از انکشاف موثر همکاری بین کشور هایمان در عرصه های سیاسی ، اقتصادی و فرهنگی . ماه دیگری از دوستـی ما ، مر بوط سی و پنجمین سال تاسیس ویتنام سو سیالیستی آغاز شده است .

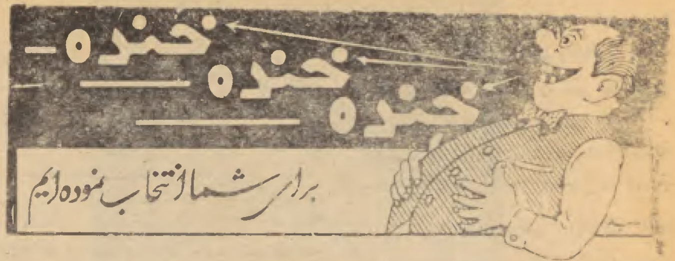
سی‌و پنجمین سال تاسیس ویتنام چیزی بیشتر ازیك حادثه صرفا ملی میباشد . ما در اتحاد شوروی به شجاعت و کار مــردم ویتنام افتخار می نمایم . مطمین هستیم که آینده روشنتر خواهد بود . رشته دوستی ما هیچگاه از هم نخواهد گسست . اعضای‌انجمن دوستی شوروی- ویتنام وتمامی مردم اتحاد شوروی سی و پنجمین سالگرد ویتنام راقلبا تبریك می گویند و برای آنها دارای بهترین تمنیات می باشند .

بقیه صفحه ۴۰

مرضعگیری زنان

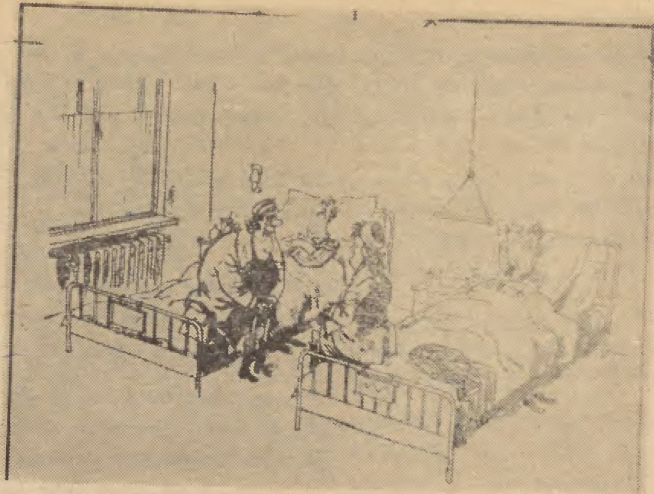
سال ۱۹۶۳ چهل و هشت بار دو رادور کره ارضی رادر نوردیدو درین فاصله کیهانی‌دو میلیون کیلو متر فاصله را موفقانه پیمود. موصوفه که بار ها در کنفرانس های‌صلح‌و همبستگی بسویه بین المللی شرکت کرده است چند ی قبل در کنفرانس سرتاسرزنان افغانستان منعقده روز جمعه هفتم ماه قوس ۱۳۵۹ (مطابق ۲۸ نومبر ۱۹۸۰) در کابل‌نیز به‌نفع حقوق کلیه زنان افغانستان و سراسر دنیای امروز بیانیه ایراد کرد و مصاحبــه مطبوعاتی یی راهم انجام داد.

برخی زنان مشاور و متخصص در بعضی ا یینه ایـــــن مبحث نمو د د ار ارگانیك ملل متحد طور مثال چند چهره در به ارتباط سهمگیری زنان در فعالیت های ارگانهای ملل متحد :

شمارا نشانی میکنند

وقتیکه موقع انجام مراسم ازدواج از عروس ها و دامادها قاضی جدا جدا سوالاتی میکند میگوید:
چند وقت است که با هم آشنا شده اید ؟))
از ده مرد ۹ نفر شان جواب میدهند :
یکی دو سال . ولی عروس ها میگویند : ((دو سه سال)).
این میرساند که دختر ها پسرها را درست یک سال پیش از آشنائی رسمی زیر نظر میگیرند و برای بدام انداختن نشانی میکنند .

زن اولی به دومی :خواهر جان شما فردا هم به عیادت شوهر تان می آیید ؟

بلی !زیرا حرف ای امروزما تمام نشده است .

بدون شرح

خط سفید برای چیست

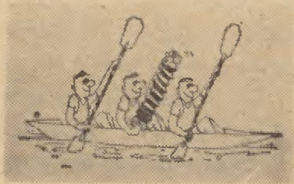
پولیس ترافیک خانمی را که پشت موتر نشسته بود و به آرامی موتر را در جهت مخالف خیابان میراند متوقف ساخت و از او پرسید :
ـ خانم مگر نمیدانی که خط سفید وسط خیابان برای چیست ؟
خانم راننده با دقت نگاهی به خط وسط خیابان انداخت ، بعد گفت :
چرا نمیدانم ، بسیار هم خوب میدانم که این خط مخصوص عبور بایسکل ها ست !

رئیس صاحب اشتباه میکنی

راننده یی را به محکمه جلب کرده بودند ...
رئیس محکمه دوسیه را ورق زد و سری تکان داد .
ـ واقعا باعث تاسف است در عوض یک نفر تو خودت شش نفر را زیر موتر گرفته یی ....
راننده با عجله حرف رئیس محکمه را قطع کرد .
ـ ببخشین قاضی ... اشتباه میکنی من فقط شش نفر را زیر گرفته ام .
ـ چطور میگی شش نفر را ..
در بین دوسیه ات نوشته هفت نفر !
ـ بلی قاضی صاحب ....باید توضیح بدهم . آخر من یک نفر از آن هفت نفر را که میگی دو بار زیر موتر گرفته بودم . !

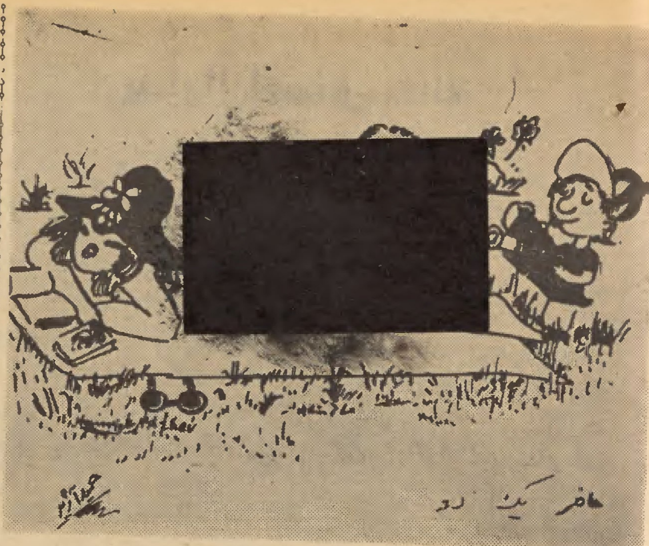
بدون شرح

بدون شرح

وقتیکه هنرمند استراحت طلب میشود .

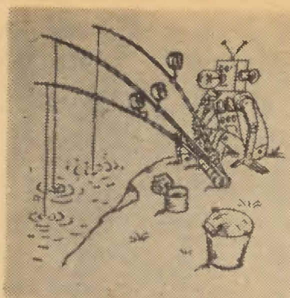
یک دو

شاگرد بهانه‌گیر

معلم یکی از شاگردان را صدا کرد و گفت :

ـ چرا درست را نخوانده‌ای مگر پدرت وقت ندارد شب‌ها کمی بتو درس بدهد :

ـ نی آقای معلم . پدرم شبها بسیار گرفتاری دارد ... چون مدتی است که پیشخدمت ما قهر کرده و او مجبوراست ظرفها را بشوید . !!

بدون شرح

من کاملا بی‌گناه هستم

مردی را به جرم سرقت گرفته بودند ... آقا و خانم صاحبخانه هم برای دریافت اموال مسروقه نزد رئیس محکمه رفته بودند ناگهان بین آقا و خانم دعوای سختی درگرفت و مرد رو به زنش کردو پرخاش کنان گفت !

زن احمق ... تمام تقصیر تو بود که غفلت کردی ودزد اثاثیه را برد .

زن با عصبانیت فریاد کشید هرشب ، نیمه های شب مست به خانه برمیگردی .

در این موقع دزد از موقع استفاده کرد و گفت .

ـآقا رئیس محکمه ملاحظه فرمودید که بنده در این میان کاملا بی گناه هستم !!

نامزدی‌ام برهم خورد

دودختر باهم گرم گفتگو بودند ...

یکی ازآنها روبدیگری کرد : خوب توخو قرار بود با آمرت ازدواج کنی و گفته بودی که نامزد هستی ... پس چی‌شد؟

دختر دومی آهی کشید .

ـبلی ... ولی یك هفته قبل نامزدی خود راباآن بهم زدم .

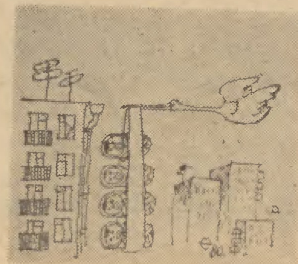
دختر اولی با حیرت پرسید:

ـچرا ... برای چه ؟

ـ برای اینکه هر موقع که یك چند دقیقه دیرتر سروظیفه میرفتم برایم‌میگفت باید نوشته یی از پدر ومادرت بیاری که بگویند عذر تو معقول است !!

بدون شرح

بدون شرح

مشتری بی ادب

مردی وارد رستوران مجللی شد که مدیرش سخت پابند اداب و رسوم بود او سر میزی نشست و دستمال سفره را بجای اینکه روی پای خود قرار دهد ، بگردن بست و با فریاد صدا زد :

ـ هی . . . پیشخدمت...بیا اینجا !

مدیر رستوران برای اینکه مشتری بی ادب را گوشمالی دهد چند دقیقه بعد با تفاق یك سلمانی نزدش رفت و گفت :

ـببخشین قربان ... سرتان را اصلاح میکینی یا ریشتانرا میتراشین ؟!

زن: الله خواهرجان زود حرف‌خودرا تمام کنی زیرا دربیرون نفر زیاد استاده، اگرنی قصه‌جنگ‌بی‌بی‌خورد وشیرین گل رابرت میکردم.

بقیه صفحه ۲۳

چه تعداد نفر..

در کشور های انکشاف یافته یك سلسله مو سساتی ایجاد گردیده تا به وضع معیو بین رسیدگی گردد

ولی این طرز بر خورد منحیث یك بر خورد خشك، رسمی ،ومیخانیکی مورد اعتراض قرار گرفته است .در کشور های روبه انکشاف رشتهٔ محکم خانواده گی و **تماس انسانی** حفظ گردیده ولی به تاسیس و تدویر مو سسات شدیدا احتیاج حس میشود .

اکثرا معیو بیت زادهٔ اختلالات جنتیکی میباشد و لی عوامل تصادف در اثنای کار ، و تصادمات ترافیکی و جنگ نیز مهم اند . ازینرو پیش گیری از وقوع حوادث و تدابیر وقایوی اهمیت زیادی دارد. معالجهٔ مریضان و تهیهٔ خدمات‌مکفی صحی برای ناداران و اطفال نیز داری اهمیتی بسزا است .

مشکل دیگر تهیه وجوه برای مو سسات مخصوص معیو بین برای تربیهٔ پر سونل موردضرورت و برای معالجه است . مطالعا تیکه تاحال بعمل آمد حاکی ازآنست که منابیعکه صرف وقایه ، معالجه و یا کمك به معیو بین میگردد ،ازنظر اقتصا دی مخصو صا در دراز مدت موجه است .

برای بهبود موقعیت معیو بین در جامعه ابتکار و سهم گیری شخصی و خصوصی نیز یك عنصر لازمی است . بناغلی منصور کیکیا اظهار میدارد: (بنده) علاقمندی اشخاص‌را به این مشکل در کشور های انکشاف یافته قابل تعریف میدانم. چنین ابتکار در کشور های مادر دنیای روبه انکشاف زیاد بنظر نمی خورد .

امید ما اینست که در کشورهای روبه انکشاف چنین علاقمندی تعمیم یابد ، نه تنها علاقمندی موسسات و خانواده های معیو بین ، بلکه علاقمندی عامهٔ مردم !

در قسمت یافتن کارکنان متعهد و با کفایت حتی مو سسات دارای سابقهٔ طولانی در کشور های پیشر فته دچار مشکل اند .این مشکل در کشور های روبه‌انکشاف طبعا حاد وگسترده تر است . تربیت پیشرفته‌وتخصصی در علوم مستلزم کو ششهای وسیعی است که بایست به مساعی حکومات براه انداخته شود چون در چوکات سال بین المللی معیو بین درین زمینه مستقیما اقدام شده نمی تواند .

یکی از مشکلات دیگر عدم‌انسجام در مساعی مو سسا تیست که‌وظیفه کمك با معیوبین را بدوش دارند . این مو سسات درمواردی بایك دیگر رقابت میورزند .

در کشور های مختلف مراجع و ادارات مختلف در ساحات مختلف صحت ، فعا لیتهای اجتماعی ، تعلیم و تربیت و استخدام فعالیت دارند. یکی ازاهداف سال بین المللی معیو بین را تشکیل یك سازمان واحد و عمومی برای تامین‌ضروریات و حل مشکلات معیو بین تشکیل میدهد .

بقیه صفحه ۱۸

دیدار از آسیای میانه

بد ینسا ن هنر مو سیقی در چار دیواری تنگ‌خانه ها زندا نی‌می‌گر- دید . ملت ترکمن‌تاپیش از انقلاب فقطچند تا ساز سا ده‌ومحدود را می شنا خت که آنرا گرو هی دل به دریازده ومی نوا ختند . اما امروز از فیض انقلاب ، اپرا ، با لت سمفو نی را دارد و می شنا سند . واین می توا ند نشان شگوفانی‌و گسترش فر هنگ باشد . واین همه تغییر ودگر گو نی بنیادین در چهل سال بدست مردم رز منده ترکمنستان‌پدید آمد.

از آهنگسا زان این جمهوری که شهرت جهانی یافته است می توا ن چاری نوری مو ف ،نام‌بردبسیاری از آهنگسازان ،آوازخوانان این‌جمهو- ری‌دیگر سرود !نسا ن،اتحادو صلح را می خوا نند . آهنگهای مبتذل و بازا ری اکنون در جمهوری تر - کمنستان‌جایشس‌را بسرود های‌انقلابی ومیهنی داده است ویلیم خاتو ف‌یکی دیگر از چهره های با استعداد این جمهوری است که بسیاری‌ازسمفو نی هاوآهنگ های مشهور را اوسا خته است.

بقیه صفحه ۲٤

پر تگاه یك حادثه

برای عا شقا نه ز مز مه می کرد ، شعر می خواند ، از آینده سخن می گفت وروز ها وسا ل‌های شاد ی را در کنارش برایم نو ید میداد .

به زود ی تصمیم به از دوا ج گرفتیم و با آنکه فامیل او دختر دیگر ی را برا ی ازدوا ج با او در نظر گرفته بودند حلقه های نا مزدی را بدل کردیم و سر نوشت هایمان را به هم گر ه زدیم که ایکا شس هر گز چنین‌نمیشد و من‌در ناکامی و دوری از او می سوختم اما این روز ها را نمیدید م .

اند ك مد تی از پیو ند زناشویی ما گذشته بود که اختلا فات‌خانواده گی شروع شد ، مداخله های خشو و خسر و خواهر ان شو هر م به شکل پایان ناپذیری ادامه پیدا کرد آنا ن که از نخست با ازدواج من با پسر شا ن نارا ضی بودند اکنو ن فر صتی یا فته بودند که بهر عنوا ن ووسیله مورد اذیتم قرار دهند تو هینم کنند ، اهانت نمایند ، بدو بیرا ه بگو یند ،تهمت و افترا بز نند ،کنا یه بگو یند و نیشس کلام شا ن همیشه متو جه من و فا میلم باشد .

شو هر م خیلی زود زیر تاثیر این گزافگو یی های بی اسا س قرار گرفت همه به‌او می گفتند تو زیبا یی ، تو خوش تیپی، زیبایی - تو خوش‌تیپی - توچنینی و چنا نی و با این شرا یط هر دختر ی حاضر است باتو از دوا ج کند و او هم همه این سخنا ن را به پذیرش میگر فت و با من به بد رفتار ی آغا ز میکرد .

به زود ی دیر آمدن ها شرو ع شد و بعد هم شب نیا مد ن ها ، هو س در قلبشس لانه کرد ه بود تا آنجا که هیچ نیرو ی نمیتوانست و سو سه های اغوا آمیز شیطا نی را از احسا سشس بیرو ن کشد و او را براه راست آورد . دوسا ل‌به همین شکل سپر ی شد ، در این مدت چقدر عذاب کشید م و چقد ر رنج برد م فقط خدا میدا ند ، هما نگونه که از اشك ریختن های پنها نی و شب زند ه دار ی ها و بی آرا می هایم جز خدا نمیدا ند.

این وضع‌نمیتوانست دوام آورد ودوام هم نیاورد موضوع جدایی مابه طرح آمد و بالاخر هم عملی شد در حالیکه دو کود ك معصو م حاصل این پیو ند زنا شو ی بد فرجا م بودند .

دست کود کانم را گرفتم و با دلی خاصی از هر آرز و یی به خانه پدر رفتم ، او وعده کرده بود که مخار ج زندگی ما را بپرداز د اما بی احساس تر از آن بود که‌چنین کند و نکرد و ما ماند یم دست‌خالی و مخارج زند گی .

باآنکه پدر م مامور ی بودمتقاعد وجز معاش سالا نه تقا عد ی اش

بقیه درصفحه۵۱

بقیه صفحه ٤۵

جبهه ملی...

کارگران و دهقانان تشکیل می دهد و تمام طبقات و اقشار و گروه های ملی و دمو کرا تیك ، همه نیروهای اجتماعی‌و مذهبی وطن پر ست را برای همکاری به خاطر منا فع مان‌افغانستان انقلابی متحد می سازد ....»

آری جبهه ملی و وسیع پدر وطن در شرایط خاص جا معه ما ممکن ترین و عاملانه ترین راه اتحاد و بسیج مردم در راه دفاع از وطن دفاع از دست آورد های انقلا ب ودفاع از منافع توده های ملیو نی مردم می باشد . درین جبهه همه مردم اعم از کار گران ، دهقا نان روشنفکران انقلابی ووطن پر ست تجار و سرمایه دار ملی رو حانیون وطن پرست ، ا هل کسبه و غیره تحت رهبری حزب دمو کرا تیك خلق افغانستان دریك صف وا حد باهم و دست در دست هم کاروپیکار انقلابی و سازنده را براه می‌اندازند مردم دلاور و صلحجوی افغانستان که‌سال‌های متمادی‌رنج، **استبداد و** استثمار را کشیده اند با تشکیل جبهه وسیع ملی پدر وطن به همه آن رنج ها و آلام برای همیش‌پایان می‌دهند وآینده تا بناك و عاری از همه انواع ستم و استثمار را استقبال خواهند کرد . به پیش در راه تشکیل جبهه و سیع ملی پدر وطن این متحد کننده همه مردما ن کشور ما .

ببرك كارمل منشی عمو می كمیته مركزی‌حزب دموكــراتیك خلق افغانستان ، رئیس‌شورای انقلابی وصدراعظم جمهوری‌دموكراتیك‌افغانستان مو قعیكه با احساسات مشا یعت كنند گان در میدان هوایی بین المللی كابل‌پاسخ مید هند.

بقیه صفحه (۹)

یكسال دریك هفته

جمهوری دموكراتیك افغانستان كه روز هفتم قوس۱۳۵۹ بابیانیه ببرك‌كارمل منشی عمومی كمیته‌مركزی‌حزب دموكراتیك خلق افغانستان رئیس شورای انقلابی و صدر اعظم جمهوری دموكراتیك‌افغانستان‌در تالارسلامخانه‌مقرشورای انقلابی دایر گردید ، روز ۹ قوس با صدور قطعنامه پیروز مندانه پایان یافته وشـورای مركزی سازمان دموكراتیك زنان افغانستان بریاست‌دكتور اناهیتا راتبزادبه‌اتفاق‌آراانتخاب شد .

* * *

دهیواد دشمالی سیمود وزلو بی داووتیمونو ترمنځ دكال دمنی دوزلوبی ستری اودقهرمانی لـو بـی د قـو س ۱۰ د افغـانستـان د د مو كر ا تیـك جمهـو ر یـت د انقلابی شوراد مرستیال‌او دصدراعظم دمرستیال سلطانعلی كشتمند په وینا پیل شوی او د بدخشان ولایت دوزلوبی ټیم دقهرمانی مقام وګاټه .

* * *

سیمینار بین‌المللی زنان كـه تحت عنـوان وحدت همبستگی صفوف جنبش دموكراتیك بین المللی زنان ونقش آن در امربسیج‌وتشكل نیرو های مترقی جهان تحت ریاست داكتر اناهیتا راتب زاد عضو بیروی سیاسی كمیته مركزی حزب دموكراتیك خلق افغانستان عضو شورای انقلابی رئیس سازمان دموكراتیك‌زنان افغانستان ورئیس كمیته صلح همبستگی و دوستی افغانستان درتالار هوتل انتركانی‌نتتال

لطفاً ورق بزنید

◄ دافغانستان د خلك د موكراتیك گونـــدد مركزی كمیتی عمو می‌منشی، دا نقلا بـی‌شورا رئیس او صدراعظم ببرك كار مـــــلوروسته له هغی چی د صمیمیت په فضا كی یی دبا میانو ولایت د شریفو خلكو له‌استازوسره خبری د هغوی سره یو ځای د گرا نهیواد سمسور تیا له پاره دعا كوی .

دلکشاپه مانی کی ومنل اوله صمیمیت نه‌په ډکه او دموکراتیک فضا کی یی له‌هغوی سره خبری وکړی .

دقوس۱۸:

دافغانستان دخلك دديموكر اتيك گوند د مرکزی کمیتی عمومی منشی دافغانستان د دیموکراتیك جمهوریت دانقلابی شورا رئیس او صدر اعظم ببرك کارمل د قوس ۱۷ د انقلابی شورا د مقر گلخانی په مانی کی دصافیوله شریفو او نجیبو قومونو سره دیوی کتنی په ترڅ کی وویل: لومړی دافغانستان دديموكراتيك جمهوريت دگوند او حکومت‌لخوا ستاسو څپل کورته‌ستاـ سودراتگ له امله ښه راغلاست وایم ...

• • •

نخستین جلسه شورای مشورتی اقتصادی کشور قبل از ظهر ۱۸ قوس تحت ریاست ببرك کارمل منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیك خلق افغانستان

دافغانستان دخلك دموكراتيك گوند دمرکزی کمیتی عمومی منشی دانقلابی شورا رئیس او صدر اعظم ببرك کارمل دبامیان‌ولایت دزیارکښو خلکو له استازو سره روغبړ کوی .

یکسال دریک هفته

دایرشده بودشام ۱۱ قوس باصدور قطعنامه پایان یافت .

• • •

ببرك کارمل منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیك خلق‌افغانستان رئیس شورای انقلابی وصدراعظم جمهوری دموکراتیك افغاـ نستان ساعت دوی بعد ازظهر ۱٤ قوس روسا معاونین ، مالکان اسپها ،چاپ‌اندازان‌وسایس های‌تیم‌های بزکشی صفحات شمال کشوررادر قصر دلکشا مقر شورای انقلابی پذیرفته وبا ایشان‌درفضای کاملادوستانه وصمیمانه‌صحبت کردند.

• • •

دافغانستان دخلك‌دموكراتيك گوندمرکزی کمیتی عمومی‌منشی دانقلابی شورا رئیس او صدراعظم ببرك‌کارمل د قوس ۱۵ له‌غرمی وروسته به دوو بجو د نورستان د پتمنو او زیار کښو خلکو یو زیات شمیر استازی‌د

ببرك کارمل دصافیو له شریفو قومونو‌یوتن سره روغبړ کوی .

ببرك کارمل موقعیکه یکتن از مردم شریف سپین بولدك رامورد نوازش قرار میدهند .

یکسال در یک هفته

رئیس شورای انقلابی و صدراعظم جمهوری دموکراتیك افغانستان در قصر گلخانه مقر شورای انقلابی دایر شد .

* * *

ببرك كارمل منشی عمومی کمیتهٔ مرکزی حزب دموکراتیك خلق افغانستان رئیس شورای انقلابی و صدراعظم جمهوری دموکر اتیك افغانستان بعد از ظهـر روز ۱۸ قـوس در اوج ا حسا سا ت و طنپر ستا نه مردم زحمتکش و شریف نور زایی مربوط ولسوالی سپین بولدك ولایت کندهار رادر قصر گلخانه مقر شورای انقلابی پذیرفتند .

ببرك كارمل منشی عمومی کمیته مرکـزی حزب دموکـراتیك خلق افغانستان ، رئیس شورای انقلابی وصدراعظم جمهوری دموکراتیك افغانستان موقعیکه باهریك ا ز چاپ اندازان مصافحه واحوال پرسی می نمایند .

بقیه صفحه ۲٤

در پرتگاه یك ...

چیز ی نداشت با ما کمك میکرد و چر خ زندگی بر همین منوا ل مـی گشت .

زنی که در دور ه زنا شو یی ما با همسرم رابطه داشت بالا خـره با او ا زدوا ج کرد و همین پیو ند بود که یکبار ه او را از دو کود ك معصو مش جدا سا خت . دیگرجز به این زن اندیشه یی نداشت . از یاد برد ه بود که کودکا نی دارد که نان می خواهند لباس می خوا هند به دو ا ضرور ت دارند و از همه مهم تر اینکه نیاز به پدر دار ند و ازیاد برده بود که نبایـد هوس و شهوت چنان بر اومسلط گردد کـه عا طفه پدر ی را در و جود شی خفه سازد اما او چنین شد .

کود کا نم هر رو ز از من او را می خواستند ، او را که شا یدوجود آنها را هم از یاد برده بود دیگر نمی توا نستم این نیاز عا طفی جگـر- گوشه هایم را نادید ه گیر م ، نمی توانستم شاید چشما ن اشك آلود آنان در همه مواقعی باشم کـــه کود کی دیگر را فشرده در آغوش پدرش میدید ند ، نشستم و باخود اندیشید م و تصمیم گرفتم که دو باره باوانکاح شوم درایـن زمینـه مشورت هایی کردم و بابزر گـان فا میل به شور نشستم تابالاخره اقداما تی در این زمینه صور ت گرفت و ما باردیگر پیو ند زناشویی بستیم واو هم عهد کرد که همه بی توجهی هایش را با مهر وعطوفت جبرا ن کند .

حاصل این پیو ند مجدد باز هم یك ولاد ت دیگر شد بعد از ایـــن جریا ن او را هی سفر خا رج گشت و ماه ها این دور ی وجدا یی به طو ل انجا مید .

وقتی از سفر باز گشت باز هم هما ن شو هر بی محبت بود و پدر بی مهر ، بهانه جویی هایش بـا ـ شد ت بیشتر ی دو بار ه شرو ع گردید و به او ج خود رسید ،جارو جنجا ل جای آرا مش را گرفت و گریه هاجا یگزین نوش خند ها شد تا اینکه بزرگترین طفلم به بستر بیمار ی افتاد و او حتی در این مورد هم کمترین اعتنا یی نکرد و همچنان بی تفاو ت ماند و بعد هم آخرین بها نه اش را گرفت و برای همیشه تر کمان کرد .

اینك یك و نیم سال از آن رو ز که او خا نه را تر ك گفته است می گذرد ، شنید م که از همسر دو م خود هم جدا شد ه و باز سردرپی دختر ی دیگر گذاشته است کـــه قرار است سو مین همسرو ی باشد در حالیکه من همچنا ن جوا نی ام را فدا ی اطفا لم میساز م و درپای آنها پیر میشو م .

او اکنون کمترین تماسی باماندارد پولی نمی فرستدخبری ازکودکانش نمی گیـــرد و عـــلا قه ای از خود نشا ن نمیدهدو من نمیدانم چه کنم ، به کجا پناه ببرم ،از کی استمداد کنم و جوا ب کودکا نی را که پدر می خوا هند چه بد هم شما بگو یید ، شما را هنما یـــم باشید و این گر ه کور را با ز کنید .

بقیه صفحه ۲۱

نهم ژانویه

میدا ن بقصر راسد کرده بودند ، موج سیا ه جمعیت که عد ه آنا ن بشمار نمیا مد سا کت و آرا م سینه به سینه سر بازا ن ایستاد ه بود .

سر گرو هبا نی با صدا ی آهسته گفت :

ـ آقا یا ن ! متفر ق شو ید .

او در امتداد خط جبهه را ه می رفت سرش را بزیر انداخته بـود میکو شید تا قیا فه مرد م رانبینند. با دست وشا نه آنها را از سربازان دور میکرد .

از او پرسیدند .

ـ چرا ما را را ه نمید هند ؟

ـ کجا ؟

ـ پیش تزار .

سر گرو هبا ن پس از چنـــد ثانیه تو قف با یاس و افسرد گی فریاد زد .

ادامه دارد

بقیه صفحه ٤

اتحاد کلیه..

قدرت ز حمتکشان در جمهوری دمو کرا تیك افغانستان متکی بـه جبهه وسیع ملی پدر وطن است که عناصر عمده این جبهه راکارگران، دهقانان، کسبه کاران ، کوچیا ن جوانان ، زنان ، ونمایند گان تمام ملیت ها و اقوام و کلیه نیرو های دمو کرا تیك و تر قیخواه و تمـام ساز مان های اجتماعی دا رای ماهیت وطن پرستانه در تحت رهبری حزب دمو کراتیك خلق افغانستان بایـك برنامه عمومی و واحد تشکیل میدهد و آنها را قادر میسازد تا با اتحاد شکست نا پذیر از انقلاب و دست آوردهای انقلاب ثور میهن ومردم دفاع نمایند و به آرمان های والا وانسانی شان تحقق بخشند زیرا جبهه ملی پدر وطن برای هر قشر اجتما عی هر طبقه و هر صنف جا و مکا نی دارد . که با تشکل و شمولیت آنها در همچو یك جبهه ، حاکمیت مردم نیرو مند تر و زمینه خد متگذا ری وامکانات خدمت بیشتر به مردم و میهن و عمران جا معه میسر مـی گردد . به امید نیرو مند شدن پایه های اجتماعی جبهه وسیع ملی پدر وطن

مدیر مسوول : راحله راسخ خرمی
معاون : محمد ز مـان نیکـرای
آمر چاپ : علی محمد عثمان زاده
آدرس : انصاری واټ ـ جوار ریاست مطابع دولتی ـ کابل
تیلفون مدیر مسوول : ۲٦٨٤٩
تیلفون ارتباطی دفتر : ۲۱
تیلفون توزیع وشکایات ۲٦٨٥٩

دولتی مطبعه

شنبه ۱۳جدی۱۳۵۹ـ ۳ جنوری
۱۹۸۱
سال ۳۲
شماره ـ ۴۱
قیمت یك شماره ـ ۱۳ افغانی

Sulaiman